

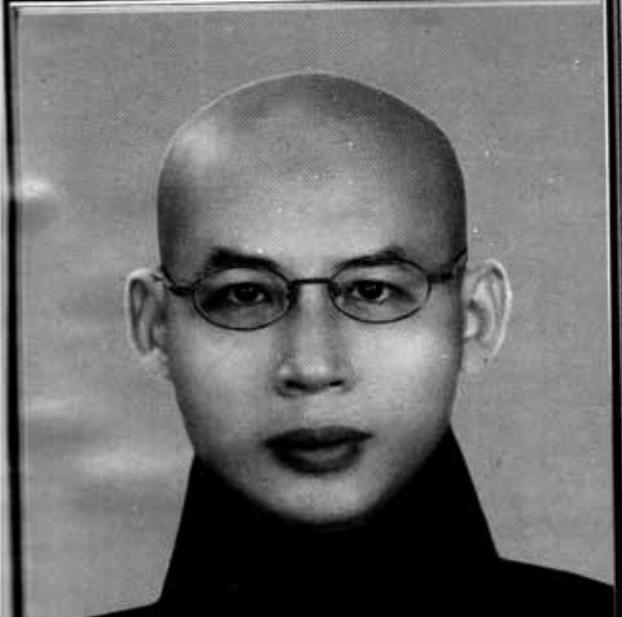
သင်သာလျှင် သင့်ဘဝရု

အား ကျိုးဇူး

You Are
The refuge
of Yourself

ဦးကေစိပ္ပဒေဂေါတီ
(ကောင်းဆုံး)

ထာသနာဂြိုဟာသရမ်းနှင့်ပသာနာနှင့်ပြီး
ဓမ္မဘဝရိုဏ်၊ Dip.(B.Dh), B.A.(B.Dh), M.A(B.Dh)
ပြည်ပပြည့်စုံပို့ဆောင်ရေးဝန်ကြီးဌာန

ရဟန်ဘဝဇ္ဇာ
(ကျော်ဆုံး)

ပုံနှိပ်မှတ်တမ်း
စာမျက်နှာပြုချက်အမှတ်
 ၃၂၀၃၉၀၈၀၈
မျှော်နှာပြုချက်အမှတ်
 ၃၂၀၁၇၀၀၈၀၈
ထုတ်ဝေမှတ်
 ပထမအကြိမ်၊ အုပ်ရေ-၁၀၀၀
 တန်ဖိုး ( )
ထုတ်ဝေသည့်တာလ
 ၂၀၀၁၊ မတ်လ
အတွင်းသော် မျက်နှာများ
 မီးဝင်းပုံနှိပ်တိုက်
 JJ-သိမ်ကြေးလမ်း၊ ကြည့်မြင့်တိုင်၊ ရန်ကုန်။
ထုပ်ဆော်
 ဦးကျော်ဟင်း

ယုံကြည်ချက်စာပေ၊ အမှတ်-၁၁၁၊ ၃၃-လမ်း
 ကျော်တံတားမြို့နယ်၊ ရန်ကုန်။

သို့

၅၅

အမှတ်တရလက်ဆောင်

အတိပစ္စယာ ဧရာမရက်။ *Dependent
on birth arise decay-and-death.*

မွေးဖွားခြင်းရှိရင် သေဆုံးခြင်း
ရှိရပါမယ်ဆိုတဲ့ ဥပဒေအောက်မှာ ရှိနေ
တော့ ကျွန်ုပ်လည်း တနေ့နေ့မှာ တန်ည်းနည်း
နဲ့ ရောက်ရှိနေတဲ့ လောက၊ ကနေထွက်ခွာ
သွားရမှာပါ။ နေထိုင်ခွင့်ရနေတဲ့ ကာလတစ်ခု
အတွင်းမှာ လောကကြီးကို အမှတ်တရ
လက်ဆောင်လေးတွေ ပေးခဲ့မယ်ဆိုတဲ့ ရည်
ရွယ်ချက်နဲ့ ကြိုးစားပြီး စာလေးတွေ ရေးဖြစ်ပါ
တယ်။

ဒီစာအုပ်လေးအပါအဝင် လက်
ဆောင် စာစဉ်အားလုံးကို ဓမ္မဒါနအလှူရှင်
တွေမှ လျှော့နိုးကြသော “လက်ဆောင်
စာစဉ်ပြန်ပွားရေး ထာဝရအလှူငွေ”ဖြင့်
ထုတ်ဝေခြင်းဖြစ်ပါတယ်။

မာတိကာ

၁။ သင်ဟာ သင်ရဲဘဝကို စနှင့်နေပါပြီ ၃

You have already started your life.

၂။ ဗိုကောင်းတဲ့နေရာ ရောက်အောင်

လှောင်းပါ။ ၉၂

Strive to reach better place.

၃။ သင့်ကိုယ်သင်တစ်ခါ သုံးသင်ဖို့

လိုပါတယ်။ ၉၃

You need to review yourself again
and again.

၄။ သင်မှာ မွေးရာပါ အရည်အသွေးတွေ

ရှိကိုရှိနေရမယ်။ ၉၅

You must have born ability.

၅။ ဆန္ဒပြင်းပြင်း။ စိတ်စာတ်ပြင်းပြင်း ၁၅

Strong desire, Strong mind.

ဝထရွှေလ္မာအကျဉ်း

၁၉၈၉-တွင် သာမဏေပြု၍ ၁၉၉၄-
တွင် မြန်မြတ်သော ရဟန်းဘောင်သို့ရောက်
ရှိခဲ့သည်။၁၉၉၈-တွင်စမှာစရိယဘွဲ့၊ ၂၀၀၂-
တွင် Dip(B.Dh), ၂၀၀၄- တွင် B.A (B.Dh),
၂၀၀၇-တွင် M.A (B.Dh), ရရှိခဲ့ပါသည်။

၂၀၀၅-ခုနှစ်မှစ၍ ကောင်းဆုံး
ကလောင်နာမည်ဖြင့် စာစကင်ရေးခဲ့ပြီး
၂၀၀၇-ခုနှစ်မှစ၍ ညတရားပွဲကြီးများကို
ရန်ကုန်နှင့် နယ်မြို့တို့တွင် စတင်ဟောကြား
ခဲ့ပါသည်။

၂၀၀၁-ခုနှစ်တွင် ကန္ဒိမြို့နယ်
အင်ချောင် ဟောမိမ္မရိပ်သာ ဆရာတော်ကြီး
ဦးပညာဇော်တော်တွင် (၂)လ၊ ၂၀၀၃-ခုနှစ်
တွင် မောင်းထောင်မြေရင်းတောရ ဆရာ
တော်ကြီးထံတွင် (၂)လ၊ ကန္ဒိနည်း သမထာ
ဂပသာများကို အားထုတ်ခဲ့ပါသည်။

ကျွန်ုပ်၏အမိန္ဒာန်

ပုံစွမ်တွေ့သာသနနာကို၊
ကမ္မာအနှင့်၊ လွမ်းမြှုပြန်ဖို့
ငါလေကြီးကုတ် စွမ်းအားထုတ်မည်၊
ကိုယ်ကျိုးအတွက် သီးသန့်မရည်။

ပုံစွမ်တွေ့သာသန၏၊
ရှည်လျားအစွမ်း၊ ရောင်လျှောက်ဖို့
ရောက်ရှိလောက၊ ပို၍လူဖို့၊
မရပ်မနား ငါကြီးစားမည်၊
စွန်စွန်စားစား ရှုံးတိုးသွားမည်၊
ကိုယ်ကျိုးအတွက် ဘာမှုမရည်။

ယခုအခါ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ
 ထေရဝါဒဗုဒ္ဓသာသနာပြုတက္ကသိုလ်တွင်
 (Ph.d)စာတမ်းအတွက် ပြင်ဆင်လျက်
 တစ်ဖက်မှုလည်း သာသနာပြုဘာသာရပ်,
 ဂိပသာနာနှင့် ပါဉ်ဘာသာရပ်တို့ကို
 တက္ကသိုလ်၌ ပြန်လည်ပို့ချလျက် ရှိပါသည်။
 စာပေပေးသားခြင်းနှင့် နေ့ဖွဲ့ညွှေများကို
 လက်ခံ၍ တရားဟောကြားလျက်ရှိသလို
 ပရီယလိုစင်တာ၊ ပဋိပလိုစင်တာ၊ ဘာသနိုင်
 စင်တာတို့ကို တည်ထောင်၍ သာသနာတော်
 အတွက် အလုပ်လုပ်ရန် အားယူလျက်ရှိ
 ပါသည်။

နိဂုံး

ကျွန်ုပ်အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ထေရဝါဒ
 ဗုဒ္ဓသာသနာပြုတက္ကသိုလ်မှာ နည်းပြတာဝန်
 ထမ်းဆောင်ရင်း အခါအခွင့်သင့်သလို
 အကြောင်းအားလျှော်စွာ တစ်ခါတရဲ တရား
 ဟောဖြစ်ပါတယ်။ ဟောဖြစ်ခဲ့ကဲ့ အကြောင်း
 အရာလေးတွေကို အခြေခံပြီး စာလေးတွေ
 ရေးဖြစ်ပါတယ်။

ရေးထားတဲ့ အကြောင်းအရာလေး
 တွေကို စုပေါင်းပြီး ‘လက်ဆောင် (၁) ဘဝ

သင်သာလျှင် သင့်ဘဝရဲ့အားကိုရှ

ကောင်းဆုတေ

ဆိတာ ဘာလ' ဆိတ္တနာမည်နဲ့ စာအုပ်လေး
တစ်အုပ်လုပ်ဖြစ်ခဲ့ပါတယ်။ လက်ဆောင်(၂)
ဆိတ္တနာမည်နဲ့ နောက်တစ်အုပ် ထပ်ရေးပါ
လားလို့ အကြံပြုကြပေမဲ့ ဘယ်လို့အကြောင်း
အရာကို ရေးသားတင်ပြရမယ် ဆိတာ
ကောင်းကောင်းစဉ်းစားလို့ မရခဲ့ပါဘူး။

M.A. စာတမ်းကလည်းရေးနော
အမိတ္ထာနသိတ်မှာ ပိုချေရမယ့်သင်တန်းတွေ
အတွက် ပြင်ဆင်ရတာကလည်း တစ်မျိုး
ကိုယ်ပိုင် အင်းလိပ်သင်တန်းလေးကလည်း
ပြပေးနေတာကတစ်ဖဲ့ အရေးထဲမှာပိုက်ဆံ
ပြတ်နေပါတယ်ဆုံးမှ ဖိန်းသံကြီး ပြတ်တဲ့
သဘောလို့ အစာအိမ်နဲ့ နှလုံးသွေးကြော
ကျဉ်းရောက်ကလည်း ဆေးကုန်နေရလို့တော့
လက်ဆောင်(၂) အတွက် မစဉ်းစားမိအောင်
ဖြစ်ခဲ့ပါတယ်။

ဒီလိုနဲ့ တစ်နေ့မှာ ကျွန်ုပ်ကိုတတ်

အားသမျှလှု။ ဒါန်းနေတဲ့ ဒကာမလေးက
သူမရဲ့သားလေးအတွက် မွေးနေ့မှာ တရား
ဟောပေးပါဆိုတော့ အချိန်ယူပြီး ဘာ
အကြောင်းအရာလေးတွေ ပြောပြုပေးရင်
ကောင်းမလဲလို့ စဉ်းစားခဲ့မိပါတယ်။

စဉ်းစားရင်း ခေါင်းထဲပေါ်လာတဲ့
အကြောင်းအရာတွေကို “သင်သာလျှင်
သင့်ဘဝရဲ့ အားကိုးရာ”ဆိတဲ့ ခေါင်းစဉ်း
လေးနဲ့ တရားလေးတစ်ပွဲ ဟောဖြစ်ခဲ့ပါတယ်။
ဟောဖြစ်ခဲ့တဲ့ အကြောင်းအရာတွေနဲ့
နောက်မှာအချိန်ယူရေးရင်း စဉ်းစားမိတာ
လေးတွေကို ပေါင်းစုတင်ပြလိုက်တော့ လက်
ဆောင်(၂) “သင်သာလျှင် သင့်ဘဝရဲ့ အားကိုး
ရာ”ဆိတဲ့ ဒီသုတေသနတစ်ပြထားတဲ့ စာအုပ်လေး
တစ်အုပ် ဖြစ်လာတော့တာပေါ့။

ဒီစာအုပ်ထဲမှာတင်ပြထားတဲ့ အ^၁
ကြောင်းအရာအများစုဟာ အမိကအားဖြင့်

နောင်လာမည့်အနာဂတ်မှာ နေရာဒေသ
အသီးသီး ကဏ္ဍအဖိုးမျိုးအတွက် လူအဖွဲ့
အစည်း အဖို့ဖို့မှာတာဝန်ယူကြမယ့် မျိုးဆက်
သစ်ညီငယ်ညီမင်္ဂလာကြောင်းပြီးတော့
တင်ပြထားခြင်းဖြစ်ပါတယ်။

ဒီစာအုပ်ဖြစ်မြောက်အောင် အစေး
အရာရာ ကာယပိုင်း၊ ဉာဏ်ပိုင်း၊ ဓမ္မပိုင်းတွေ
မှာ ကူညီပို့ပိုးပေးခဲ့သူ အားလုံးကို ခေါင်းထဲ
ထည့်ထား ကျေးဇူးတင်လျက် -----

ဓမ္မတွေဆက်ရေးသွားမဲ့ ကောင်းဆုစေ

အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာထေရဝါဒမှုဒေသသမဂ္ဂပြုတော်သို့

အဆိုး (၂၀၁) အဆောင် (ဘီ)၊ ဂိုဏ် (၆)

နရင်းကုန်းမြို့မြယ်၊ ရန်ကုန်
မျှန်း-ဝရွေဝင်ငံရွှေ

Email:ven.kavidhajajeti@gmail.com

www.buddha-in-my-heart-bravehost.com

You are your own refuge.

သင်သာလျှင်သင့်ဘဝခဲ့တားကိုးရာ

ကျွန်ုပ်လူငယ်တွေကို ချစ်တယ်၊ လူ
ငယ်တွေကို လေးစားတယ်၊ လူငယ်တွေကို
တန်ဖိုးထားပါတယ်၊ ဘာဖြစ်လို့လဲ၊ ခုနေရာ
ဒေသ အသီးသီးမှာရှုနေကြတဲ့ လူငယ်တွေ
အသီးသီးဟာ သေချာပေါက် အနာဂတ်မှာ
ယခုလက်ရှိ နေရာဒေသ အသီးသီးမှာ
ဦးဆောင်နေကြတဲ့ လူတိုးတွေရဲ့ နေရာမှာ
အစာထိုးဝင်လာကြမှာဖြစ်လို့ပါပဲ။

ကျွန်ုပ်က ရဟန်းတစ်ပါးဆိုတော့

အကြောင်းအားလျော်စွာ လူငယ်တွေကို
ဟောဖို့ပြောဖို့ ကြံ့လာတဲ့အခါတိုင်း ရှောင်ရန်၊
ဆောင်ရန်နှင့် တွန်းအားပေးစကားတွေကို
ပြောဖြစ်လေ့ဖို့ပါတယ်၊ ကျွန်ုတ်ရဲ့ဆန္ဒက
လူငယ်တွေအားလုံးကို ရပ်မနေစေချင်ဘူး၊
သွားနေစေချင်ပါတယ်၊ ပေးဆပ်ခြင်းနဲ့ ရယူ
ခြင်းကို နားလည်စေချင်ပါတယ်၊ မိမိမှာပါလာ
တဲ့ ကာယာဉာဏာ စွမ်းအားတွေကို အစွမ်းကုန်
အသုံးချေစေချင်ပါတယ်။

ကျွန်ုတ်ချစ်တဲ့ လူငယ်တွေအတွက်
ရည်ရွယ်ပြီးတော့ “သင်သာလျှင် သင့်ဘဝရဲ
အားကိုရာ” ဆိုတဲ့ အတွေးစဉ်လေးတစ်ခု မျှဝေ
ခံစားလိုက်ပါတယ်။

ကျွန်ုတ်ရဲ့တင်ပြချက်တွေဟာ ညီငယ်
ညီမေယ်တွေခဲ့ ဘဝခရီးလမ်းမှာ အပြည့်အဝ
မဟုတ်တောင် အနည်းအကျဉ်း အထောက်
အကြားပြုတယ်ဆိုရင် ကျေနပ်ပါတယ်။

Whether or not you are satisfied with yourself, people you have to meet, the place where you are, the situation you have got, you have already started your life.

သင့်ကို သင်ပြောစ် သင် ဘဝရဲတဲ့
လူ ဘဝကိုပြောစ် သင် ရောက်စနတဲ့ စနရာ
ဘေသကိုပြောစ် သင် ရှိနိုင်နတဲ့ အခြေအစိုင်
တစ်စွဲကိုပြောစ် သင် သာသာကျ အကျော်
အည်ပြောစ် ပေကျော်ပေသည်ပြောစ် သင်ဟာ
သင့်ခဲ့ဘဝကို စနှင့်စနပါပြီ။

အူပဲ အူပဲနှင့် ကျွန်ုပ်တို့လူထဲရောက်
လာခါစမှာ ကိုယ်ဘာမှုလည်း မသိသေးဘူး။
ဘာမှုလည်း မတတ်နိုင်သေးဘူး။ ပြုသမျှ
နှုရတဲ့ ဘဝအာခြေအနေလေးတစ်ခုပေါ့ကြား။
ကျွေးတာစား ထားတဲ့နေရာမှာနေ မကျေနှင်း
လို့ မိမိကောခံချင်ရင် ထု-ထိပဲပေါ့။

မိဘ အသိင်းအဝိုင်းက စီးပွားရေး
လေးအဆင်ပြေပြနဲ့ ခလေးအတွက် အချိန်နဲ့
ဂရုစိုက်မှုပေးနိုင်တဲ့ အနေအထားဆိုရင်တော့
ငိုတယ်ဆိုရင်လည်း ပြေးလာမယ်။ အငိုတိတ်
အောင်လုပ်မယ် ဂရုစိုက်ပေးမယ်ပေါ့။

မိမိ စ-ရောက်ရှိတွေကြုံလိုက်တဲ့
ပတ်ဝန်းကျင် အသိင်းအဝိုင်းလေးက စီးပွား
ရေး၊ လူမှုရေးအစရိုတဲ့ အခက်အခဲတွေနဲ့
တွေ့နေရတယ်ဆိုရင်တော့ ငိုချင်သလောက်
င့် ဂရုစိုက်နိုင်မှာ မဟုတ်ဘူးပေါ့။

မိဘတွေ စိတ်အခန့်မသင့်ရင် ငိုအုံး

သင်ဟာ သင့်နဲ့ဘဝကို စနှင့်နေပါပြီ ၅

ဟဲ့ဆိုပြီး ရိုက်တောင် ရိုက်ခံရအုံးမှာပေါ့ကြား။
ဒီလိုနဲ့ တဖြေးဖြေးအရွယ်လေး ရောက်လာ
ကြပြီး ကျောင်းစနေကြမယ်၊ အတွေအကြုံ
သစ်တွေ တွေ့ရတော့တာပေါ့ကြား။

အစိမ်းနဲ့ အဖြူလေးဝတ်လို့ မိဘက
အဆင်ပြေတယ် ဆိုရင် သူများစားသလို
စားနိုင်မယ်၊ သူများ ဝတ်သလို ဝတ်နိုင်မယ်။
မိဘက အဆင်မပြေဘူးဆိုရင်တော့ သူများ
စားတာ၊ ဝတ်တာ၊ စီးတာ၊ သုံးတာကို ဝေးမော
အားကျော်ပဲပေါ့။

ဆိုလိုချင်တာက မိဘက အဆင်ပြေ
တယ်ဆိုရင် မိမိဖြတ်လျှောက်ခဲ့တဲ့လမ်းဟာ
ပန်းခင်းလမ်းသဖွယ်ပါပဲ။ အဆင်မပြေဘူး
ဆိုရင်တော့ လမ်းကြမ်းကြမ်းလေးပေါ့။ ဒါပေါ့
မဲ့ အဲဒီအချိန်မှာ ကျွန်ုပ်တို့ဟာ မိမိနဲ့ မိမိရဲ့
ရောက်ရှိနေတဲ့ ပတ်ဝန်းကျင်ကို သုံးသပ်
ကြည့်ခြင်း၊ ကောက်ချက်ချကြည့်ခြင်း၊ ဝေဖန်

ကြည့်ခြင်း ဘာမျှရှိမှာ မဟုတ်သေးပါဘူး။
ကလေးအရွယ်ပဲဆိုတော့ ကျောင်း
တက်မယ်၊ သူ့ဝယ်ချင်းတွေနဲ့ ဆော့မယ်၊
ခုခေတ်ဆို တို့ဂိုမီးဆော့မယ်၊ ဘောလုံးကန်
မယ် အစရှိသည်ပေါ့လေ။ ကလေးဆိုတော့
လည်း ဆော့မယ်၊ ကစားမယ်၊ မိဘမှာ ရှိလား
မရှိလား၊ မစဉ်းစားမိဘူး။ လို့ချင်တာ မရ-
ရအောင် ပူဆာမယ်။

မိဘက သွား-ဘာဝယ်ပေးစမ်း
ဆိုရင် သွားဝယ်ပေးလိုက်မယ်၊ မိဘက
ပစ္စည်းရှိ လူကုံးထံ အသိုင်းအဝိုင်း ဆိုရင်လည်း
သူတို့နဲ့ အခမ်းအနားပွဲမျိုးစုံ ဖိမ်ရှိရှိ စတိုင်
ကျကျနဲ့ သွားလိုလာလိုပေါ့။ ဘယ်သွားသွား
ကားလေးနဲ့ပေါ့ကွာ့။

ကျွန်ုပ်တို့အများစုဟာ ကလေးဘဝက
နေတော်တော်လေး အရွယ်ရောက်တဲ့အထိ
မိမိကိုယ်ကို ပြန်လည်ဝေဖို့ ဆန်းစစ်ခြင်း၊

မိမိတွေကြုံရောက်ရှိနေတဲ့ လူအသိုင်းအဝိုင်း
နဲ့ ပတ်ဝန်းကျင် အနေအထားကို သုံးသပ်
ဝေဖို့ ကြည့်ခြင်း မရှိကြပါဘူး။

ဘဝရေစီးကြောင်း ကြမ်းလိုကြမ်း
နဲ့လိုက်နဲ့ မိဘတွေရဲ့ နောက်ကနေ မေးလိုက်
ကပ်ပါသွားကြတဲ့ သဘောပါပဲ။ ပြန်လည်
ဝေဖို့ ဆန်းစစ်မှုကိုပြုလုပ်မှုမှာ တစ်ယောက်
နဲ့တစ်ယောက် မတူကြဘူးပေါ့လေ။

တစ်ချို့လည်း (၁၅)နှစ် (၁၆)နှစ်
လောက်မှာ၊ တစ်ချို့လည်း (၂၀)ကျော်မှာ၊
တစ်ချို့လည်းအိမ်ထောင်ကျေမှာ၊ တစ်ချို့လည်း
အိမ်ထောင်ကျေပြီးလို့ ကလေးရမှု ပြန်လည်
ဝေဖို့ဆန်းစစ်ပြီး ဘဝခွဲနားတွေ မာန်တွေ
ထည့်ကြပါတယ်။

တစ်ချို့ကျေတော့လည်း တစ်သက်လုံး
သေတဲ့ထိ မိမိလုပ်နေတာတွေ မိမိရောက်ရှိ
နေတဲ့ ပတ်ဝန်းကျင် အခြေအနေတွေကို

ပြန်လည် ဝေဖန်ဆန်းစစ်မှု မရှိကြဘဲ ဘဝပေး
ရော်းကြောင်းအဘိုင်း မျှာလိုက်သွားကြတာ
တွေလည်း ရှိကြတာပေါ့လေ။

ကျွန်ုပ်ဆိုလို ချင်တာက ဘဝရဲ၊
တစ်ချိန်ချိန်မှာ မိမိကိုယ်ကို ဝေဖန်ဆန်းစစ်
ကြည့်လိုက်ပါ၊ ကျေနှစ်တယ်၊ မကျေနှစ်ဘူး၊
မဆုံးပါဘူး၊ ကျေနှစ်ရတော့မှာပေါ့ အစရှိတဲ့
အဖြေဖွေ ထွက်လာပါလိမ့်မယ် “ကျေနှစ်
တယ်ဆိုတာမှာ” တစ်ချို့ကြတော့ ဘဝမှာ
အစစာရာရာ ပြည့်ပြည့်စုစုပေါ့လေ၊ လိုလေ
သေးမရှိ ငယ်စဉ်ဘဝကနေ အခြားရဲ အသိုင်း
အဝိုင်းနဲ့ အခက်အခဲ အကြပ်အတည်းဆိုတာ
ဘယ်လိုဟာလဆိုတာကို မသိလောက်အောင်
ပေါ့နော်။

အန္တာကိုယ် တည်ဆောက်မှုမှာလည်း
ချွတ်ယွင်းချက်မရှိ ပြည့်ပြည့်ဖြေးဖြုံး ချောချော
မောမောပေါ့၊ ဉာဏ်ဘက်က ကြည့်ပြန်တော့

လည်း သိပ်ကိုထက်မြေက်နေတာပေါ့လေ၊
သူတစ်ချိန်ချိန်မှာ သူကိုယ်သူ ပြန်လည်
ဆန်းစစ် သူတစ်ပါးတွေနဲ့ နှိုင်းယဉ်ကြည့်ပြီး
ဒီကားလေးပြောစိမှာပါ၊ ကိုယ့်ဘဝလေးနဲ့
ကိုယ်ကျေနှစ်ပါတယ်။ (I'm satisfied with
myself.)

“မကျေနှစ်ဘူးဆိုတာမှာ” တစ်ချို့ကြ
တော့ ဘဝမှာ အူပဲအူပဲနဲ့ လူထဲရောက်လာစ
ကတည်းက မိဘမရှိ၊ အားကိုးရာမရှိ ဒါမှုမ
ဟုတ် မိဘတွေကကွဲနေမယ်၊ တစ်ချို့ လူတွေ
ပြောကြသလိုပဲပေါ့၊ အမေ့ကိုခဲထိ မမြင်ဖူး
သေးဘူး၊ တစ်ချို့ကြတော့လဲ အဖောက
ကျွန်ုတ်အရွယ်မရောက်ခင်မှာပဲ၊ ဒိမ်က
ထွက်သွားတာ ခုထိပြန်မလာတော့ဘူး။

ဒါမှုမဟုတ် မိမိရဲ့မိဘတွေက ဆင်းရဲ
အားကြီးလို့ ကျောင်းတောင်မတက်နိုင်ဘဲ
ငယ်ငယ်ရွယ်ရွယ်နဲ့ ငွေရှာဖွဲ့ နေရမယ်၊ ဒါမှု

မဟုတ် မိမိရဲ့ခန္ဓာကိုယ်မှာ ခြေလက်အဂါန္တ
ယွင်းချက် တစ်ခုခုပါလာမယ်။

ဒါမှုမဟုတ် မိမိရဲ့ညာက ဖွံ့ဖြိုးမှုမှာ
အဆင့်မမြှုံး သူများတွေလို စာတွေမကျက်
နိုင်ဘူး၊ မမှတ်မိဘူးပေါ့လေ၊ တစ်ခုခုပေါ့ မိမိ
ရောက်ရှိနေတဲ့ ပတ်ဝန်းကျင်မှာ နိုသင့်ရှိထိုက်
တဲ့ အရည်အချင်းတွေမရှိပဲ၊ ကြီးကြီးမားမား
ချွဲတ် ယွင်းချက်တွေ လူ အဆင့် အတန်း
အတော်လေး နိမ့်ကျတဲ့ အခြေအနေတွေ
အားနည်းချက် တော်တော် များများနဲ့ ကြီးပြင်း
လာခဲ့ရတော့ တစ်ချိန်ချိန်မှာ သူလည်း
သူ့ကိုယ်သူ ပြန်လည်းဆန်းစစ် ဝေဖန်ကြည့်
မှာပါပဲ၊ အခက်အခဲပေါင်းစုံကို ကျော်ဖြတ်လာ
ခဲ့ရပြီး ခုလည်းအခက်အခဲတွေ ပြည့်နေတော့
သူ့ရှင်ထဲကထွက်အန်ကျလာမဲ့ စကားလုံးတွေ
ကတော့ “ကိုယ့်ဘဝနဲ့ကိုယ် မကျေနပ်ဘူး”
(I'm not satisfied with myself.)

“မဆိုပါဘူးဆိုတာမှာ” လူတစ်ချို့ပေါ့
လေ၊ ဘဝရဲ့တစ်ချိန်ချိန်မှာ သူ့ကိုယ်သူ ပြန်
လည်သုံးသပ်ကြည့်တော့ သူရောက်ရှိနေတဲ့
ပတ်ဝန်းကျင်မှာ အစစ်အရာရာ လိုလေသေး
မရှိ အဆင်ပြေတယ်လဲမဟုတ်၊ ခက်ခက်ခဲခဲနဲ့
ပင်ပန်းကြီးစွာ ဖြတ်သန်းခဲ့ရတာလဲမဟုတ်
ပညာရေး စီးပွားရေး ကျေန်းမာရေး အစရှိတဲ့
နယ်ပယ်အသီးသီးမှာ အဆင့်အတင့် အနေ
အထားနဲ့ ဖြတ်သန်းခဲ့ရတာပေါ့လေ။ ရုပ်ရည်
လေးကလဲ မဆိုပါဘူး မိမိနဲ့လက်တွဲလိုက်တဲ့
ခရီးဖော်လေးကလဲ မဆိုပါဘူး။

မိမိတည်ထောင်ထားတဲ့ ဘဝရိပ်မြို့
လေးထဲကို ဝင်လာခိုနားနေကြတဲ့ သားလေး
သမီးလေးတွေကလဲ အတော်ဆုံးအလိမ္မာဆုံး
အကောင်းဆုံးမဟုတ်တော် အဆိုးဆုံးလဲ
မဟုတ်ကြပါဘူး။ မိမိကျင်လည်ရန်းကန်နေတဲ့
အသိင်းအရိုင်းမှာ မိမိရဲ့အခြေအနေကလဲ

အကောင်းဆုံး မဟုတ်တောင် အဆိုးဆုံးလဲ
မဟုတ်ပါဘူး။ ဘဝရဲ့တစ်ချိန်ချိန်မှာပေါ်လေ။

မိမိဖြတ်သန်းချိတက်ခဲ့တဲ့ ခရီးစဉ်
တစ်လောက်နဲ့ လက်ရှိခန့်စဉ် အနေအထား
ကို သုံးသပ်ကြည့်ပြီးတော့ သူ့ရင်ထဲက ထွက်
အန်ကျေလာနိုင်တဲ့ စကားလေးကတော့ “အင်း
ငါဘဝလေး မဆိုပါဘူး”။ (My life is not so
bad.)

“ကျေနှင်းရတော့မှာပေါ့”ဆိုတာမှာ
ဘဝခရီးစဉ်ကို အဆင့်ဆင့်ဖြစ်သန်း ကျော်
လွှာရင်း တစ်ချိန်ချိန်မှာပေါ်လေ မိမိရဲ့အနေ
အထားကို သုံးသပ်ကြည့်စိတ်ကိုတော့ ကျေနှင်း
တယ်လဲ မဟုတ်ပါဘူး။ မကျေနှင်းဘူးလဲ
မဟုတ်ပါဘူး။ မိမိလိုအင်ခဲ့တဲ့ပုံစံ ဖြစ်ချင်ခဲ့တဲ့
အခြေအနေတွေက တစ်ထပ်တည်း မကျဘူး
ပေါ့။ ဆန္ဒနဲ့ဘဝ တစ်ထပ်တည်း မကျဘူးလို့
ပြောကြသလိုပေါ့။

မိမိဝါသနာပါခဲ့တဲ့ အလုပ်နဲ့ လော
လောဆယ်လုပ်နေရတဲ့ အလုပ်ကတဗြားစီ
တစ်ချို့ကြတော့လဲ အခြေခံနေချင်တဲ့ နေရာ
က တစ်နေရာ၊ လက်ရှိနေရတဲ့ နေရာက
တစ်နေရာ။ တစ်ချို့ကြတော့လဲ ဘဝခရီးအတူ
သွားဖို့ ရည်စုံခဲ့တာကတစ်ယောက်၊ တကယ်
လက်ရှိ အတူသွားနေရတဲ့ သူကတစ်ယောက်၊
တစ်ချို့ကြတော့လဲ မိမိချစ်တဲ့သူနဲ့ လက်ထပ်
ခွင့်ရလိုက်ပါတယ်၊ စီးပွားရေးကလဲ အဆင်
ပြေပြေပါဘဲ။

ဟော-က်အားလော်စွာ ဘဝအဖော်
မွန်က စောစီးစွာထွက်ခွါးသွားတာမျိုး၊ ဒါမှုမ
ဟုတ် သူ့မှာနာတာရှည်ရောဂါ စွဲကပ်နေတာ
မျိုး၊ အစရှိတဲ့ မိမိရဲ့ဘဝဟာ တအားကြီးလဲ
မဆိုးပါဘူး၊ တအားကြီးလဲ မကောင်းဘူး၊
လက်ရှိ အနေအထားကနေ ပြောင်းဖို့လဲ
မလွှာယ်ဘူး၊ ဒီတော့ အေးလေ ဖြစ်သမျှ

အကြောင်း အကောင်းလိုပဲ သတ်မှတ်ရတော့
မှာပေါ့ဆိုပြီး သူရင်ထဲက စကားလေးတစ်လုံး
ထွက်လာမယ်ထင်ပါတယ် “ကျေနပ်ရတော့
မှာပေါ့”

(I have to be satisfied with myself.)

ဒီလိုပဲ ဘဝရဲ့တစ်ချိန်ချိန်မှာ မိမိကိုယ်
ကို ဆန်းစစ်ကြည့်ရင်းနဲ့ ဆွဲမျိုးအသိင်းအရိင်း
ဘဝအဖော်၊ နောက်လိုက် သားငယ်သမီးငယ်
အစရှိတဲ့ မဖြစ်မနေ ပတ်ဝန်းကျင်မှာ မိမိဆက်
စပ်ပတ်သက်နေရတဲ့ လူတွေအပေါ်မှာ
ဝေဖန်ဆန်းစစ် ကြည့်မှုလေးရှိနေနိုင်ပါတယ်။
တစ်ချို့ကြတော့လဲ မိခင်ဖခင်က စိတ်ဓာတ်
ရော စီးပွားရေးရော လူမှုဆက်ဆံရေးရော
အစရှိတဲ့ အဆင့်အတန်း တစ်ခုထိရှိတယ်။

မိမိကိုလဲ ခနီးလမ်းမှာ လမ်းကြောင်း
ပေါ်ရောက်အောင် ပို့ပေးနိုင်တယ်၊ ဟော -
-- ဒါပေမဲ့ ညီအစ်ကို မောင်နှုမတွေက

တစ်ပောက်နဲ့တစ်ယောက် ဖေးဖေးမမ
မရှိဘူး၊ ရိုင်းပင်းကူညီမှုမရှိဘူး၊ အတွေလွန်ကဲ
နေကြမယ်၊ ခုခေတ်စကားလေး နဲ့ပြောရရင်
“အမိကောင်း ကင် ကြယ်စင်ဘင်္ဂ” ဆိုတာမှာ
အမိကောင်းကင်ကြီးက good ပါတယ်၊
ကြယ်စင်မောင်နှုမတွေက bad နေတယ်ပေါ့။

ဟော --- တစ်ချို့ကြတော့လဲ ကြယ်
စင်မောင်နှုမတွေက တစ်ယောက်နဲ့
တစ်ယောက် အပြန်အလှန်ရိုင်းပင်းလို့ ကူညီ
လို့ ဒါပေမဲ့ အမိကောင်းကင်ကြီးက မဖြေစင်
ဘူး၊ မလှပဘူး။

ဟော --- တစ်ချို့ကြတော့လဲ အမိ
ကောင်းကင်ကြီးရော ကြယ်စင်မောင်နှုမ
တွေရော အားလုံး OK ပါတယ်။

ဒါပေမဲ့ ဘေးနားကအဖော်
ကြယ်လေးက ထင်သလိုမဟုတ်ခဲ့ဘူး၊ မိမိကို
နားမလည်ဘူး၊ ဖေးမမှုမရှိဘူး၊ သစ္စာတရားကို

တန်ဖိုးမထားဘူး အစရှိတဲ့ အားနည်းချက် (weak points)လေးတွေနဲ့လေ။ တစ်ချို့
ကြတော့လဲ မဖြုပ်စင်မလှပတဲ့ အမိကောင်း
ကင် ကြယ်စင်မောင်နှုမတွေ ကြားထဲမှာ
ကြီးပြီးခဲ့ရပေမဲ့ ဘေးနားက အဖော်ကြယ်
လေးက နားလည် နှင့်ပင်း ကူညီဖေးမလို့နေ
ပြန်တယ်။

တစ်ချို့ကြတော့လဲ အမိကောင်းကင်
ကြယ်စင်မောင်နှုမတွေနဲ့ ဘေးနားက အဖော်
လေးက OK ပေမယ့် ရင်ခွင်ထဲရောက်လာတဲ့
ကြယ်စင်စု သားငယ်သမီးငယ်လေးတွေက
အကောင်းဆုံးနောက်လိုက် အားပေးကူညီတဲ့
နောက်လိုက်လေးတွေ မဟုတ်ပြန်ဘူး၊ တစ်
ယောက်တစ်မျိုး ဒုက္ခပဲပေးနေကြမယ်။

တစ်ချို့ကြတော့လဲ “အမိကောင်း
ကင် ကြယ်စင်မောင်နှုမ အဖော်ကြယ်လေး
တွေ OK ရုတင်မဟုတ်ဘဲ ရင်ခွင်ထဲရောက်

သင်ဟာ သင့်ရဲ့ဘဝကို စွဲင်နေပါပြီ ၁၇

လာတဲ့ ကြယ်စင်လေးတွေက ထင်ထားတာ
ထက်တောင် တော်နောမယ် နောင်တစ်ချို့မှာ
အားကိုးလို့ရတဲ့ အနေအထားမှာ ရှိနေနိုင်တာ
မျိုးလဲ ရှိတတ်ပါတယ်။

ဘယ်လိုပဲဖြစ်ဖြစ် သင့်-သင့်ရဲ့ဘဝ
ကိုဆန်းစစ်ကြည့်ရင်းနဲ့ သင်နဲ့ဆက်စပ်ပတ်
ဆက်နေတဲ့ လူတွေပေါ်မှာ ဝေဖန်သုံးသပ်
ကြည့်လိုက်တော့ “ကျေနှပ်ပါတယ်။”

(I'm satisfied with the people I have to meet.) ဆိုတဲ့ အဖြေလေးထွက်ချင် ထွက်လာ
မယ်၊ ဒါမှမဟုတ် ငါတွေကြုံ ဆက်စပ်လိုက်
ရတဲ့ လူတွေပေါ်မှာ “သိပ်ကျေနှပ်မှုပရှိဘူး၊
အားမရဘူး” ဆိုတဲ့ အဖြေလေးလဲထွက်ချင်
ထွက်လာမယ်၊ တစ်ခုခုပေါ့။ (I'm not satisfied
with the people I have to meet.)

ဒီလိုပဲပေါ့ မိမိရောက်ရှိနေတဲ့ နေရာ
ဒေသကိုလဲ တစ်ချို့ချို့မှာ စဉ်းစားသုံးသပ်

မူလေးလဲ ရှိနေမှာပါပဲ။ “အမိကောင်းကင် ကြယ်ဝင်မောင်နှမ” ဆိုတာမှာ ကြယ်ဝင် မောင်နှမတွေတင် မဟုတ်ဘူး။ အမိကောင်း ကင်ကြီးရဲ့ အခြေအနေကိုလည်း သင်တစ်နေ့ စွဲ စဉ်းစားမိမှာပါ၊ တိမ်စိုင်တိမ်လိပ် တိမ်ရိပ် ကင်းပလို့ သိပ်ကိုသာယာလှပနေတဲ့ အမိ ကောင်းကင်ကြီးရဲ့အောက်ကို သင်ရောက်ချင် လည်း ရောက်နေလိမ့်မယ်။

ဒါမှုမဟုတ် တိမ်စ်တိမ်လိပ် အနည်း ငယ်နဲ့ ခုဖန်ခုခါ လျှပ်စီးလက် မိုးထစ်ချုန်း တတ်တဲ့ အမိကောင်းကင်ရဲ့ အောက်ကို လည်း သင်ရောက်ရှိချင် ရောက်ရှိနေပါလိမ့် မယ်။ ဒါမှုမဟုတ် အဆက်မပြတ် တိမ်တွေ တရိပ်ရိပ်နဲ့ တစ်ထပ်ပြီးတစ်ထပ် ပြေးလွှား နေပြီး လျှပ်စီးတွေကလည်း တလက်လက် မိုးထစ်ချုန်းမှုကလည်း ခကာခကာဖြစ်နဲ့ ပြေးထန်စွာ ပေါက်ကွဲနေတဲ့ အမိကောင်းကင်

ကြီးရဲ့အောက်ကို ရောက်ချင်လည်း ရောက် နေလိမ့်မယ်။

ဗုဒ္ဓတရားတော်ဇရဆိုရင် သတ္တဝါ တစ်ဦးတစ်ယောက်ဟာ သူလုပ်ခဲ့တဲ့ ကုသိုလ် ကဲ အကုသိုလ်ကဲ အားလျှော်စွာ ထိုက်တန်တဲ့ ဘဝတစ်ခုကို ရရှိကြတယ်။ ကျွန်တဲ့ဘာသာ တရားတွေအလိုအရ ဆိုရင်တော့ ဘုရား သခင်အလိုကျ ဘဝတစ်ခုကို ရရှိကြတယ် ပေါ့။ ကဲတရား ကြောင့်ပဲဖြစ်ဖြစ် ဘုရားသခင် ကြောင့်ပဲဖြစ်ဖြစ် ဘဝတစ်ခုကို ရရှိပြီးတဲ့ နောက်မှာတော့ လူတိုင်း သတ္တဝါတိုင်းဟာ ဆက်လက်ရှင်သနဖို့ အလိုရရှိကြပါတယ်။ ဆက်လက်ရှင်သနဖို့လဲ ကြီးစားကြတာပါပဲ။

သင့် အီမံနောက် ဖေးကြခဲ့ထဲမှာ သရက်ပင်တစ်ပင် ရှိတယ်ဆိုပါစို့ အချိန်တန် တော့ အဲဒီ သရက်ပင်က-ပွင့်-သီး-ရင့်မှုညွှန်ပြီး သရက်သီးမှုညွှန်တွေ ကြွကျကြတယ်ပေါ့။

အဲဒီကြွကျလာတဲ့ သရက်သီးမှည်လေးတွေ
တစ်ခိုန်ခိုန် ရောတ်မြောတ်လေးရတော့
အညာက်လေးတွေထွက် အဲဒီကမှတ်စံဆင့်
အပင်လေးတွေဖြစ်လာကြပြီပေါ့၊ မိခင်
သရက်ပင်မကြီး ပတ်လည်မှာကျရောက်
ပေါက်နေကြတဲ့ သရက်ပင်လေးတွေဟာ
အရွယ်တူတပြုပြင်နက်ထဲ ကြီးထွားမယ်လို့。
သင်ထင်သလား . . . .

ကျွန်ုပ်တော့မထင်ပါ ဘာဖြစ်လို့လဲ
ဆိုတော့ သူတို့ရောက်ရှိနေတဲ့ နေရာဒေသ
ရဲ့ ရေမြေအနေထားကွာလိုပါ။ ပင်မသရက်
ပင်ကြိုးရဲ့ တောင်ဘက်အရပ်က ရေမြောတ်
က လောလောဆယ် ကောင်းနေတယ်ဆိုရင်
အဲဒီသရက်ပင်လေးဟာ ဆက်လက်ရှင်သန်
ဖို့ လွယ်ကူပြီး ကြိုးထွားနှစ်းလည်း အတော်မြန်
မှာပါပဲ၊ မြောက်ဘက်အရပ်ကြတော့ လော
လောဆယ် ရှိနေတဲ့ ရောတ်မြောတ်က

အကောင်းကြီးလဲ မဟုတ် အဆိုးကြီးလဲ
မဟုတ်ပဲ အသင့်အတင့်ဆိုရင် သရက်ပင်
ပေါက်စလေး ဆက်လက်ရှင်သန်ဖို့ အနည်း
ငယ် အားယူရမှာဖြစ်ပြီး ဖွံ့ဖြိုးတွားနှစ်းက
အသင့်အတင့်ပဲနှိမ်ပါပဲ။

သူတို့နဲ့ဆန့်ကျင်ဘက် အနောက်
ဘက် အရပ်က သရက်ပင်လေးကတော့
အခြေနေ အရပ်ရှင်ကြောင့် ပင်ကိုယ်ဘတ်ခဲ့
ရောတ်မြောတ် မကောင်းဘူးဆိုပါတော့၊
ဒီလိုဆိုရင် အနောက်ဘက်အရပ်မှာ ပေါက်
ဖွားလာတဲ့ သရက်ပင်လေး အတွက်တော့
ကံဆိုးစွာဆက်လက်ရှင်သန်ဖို့ အတော်လေး
အားယူရမှာဖြစ်ပြီး ကြီးမားဖွံ့ဖြိုးနှစ်းက
အတော်လေး နှေးကွေးနေမှာပါပဲ။

မိခင်ပင်မ သရက်ပင်ကြီး တူပါလျက်
နဲ့ အရွှေ့ အနောက် တောင် မြောက်တွေမှာ
ကျရောက်ပေါက်နေကြတဲ့ သရက်ပင်လေး

တွေ ဘာဖြစ်လို့ကြီးထွားရန်း မတူကြတာလဲ။
 ရောတ်မြေခံသိကျာလို့ပေါ်နော်
 ဒီလိပါပဲ ဘဝရဲ့တစ်ချိန်ချိန်မှာ သင်ရောက်ရှိ
 ကြီးပြင်းရတဲ့ နေရာဒေသကို လေ့လာ
 ဆန်းစစ် သုံးသပ်ကြည့်လိုက်တော့ ဘဝတစ်ခု
 ဆက်လက်ရှင်သန်ဖို့ လူပ်ရှားရန်းကန်ရတာ
 သိပ်ကိုလွယ်ကူတဲ့ အနေအထားကိုတွေ့ရ
 ရင်တော့? "ကိုယ့် နေရာဒေသနဲ့ကိုယ် ကျေနှင့်
 စရာကောင်းပါတယ်။ (I'm satisfied with the
 place where I am).

ခက်တယ်လဲမဟုတ် လွယ်ကူတယ်
 လည်းမဟုတ်ဘူးဆိုရင်တော့ ကိုယ်ရောက်
 ရှိနေတဲ့ နေရာဒေသလေးက ဆိုးတော့မဆိုး
 ပါဘူး။ (The place where I am is not so bad)

ဟော-- အရွယ်လေးရောက်လာလို့
 မိမိလူပ်ရှား ရှင်သန်နေထိုင်တဲ့ နေရာဒေသကို
 ပတ်ဝန်းကျင်နဲ့ နှိုင်းယှဉ်ကြည့်လိုက်တော့ အ

တော်လေးနိမ့်ကျနောက်ကျုံ၊ ရှာဖွေရတာက
 လဲ ခက် ခဲ့နေတာကို တွေ့နေရတော့
 မလွှာသာလို့ သာနေရတာ ကိုယ့်နေရာဒေသနဲ့
 ကိုယ် မကျေနပ်ဘူး။ (I'm not satisfied with
 the place where I am) ဆိုတဲ့အတွေးလေး
 လဲ ဖြစ်ချင်ဖြစ်လာမှာပေါ်နော်။

ဒီလိပါပေါ့ ဘဝရဲ့တစ်ချိန်ချိန်မှာ မိမိ
 ဘဝရဲ့ အခြေအနေအရပ်ရပ်ကို သုံးသပ်
 ကြည့်မှုလေးလဲ ရှိလာနိုင်တာပါပဲ၊ စီးပွားရေး
 သမားဆိုလဲ စီးပွားရေးအခြေအနေ၊ ပညာ
 ရေးနယ်ပယ်ကပုဂ္ဂိုလ်ဆိုလည်း ပညာရေး
 အခြေအနေပေါ့၊ ပရီမိုးရှင်း အဆင့်ဆင့်နဲ့
 သွားရတဲ့ ဝန်ထမ်းနယ်ပယ်က ဆိုရင်လဲ
 လက်ရှိရာတဲ့ အနေအထားနဲ့ ဖြစ်လာနိုင်တဲ့
 အလားအလာကို သုံးသပ်ကြည့်တော့
 အားလုံးဟာကောင်း မွန်နေတယ်၊
 ရွှေလျှောက်လည်း ကောင်းမွန်ဖို့ ရှိတယ်ဆို

တော့လက်ရှိပိုပိုမဲ့အနေအထား အခြေအနေ
ကို ကျေန်ပါဘယ်လို့၊ အခြေထွက်ခြင်လဲ
ထွက်လာမှာပေါ့ (I'm satisfied with the situation
I've got.)

တစ်ချိုကျတော့လ ပိမိရဲ့ဘဝ အခြေ
အနေက သူများတွေနဲ့ယူလိုက်တော့ အ
ကောင်းကြီးလဲမဟုတ်၊ အဆိုးကြီးလဲမဟုတ်၊
အသင့်အတင့် အနေအထားကို တွေ့နေရ
တော့ ကိုယ့်အခြေအနေနဲ့ ကိုယ်တော့
မဆိုးပါဘူးပေါ့ (The situation I've got is
not so bad.)

တစ်ချိုကျတော့လ ပိမိရောက်ရှိကျင်
လည်နေတဲ့ ဒေါ်ယာမှာ အဖက်ဖက်က အလွန်
မတန်မှ ခက်ခဲကျပ်တည်းနေတာ ကိုတွေ့နေ
ရမယ်၊ တကယ့်အောက်မြေး အဆင့်လေးမှာပဲ
ရောက်နေတော့ ဘဝရဲ့တစ်ချိုနဲ့ချိုနဲ့မှာ ပိမိရဲ့
အခြေအနေ အရပ်ရပ်ကိုပြန်လည် ဆန်းစစ်

ကြည့်ပြီးတော့ ပြောလာနိုင်တာက ကိုယ့်ဘဝ
ရဲ့ အခြေအနေကို မကျေန်ဘူး (I'm not
satisfied with the situation I've got.)ဆိုတဲ့
စကားလေးလ ဖြစ်ချင်ဖြစ်လာမှာပေါ့နော်။

ဘယ်လိုပြုဖြစ်ဖြစ် ဘဝရဲ့တစ်ချိုနဲ့ချိုနဲ့
မှာ ပိမိကိုယ်ကို ဒါမှုမဟုတ် ပိမိတွေ့ဆုံး
ဆက်စပ် ပတ်သက်နေရတဲ့ လူတွေကို
ဒါမှုမဟုတ် ပိမိနေထိုင်တဲ့နေရာတို့ ဒါမှု
မဟုတ် ပိမိရဲ့ ရရှိရောက်ရှိနေတဲ့ အခြေ
အနေအရပ်ရပ်ကိုပြန်လည် ဝေဖန် သုံးသပ်
ကြည့်မိတဲ့ လူတိုင်းအတွက် ထွက်လာမဲ့
အဖြတွေအားလုံးဟာ တူညီမှုရှိဖို့တော့
လွယ်မှာမဟုတ်ပါဘူး။

သူအတွက် ကောင်းတယ်ဆိုတဲ့
အဖြေထွက်လာတဲ့ အခါမှာ ပိမိအတွက်
ဆိုးတယ်ဆိုတဲ့ အဖြေဖြစ်ချင်လည်း ဖြစ်နေပါ
လိမ့်မယ်၊ ပိမိအတွက် မဆိုးပါဘူးဆိုတဲ့အဖြ

ထွက်လာတဲ့အခါမှာ သူအတွက်မကျေနပ်ဘူး
ဆိုတဲ့ အဖြော်လည်း ထွက်လာချင်ထွက်လာမှာ
ပေါ့လေ၊ ထွက်လာနိုင်တဲ့ အဖြော်တွေဟာ
တစ်ယောက်နဲ့ တစ်ယောက် မတူညီနိုင်ပေ
မယ့် တူညီနိုင်တာတစ်ခုတော့ သေချာပေါက်
ရှိနေပါတယ်၊ အဲဒါကတော့ “သင်ဟာ သင့်ရဲ့
ဘဝကို စုံးနှင့်ရေးပြီ” (You have already
started your life.) ဆိုတာပါပဲ။

Let's fly together in the lifesky!
ဘဝမိုးကောင်းကင်မှာ အတူတူပျို့ကြမယ်။

ဘဝကို ခနိုစဉ်တစ်ခုအနေနဲ့ ဥပမာ
ပေးမယ်ဆိုရင် တကယ့်ခနီးတွေမှာ ခနီးသည်
အမျှုံစုဟာ သူတို့ခနီးရဲ့ အစကိုလည်း သိကြ
တယ်၊ ခဲလောလောဆယ် ဘယ်ကိုသွားနေ
သလဲ ဆိုတာကိုလည်း သိကြပါတယ်၊ ဒါပေး
မယ့် ဒါပို့မက်ဆန်ပြီး မာယာဆန်တဲ့
လမ်းတွေပေါ့ ဂိုမြင်းသစ်ပင်လေးတွေ အစိတ်
အရိုစိနဲ့ ဝမ်းနည်း ရခြင်း အချိုးအကွဲ့တွေ
ပေါ်များလှတဲ့ ဘဝခရီးစဉ်ကြီးမှာတော့
ခနီးသည်တိုင်းဟာ ခနိုစထွက်လို့ ထွက်လိုက်
မှန်းကို မသိနိုင်ပါဘူး။ မိမိကိုယ်ကို သတိထား
လိုက်မိတဲ့ အချို့မှာ ခရီးအတော်လေး
သွားမိနေတော့တာပေါ့လေ၊ ဘဝဆိုတာ
စမှန်း မသိလိုက်တဲ့ ခနီးစဉ်ကြီးတစ်ခုပါလို့
ပြောမယ်ဆိုရင်လည်းရမှာပါ။

ဒါမှမဟုတ် ဘဝကို ဒီနေ့ကမ္မာမှာ
ခေတ်စားနေတဲ့ ဘောလုံးပွဲတစ်ပွဲနဲ့ ဥပမာ

ပေးမယ်ဆိုရင် .. တကယ့်ဘောလုံးပွဲတွေ
မှာက ကစားသမားအားလုံးဟာ မိမိတို့မြှုပ်ဖွဲ့
မပြုပ်ခေါင်ကတည်းက ဘောလုံးပွဲစတော့မယ်
ဆိုတာကို ကြိုသိနေနိုင်သလို တကယ့်ပြုပ်တဲ့
အခါမှာလည်း ပြုပ်ပွဲစနေပြီ၊ ပထမပိုင်းပြီး
တော့မယ်၊ ဒုတိယပိုင်းပြီးတော့မယ် အစရှိ
သည် သိနေနိုင်ကြပါတယ်၊ ဘဝဆိုတဲ့
ဘောလုံးပွဲကတော့ ပြုပ်ပဲ စလိုစလိုက်မှန်းကို
မသိနိုင်ပါဘူး၊ သိလိုက်တဲ့ အချိန်မှာ ဘဝဆို
တဲ့ ဘောလုံးပြုပ်ပဲထဲမှာ အချိန်အတော်ကြာ
သင်ဟာဝင်ရောက် ယဉ်ပြုပ်နေပြီပေါ့။

ဒါကြောင့် ဘဝဆိုတာ “စမှန်းကို
ကောင်းကောင်းမသိလိုက်ရတဲ့ မရှိစောင့်ဘဲ စု
ပါမှုမလှုတ် စ-မှန်းကို ကောင်းကောင်း
မသိလိုက်ရတဲ့ ဘောလုံးပွဲစလေးဘဲ့စု” ဆိုရင်
မမှားနိုင်ဘူး ထင်ပါတယ်။

စ-မှန်းမသိလိုက်တဲ့ဘဝ ရဲခုခိုးစဉ်ထဲ

မှာ မသိမသာ ပါဝင်ပတ်သက်ရင်း ဘဝခုခိုး
စဉ်ရဲ့ တစ်နေရာအရောက်မှာ သင့်ဂို့ယ်သင်
ပြန်လည် မေးခွန်းထဲတော်ကြည့်လိုက်တဲ့ အခါမှာ
ကျေနှစ်တယ်ဆိုတဲ့ အဖြေားလေး ထွက်ချင်
ထွက်လာမှာပေါ့နော်၊ မကျေနှစ်ဘူးဆိုတဲ့
အဖြေား ထွက်လာခဲ့မယ်ဆိုရင် “မကျေ
ချုပ်ရင် တစ်ကြပ်ချုပ်စု” ဆိုတဲ့ စကားလေး
လိုတော့ အစကနေ ပြန်စလို့ မရနိုင်တဲ့
အခြေအနေတစ်ခုပါ။

သင်ဘယ်လောက်ပဲ မကျေနှစ်နှစ်
ယခု လက်ရှိခွဲနှာကိုယ်ဟာ သင်ရဲ့ခွဲနှာကိုယ်
ပါပဲ၊ မိမိရဲကာယဉ်ကာ တည်ဆောက်မှုမှာ
အား နည်းချက်ရှိလို့ ဒါတက်ကောင်းကောင်း
လိုချင်ပါတယ်လို့ တစ်းတနေလည်း မရနိုင်
တော့ပါဘူး၊ ဒီခုခိုးစဉ်(သို့)ဒီပြုပ်ပဲမှာတော့
ယခုလက်ရှိ မိမိပိုင်ဆိုင်ထားတဲ့ ကာယဉ်ကာ
နဲ့ပဲ ဆက်လက်ခုခိုးနှင့် ယဉ်ပြုပ်ရတော့မှာပေါ့

မိမိရဲ့အားနည်းချက် အားသာချက်ကို
သုံးသပ်ပြီး အားနည်းချက်ရှိရင် အဲဒီအားနည်း
ချက်ကို ဘယ်လိုကာကွယ်မလဲ၊ အားသာ
ချက်ရှိရင် မိမိရဲ့ပါလာတဲ့ အားသာချက်ကို
ဘယ်လိုအသုံးချမလဲ ဒါပဲ စဉ်းစားရတော့မှာ
ပေါ့နော်။

အကျဉ်းချုပ် ကျွန်ုပ်ပြောပြုချင်ဘာ
လေးကို ဖော်ပြလိုက်ရမယ်ဆိုရင် ဘဝရဲ့ တစ်
ချိန်ချိန်မှာ သင်ဟာ သင့်ကိုယ်သင်ဖြစ်စေ
သင်တွေ့နေရတဲ့ လူတွေကိုဖြစ်စေ၊ သင်
ရောက်နေတဲ့နေရာလေးကိုဖြစ်စေ၊ သင်ရရှိ
နေတဲ့ ဘဝရဲ့အခြေအနေ အရပ်ရပ်ကို
ဖြစ်စေ ပြန်ပြီးသုံးသပ်ကြည့်လိုက်တဲ့အခါမှာ
သင်ဟာ သဘောကျသည်ဖြစ်စေ၊ သဘော
မကျသည်ဖြစ်စေ သင့်ရဲ့ဘဝကို စ-နှင့်နေ
ပါပြီ။

ငယ်ငယ်တုန်းက ကြားဖူးခဲ့တဲ့
“မကျေနှစ်ရင် တစ်ကပြန်စပယ်”ဆိုတဲ့
စကားလေးလိုတော့ တစ်ကပြန်စလို့ မရ
တော့ပါဘူး၊ ရောက်နေတဲ့နေရာကပဲ စပေ
တော့။

I wish you would maintain your life!

သင့်ရဲ့ဘဝလေး ဆက်လက်ရပ်တည်နိုင်
ပါကော်။

You may be poor or you may
be rich or you may be neither poor
nor rich. Don't be so sad. don't be so
proud. Strive to reach better place
than where you are right now.

သင့် ဆင်းမျှောင်လည်း ဆင်းမျှောယ်း ရွမ်းသာ
ရွှေ့လည်း ရွမ်းသာမယ် ဆင်းလည်း မဆင်းရဲ
ရွမ်းလည်း မရွမ်းသာဘဲ အလယ်အလတ်
တန်းစူးမှာ ရှိရွှောင်လည်း ရှိရှေ့မယ်း သိပ်လည်း
ဝမ်းမန်ည်းပါနဲ့ သိပ် လည်း မာန့်စွဲကြီး
မေနနဲ့ ယခု ဒေသလောက် ဆယ် သင်စရာကိုရှိ
စနော် စနော်ရာထက် ပို့ကောင်းတဲ့ စနော်ရာ
စရာကိုအောင် ကြိုးစားပါ။

ဘဝရဲတစ်ချိန်ချိန်မှာပေါ့နော် သင့်
ကိုယ်သင် ပြန်လည်ဆန်းစစ်ကြည့်မိမှာပါ။
ဆန်းစစ်သုံးသပ်ကြည့်မှာကတော့ စောလေ
ကောင်းလေပါပဲ မိမိကိုယ်ကို ဆန်းစစ်ဝေဖန်
သုံးသပ်ကြည့်တဲ့ အခါမှာ အမှန်အတိုင်း
ပကတိအခြေအနေကို မြင်အောင်သုံးသပ်ပါ။
ဘာဖြစ်လို့လဲဆိုတော့ အမှန်အတိုင်းမြင်မှ
ပကတိမိမိရဲ့ အခြေအနေမှန်ကိုသိမှ ဘာလုပ်
ရမလဲ ဘယ်လိုလုပ်ရမလဲဆိုတာ သိနိုင်မှာ
မို့လိုပါ။

ဆရာဝန်တစ်ယောက်က လူနာတစ်
ယောက်ကို ကုသတော့မယ်ဆိုပါတော့ လူနာ
ရဲ့ တကယ့်အခြေအနေမှန်ကို သူသိအောင်
ကြီးစားရတာပါပဲ၊ မိမိထံရောက်လာတဲ့ လူနာ

တစ်ယောက်ကို ဘာဖြစ်သလ ဘယ်လိုခဲ့စား
နေရသလ သူမေးမယ်၊ ပထမနားကြပ်
(stethoscope)နဲ့ စစ်ဆေးကြည့်မယ်၊
ရောဂါရဲ၊ အခြေအနေအရပ်ရပ်ကို သူသီ
သွားပြီဆိုရင် ဘယ်နှစ်ရက်အတွင်းမှာ
ဒီရောဂါပျောက် အောင်ကုမယ် ဆိုပြီး
သူအစီအစဉ်(plan)ဆွဲမယ်၊ တကယ်လို့
ရောဂါလက္ခဏာရဲ့ အဓမ္မမြစ် (source)ကို ရှာ
မတွေ့ဘူး။

ဒါမှုမဟုတ် ဘာရောဂါဆိုတာကို
တိတိကျကျဖော်ထဲတဲ့ ဖို့ အခက်အခဲ
ရှိနေတယ်ဆိုရင် ဆီးသွေး သလိပ်စစ်မယ်၊
ခန္ဓာကိုယ်မှာ သံသယရှိတဲ့ အစိတ်အပိုင်း
တစ်ခုခုရှိနေရင် ဓာတ်မှန်(x-ray)ရှိကြည့်
မယ် အစရှိသည်ပေါ့ ဆိုလိုတာက လူနာရဲ့
ပကတိ အခြေအနေမှန်ကိုသိမှ ဆရာဝန်
အနေနဲ့ ဘာလုပ်ရမလဲ ဘာလုပ်သင့်သလ

ဆိုတာကို နည်းလမ်းရှာလို့ရမှာပါ။

ဒီလိုပါပဲ၊ မိမိရဲ့ဘဝကို ပြန်လည်
သုံးသပ်တဲ့အချိန်မှာလည်းပဲ ဘဝရဲ့တကယ့်
ပကတိအခြေအနေကို မြင်အောင်သုံးသပ်ပါ
မြင်အောင်ကြည့်ပါ၊ ပယ်ပယ်နှယ်နှယ် မိမိရဲ့
လက်ရှိအနေအထားကို ဝေဖန်ဆန်းစစ်
ကြည့်လိုက်ပါ။ တစ်ခါတစ်ရဲ ဟုတ်သလိုလို
ပွေ့စွဲ သလိုလိုနဲ့၊ တကယ်တမ်းကျတော့
မဟုတ်သေးဘူး၊ မ-ပွေ့စွဲ-သေးဘူးပေါ့။

ကျွန်ုပ်ဆိုလိုတာက ဥပမာ ...
ကောင်လေးတစ်ယောက် ငယ်စဉ်မှာ အ^၁
ကြောင်းတစ်ခုရှိနဲ့ သူ့ကို သူငြေးမိသားစုက
မွေးစားလိုက်တယ်ဆိုပါတော့၊ ဒီကောင်လေး
ကျောင်းနေတဲ့အခါမှာ လိုလေသေးမရှိ သူ့ကို
မွေးစားမိဘတွေက ထောက်ပဲပေးမယ်၊
ဒီတော့ ကျောင်းမှာ သူကအဆင့်အတန်း
မြင့်မြင့်နဲ့ပေါ့၊ ရွှေပါကလည်းသန့်သန့်ဆိုတော့

ပိုကောင်းတဲ့နေရာ ရောက်အောင်ကြိုးစားပါ
၃၆

ပိန်းကလေး အများစုံ စိတ်ဝင်စားခြင်းကို
သူခံရတာပေါ့နော်။

ဒါပေမဲ့ တကယ့်၊ သူခဲ့အနေအထား
က 'ပိန်းနားကပ်ရောင်နဲ့ ပါးပြောင်' ဆိုတဲ့
မြန်မာစကားပုံလေးလိုပဲ မွေးစားမိဘတွေရဲ့
အရှိန်နဲ့ သူကဟုတ်သလိုလိုဖြစ်နေတာ၊
သူဟာ အမွှေစားအမွှေခံ သားသမီးမဟုတ်
ဘူး၊ အတိုင်းအတာတစ်ခုအထိပဲ သူဟာ
ထောက်ပံ့ခံရမဲ့ အခြေအနေပါ။ သူဟာ
သူဘဝရဲ့၊ ပကတိ အခြေအနေမှန်ကို
မသုံးသိရေးဘူး မြင်အောင် မကြည့်ဘဲနဲ့ ပစ္စာပို့
လက်ရှိအနေအထားမှာ သဘောကျ ကျော်ပြီး
ပညာရေး၊ စီးပွားရေး အစရှိတဲ့ ဘဝကို
ရော်လိုမှာ အာမခံချက်ပေးနိုင်မဲ့ လမ်း
ကြောင်းပေါ်မှာ ရှိမနေဘူးဆိုရင် ပြောရဲ့
ပါတယ သူဟာအနာဂတ်မှာ ဘဝအခက်အခဲ
ကျိုးသေကြုံရမှာပါ။

ဒီနေရာမှာ အတူယူဖွယ်ကောင်းလှ
တဲ့ သမားတော်ကြီး "မိဝက" ရဲ့အကြောင်း
လေးကို ဆွေးနွေးကြည့်ချင်ပါတယ။
"ဆရာမိဝက" လိုပြောရင် ဗုဒ္ဓဘာသာတိုင်း
သိကြပါတယ။ ဒါပေမဲ့ သူတွေးခဲ့တဲ့ သူကိုယ်
သူသုံးသိရဲ့ အကြောင်းအရာလေးကို
တော့ များသောအားဖြင့် သတိမထားမိ
တတ်ကြပါဘူး၊ အမေပြည့်တန်ဆာ အမျိုး
သမီးကနေမွေးပြီး မြှုပြင်မှာ စွမ်းပစ်ခဲ့ရတဲ့
ကောင်လေးဟာ ကံကောင်းချင်တော့ ပိဋ္ဌး
သာရမင်းကြီးရဲ့ သားတော်တစ်ပါးဖြစ်တဲ့
"အဘယ" မင်းသားရဲ့ ကောက်ယူမွေးစား
ခြင်းကို ခဲ့ရပါတယ။

ဒီတော့ အစစာရာရာ လိုလေးသေး
မရှိ အဆင်ပြောနေတဲ့ ဘဝမှာကြီးပြင်းခွင့်
ရခဲ့တာပေါ့လေ၊ အစစာရာရာ အဆင်
ပြောပြနဲ့ ကောင်လေးဟာ တစ်နှေ့မှာ

ကစားရင်း သူငယ်ချင်းတွေနဲ့ ရန်ဖြစ်တော့
သူငယ်ချင်းတွေက မိဘမရှိတဲ့ကောင် အမေ
က ဘယ်သူလဲ အဖေကဘယ်သူလဲ ဆိုတာ
မသိတဲ့ကောင်ဆိုပြီးတော့ ဆိုကြ ဆိုကြတာ
ပေါ့၊ ကောင်လေးက ဘုရင်မြေး အဖြစ်နဲ့
လိုလေသေးမရှိ နန်းတော်ကြိုးမှာ ကြိုးပြင်း
လာရတော့ သူမှာမရှိဘူးဆိုတာ ဘယ်လို
မှ မယုံးနိုင်ဘူး။

ဒါကြောင့် သူရဲ့ဖေဖေအဘယ်မင်း
သားကို အကြောင်းစုံပြောပြီတဲ့ အခါမှာ
“အဘယ်မင်းသား” ကလည်း ရှိုးသားစွာနဲ့ပဲ
မြို့ပြင်မှာတွေလို့ သနားတဲ့စိတ်နဲ့ ကောက်ယူ
မွေးစားခဲ့တာဖြစ်ကြောင်း၊ ဒိုဝက်ရဲ့ အဖေနဲ့
အမေကို တကယ်မသိတဲ့အကြောင်း ပြောပြ
တော့တာပေါ့၊ ကောင်လေး အတော်တုန်လှုပ်
သွားပြီး လေးလေးနက်နက် သူရဲ့လက်ရှိ
အနေအထားနဲ့ အလားအလာတွေကို

အားမနာတမ်း သုံးသပ်ခဲ့ပါတယ်။

“ကြို့မင်းအိမိန္ဒြာမဲ့ မြိုင်းသည် ထမင်း
ဝရဲ့ ဓါးလှရဲ့သာမြှေခိုင်သည်၊ လူတို့ချော့၍ အ
တတ်ပညာမရှိက အသက်မွေးစက်လှောင်း
သည်၊ တစ်နဲ့တစ်စုံမှသာ ပညာကိုတတ်မှ
လွှဲစိုင်သိမ်းလည်း ရှိုးသာမည်၊ အသက်မွေး
လည်းသက်သာမည်၊ တစ်စုံစုံမှသာ ပညာကို
ဝါသင်္ခားအဲ”

ကျွန်ုပ်တိုးစားမိတယ်၊ ဒိုဝက်ဆိုတဲ့
ကောင်လေးဟာ “ဟုတ်သလိုလို” ၂၀၀၁ သလို
လို” ဖြစ်နေတဲ့ သူရဲ့ဘဝအခြေအနေကို
ဝေဖန် သုံးသပ်ပြီး ဘဝလမ်းကြောင်း ပြောင်း
ခဲ့ပါတယ်။ သူရဲ့ဘဝမှာ တကယ်တမ်း အားကိုး
စရာမရှိဘူး ဆိုတာသိတော့ သူလေ့လာ
သင်ယူတဲ့ဆေးပညာမှာ ကျမ်းကျင်သထက်
ကျမ်းကျင်အောင် ကြိုးစားခဲ့ပါတယ်၊ သူရဲ့

ကြိုးစားမှုကြောင့် အဲဒီခေတ်က သူဟာ
အတော်ဆုံးသမားတော် ဘင်ယောက်ဖြစ်ခဲ့
သလို မြတ်ဗျွှါး သူရဲ့တပည့် သာဝကတွေ
ကိုလည်း ဆေးကုသပေးနိုင်ခဲ့ပါတယ်၊ ယနေ့
ထိ နှစ်ပေါင်း ၂၇၀၀-ကျော်ကြာခဲ့ပေမဲ့လည်း
မိဝကရဲ့အကြောင်းကို ပိဋကတ် စာပေတွေ
ထဲမှာ တခမ်းတနား ဖော်ပြထားတာတွေနှင့်
ပါတယ်။

တကယ်တော့ မိဘကမြို့ပြင်မှာ
စွန့်ပစ်ခံထားရတဲ့ ကောင်လေးတစ်ယောက်
ဒီအဆင့်အတန်းထိ ရောက်ဖို့ဆိုတာ အတော်
မလွယ်တဲ့ကိစ္စပါ၊ ဒါဟာ သူရဲ့ဘဝကို ပယ်ပယ်
နှယ်နှယ် ဝေဖန်ဆုံးသပ်ပြီး ပကတိအခြေ
အနောက်ကို သိသွားတဲ့အခါမှာ ဘာလုပ်သင့်
သလဲဆိုတာကို ဆုံးဖြတ်ပြီး လုပ်ဆောင်
သွားခြင်းရဲ့ အကျိုးရလဒ် တစ်ခုပါပဲ။

မဟုတ်ဘူးလိုလိုနဲ့ မ-good-ဘူး

လိုလိုနဲ့ ဟုတ်နေတတ်တယ်၊ good-နေတတ်
တာတွေလည်း နို့ပါတယ်။ ကျွန်ုပ်ဆိုလိုတာက
တစ်ချိန်ချိန်မှာ ကိုယ့်ကိုယ့် ပြန်လည်
ဆုံးသပ်ကြည့်တဲ့အခါမှာ ကိုယ့်ရဲ့ပတ်ဝန်း
ကျင်မှာရှိနေကြတဲ့ ရွယ်တူသူငယ်ချင်းတွေ
ထက် ဂိုပင်ပန်းနေတာ၊ ဆင်းရဲ့နေတာ၊
အခက်အခဲတွေနေတာ၊ လွတ်လပ်မှု မရှိတာ
အစရှိတဲ့ အခြေအနေတွေကိုလည်း တွေ့ချင်
တွေ့နေနိုင်ပါတယ်။

ဥပမာ အခြေခံအဆင့်အနေနဲ့ နှိုင်း
ယျဉ်ပေးရမယ်ဆိုရင် တစ်နေရာမှာ အိမ်ချင်း
ကပ်နေထိုင်ကြတဲ့ သူငယ်ချင်းနှစ်ယောက်ရှိ
တယ် ဆိုပါတော့ နှစ်အိမ်လုံးစားနှင့်သောက်
နှင့် စီးပွားရေးအသင့်အတင့်ရှိကြတယ်ပေါ့၊
သူငယ်ချင်းနှစ်ယောက်မှာ မောင်ဖြူဆိုတဲ့
ကောင်လေးရဲ့မိဘက ဝပ်ရွှေ့အလုပ်လုပ်
တယ်၊ မောင်ညီဆိုတဲ့ ကောင်လေးရဲ့မိဘက

အဆင့်မြင့် နိုင်ငံကြီးတွေမှာ အလုပ်လုပ်
နေကြတဲ့ သားနှစ်ယောက်ပို့တဲ့ ငွေတွေ
နဲ့ရပ်တည်ပြီး နေထိုင်ကြတယ်ပေါ့၊ ဝပ်ရော့
လုပ်တဲ့ မောင်ဖြူရဲ့မိဘတွေက မောင်ဖြူလေး
ကို ကျောင်းပိတ်ရက်တွေမှာ အိမ်အလုပ်
ကူလုပ်ခိုင်းတယ်၊ သူ့ဖေဖော်၊ ဘေးမှာနေပြီး
ဝပ်ရော့ပညာတွေ လေ့လာရတယ်၊ သင်ယူရ
တယ်။

မောင်ဖြူလေးမှာ လူငယ်ပိုပါ သူငယ်
ချင်းတွေနဲ့ ဘေးလုံးကန်ချင်တိုင်းလည်း ကန်
ခွင့်မရာ၊ လက်ဖက်ရည်ဆိုင် ထိုင်ချင်တိုင်း
လည်း ထိုင်ခွင့်မရာ တို့မိမိမေးဆေးချင်တိုင်း
လည်း ဆေးခွင့်မရာ အရွယ်ရောက်လာလို့
ရည်းစားလေးတစ်ယောက် ထားမိတာ
တောင် ရည်းစားကချိန်းတိုင်း မသွားနိုင်လို့
ရည်းစားကထားခဲ့တာတောင် ခံခဲ့ရတာ
ပေါ့လေး။

ဟော . . သူရဲ့အိမ်ဘေးက
သူငယ်ချင်း မောင်ညီကျတော့ USAက
အစ်ကို တွေက ငွေတွေလှမ်းပို့၊ အသုံး
အဆောင်ပစ္စည်းတွေ လှမ်းပို့လို့ သူငယ်ချင်း
တွေကြားထဲမှာ စားနိုင်ဝတ်နိုင်နဲ့ အဆင့်
အတန်းမြင့် နေတော့တာပေါ့၊ မိဘတွေ
ကလည်း အလိုလိုက် USA က အစ်ကို
တွေကလည်း ချုပ်ကြတော့ ဆိုင်ကယ်တစ်စီးနဲ့
လွတ်လွတ်လပ်လပ် ပျော်ပျော်ခွင့်ခွင့်ပေါ့။
သူငယ်ချင်း နှစ်ယောက်လုံးက ပုံမှန်စာမေးပွဲ
အောင်ကြပါတယ်၊ ဒါပေမဲ့ လောလောဆယ်
လွှာဝရပိုင်ခွင့်လေး ကွာနေတာပေါ့လေ၊
မောင်ဖြူက ဘယ်အချိန်ပြန်ရောက်ရမယ်
ဆိုတဲ့ သတ် မှတ်ချက်နဲ့ အပြင်ကိုထွက်ရတယ်၊
မောင်ညီကျတော့ မိတ်ကြိုက်လည်ပတ်ခွင့်
ရှိတယ်၊ ဘယ်နေရာရောက်နေတယ်ဆိုတာကို
ဖုန်းဆက်ရင် လုံလောက်တယ်၊ မောင်ဖြူက

မိဘတွေဆီမှာ အလုပ်ကူလုပ်လို့ရတဲ့
လုပ်အားခန့် တွက်ချက်ပြီး သုံးစွဲရတယ်၊
မောင်ညျိုကျတော့ တော်တော်လေး ပေါပေါ
သိသီသုံးနိုင်တယ်၊ မောင်ဖြူက အလုပ်ကနေ
တဗ္ဗာသိုလ်ကိုလာရတာဆိုတော့ သိပ်ပြင်
ဆင်ချိန်မရဘူး၊ ဘဝသမားပုံစံ ပေါက်နေတာ
ပေါ့။

မောင်ညျိုကျတော့ စတိုင်လ်အပြည့်
နဲ့ပေါ့၊ ကျွန်ုပ်ဆိုလိုချင်တာက ဒီသူငယ်ချင်း
နှစ်ယောက်မှာ လူငယ်တွေ ဘယ်သူကိုအား
ကျလောက်မလဲဆိုရင် မောင်ညျိုဘဝ အနေ
အထားကို အားကျဖိမှာပဲ၊ တကယ်လေးလေး
နက်နက် ရေရှည် (long run)နဲ့ တွက်ကြည့်
လိုက်ရင် ရေရှည်မှာ မောင်ဖြူက သာသွား
နိုင်ပါတယ်၊ ဘာဖြစ်လို့ဆိုတော့ မောင်ညျို
ကျောင်းပြီးလို့ လုပ်ငန်းခွင်ထဲရောက်လို့
ခြေလှမ်း စလုမ်းတဲ့ အခါမှာ မောင်ဖြူက

ခြေလှမ်းတွေအများကြီး ရွှေရောက်နေမှာပါ၊
ခြေလှမ်းတစ်လှမ်း နောက်ကျတဲ့တန်ဖိုးရဲ့
ဆုံးရွှေ့မှုကို ငွေရှာခြင်းနယ်မြေကို ရောက်မှ
ဂိုပြီးသိသာပါတယ်၊ ဒါဆို သင်က ဒီလို
ထောက်ပြလိမ့်မယ်။

မောင်ညျိုရဲ့အစ်ကိုတွေက USAမှာ
ဆိုတော့ သူတို့က ဒီးပွားရေးလုပ်ဖို့ ငွေတွေ
လှမ်းရှိရင် အဆင်မပြောဘူးလား၊ ပြောနိုင်
ပါတယ်လို့ဖြေပါရစေ၊ ဒါပေမဲ့ သူအစ်ကိုရဲ့
ငွေတွေပါ၊ သူရဲ့ငွေတွေ မဟုတ်ပါဘူး၊
အကောင်းဆုံးကတော့ မိမိရဲ့ဘဝကို မိမိရဲ့
ကိုယ်ပိုင် အရည်အချင်း ကိုယ်ပိုင်လုပ်ငန်း
ပေါ်မှာ ရပ်တည်ရတာကတော့ စိတ်ချမ်း
သာဖို့ ကောင်းသလို လွတ်လပ်တဲ့ အရသာ၊
တစ်မျိုးကိုလည်း ခံစားရနိုင်ပါ တယ်။

ဘယ်လို့ပဲဖြစ်ဖြစ် တစ်နေ့နေ့၊
တစ်ချိန်ချိန် သင့်ကိုယ်သင် ပြန်လည်သုံးသပ်

တဲ့အခါမှာ ပစ္စည်းသစ္စာ ငွေရေးကြေးရေး
လူနေမှုအဆင့် အတန်းတွေနိမ့်ကျပြီး ဆင်းရဲ
ကျပ်တည်းနေတော့ “ငါဆင်းခဲ့တယ်” (I'm
rich)လို့ အဖြေထွက်ချင်လည်း ထွက်
နေပါလိမ့်မယ်။

မိမိရောက်ရှိတဲ့ ပတ်ဝန်းကျင်အသိုင်း
အရိုင်းမှာ အစေအရာရာ အဆင်ပြေပြီး အရာ
အားလုံးပြည့်စုံနေတော့ “ငါချမ်းသာတယ်”
(I'm rich) ဆိုတဲ့ အဖြေလည်းထွက်ချင် ထွက်
နေပါလိမ့်မယ်။

မိမိရဲ့ဘဝအနေအထားဟာ သိပ်ပြီး
လည်းမဆင်းရဲ သိပ်ပြီးလည်းမချမ်းသာဘဲ
အလယ်အလတ်တန်းစားထဲမှာပါနေတော့
“အင်း သိပ်လမဆင်းရဲဘူး၊ သိပ်လမချမ်းသာ
ဘူး” (I'm neither poor nor rich.) ဆိုတဲ့
အဖြေလည်းထွက်ချင်ထွက်နေမှာပါ။
ကျနိုင်ပြောချင်တာကတော့ ဆင်းရဲ

ရိုကောင်းတဲ့နေရာ ရောက်အောင်ကြိုးစားပါ ၄၇

တယ်လို့ အဖြေထွက်လည်း သိပ်ပြီးတော့ဝေးမှုး
နည်းမနေပါနဲ့ ချမ်းသာတယ်လို့ အဖြေထွက်
လည်း သိပ်ပြီးတော့မာနတွေကြီးမနေပါနဲ့။

ဘာဖြစ်လို့လဲ အရာအားလုံးဟာ
ပြောင်းလဲနေတတ်လိုပါ၊ သိပ်ကိုဆင်းရဲနေတဲ့
ကောင်လေးတစ်ယောက်ကို သူဟာ အမြဲ
တမ်း ဒီအတိုင်းပဲဆင်းရဲနေတယ်လို့
တွက်ဆလို့ မရနိုင်ပါဘူး၊ နှစ်ပေါင်း နှစ်ဆယ်
သုံးဆယ်ဆိုတဲ့ ကာလတစ်ခုအတွင်းမှာ
အကြိုးအကျယ် ပြောင်းလပြီး သူဟာ
ဘဝအဆင့်အတန်း မြင့်သွားနိုင်ပါတယ်။

ဒီလိုပါပဲ သိပ်ကိုချမ်းသာနေတဲ့
ကောင်လေးတစ်ယောက်ကို သူဟာ ဘဝတစ်
လျှောက်လုံး ဒီအတိုင်းပဲ ချမ်းသာသွားလိမ့်
မယ်လို့ ပြောဖို့အတော်ခက်ပါတယ် လေး-ငါး
နှစ်ဆိုတဲ့ ကာလတစ်ခုအတွင်းမှာတောင်မှာဘဲ
ချမ်းသာခြင်းကနေ ဆင်းရဲခြင်းဆီကို ထိုးကျ

ဆိုတဲ့ကောင်လေးက ဆင်းရဲတယ်၊ အတော်
လေးကို ဘဝမှာချို့တဲ့တယ်၊ ခက်ခဲတယ်
ကျပ်တည်းတယ်ပေါ့၊ သူသွားနိုင်မယ့် နောက်
တစ်ဆင့် ပိုကောင်းတဲ့နေရာ (better place)
ဆိုတာ စားနိုင်သောက်နိုင် လူမှုအသိင်း
အရိုင်းမှာ အသင့်အတင့် ရပ်တည်နိုင်တဲ့
လူလတ်တန်းစားအဆင့် (middle class)
ပဲပေါ့၊ အဆင့်မြင့်ထိ သူမရောက်နိုင်ဘူး၊
မဖြစ်နိုင်ဘူးလို့ ဆိုလိုတာ မဟုတ်ပါဘူး၊
ရောက်ရင်လည်း ရောက်နိုင်ပါလိမ့်မယ်၊
ဒါပေမဲ့ သူ့အတွက်ဖြစ်နိုင်တဲ့ အနေအထား
ကတော့ လူလတ်တန်းစား အဆင့်ဆိုမဆိုပါ
ဘူး။

မောင်နဲ့ဆိုတဲ့ကောင်လေးက သူရဲ့
လက်နဲ့ဘဝ အနေအထားကကို အသင့်
အတင့် သုံးနိုင်စားနိုင်တဲ့ လူလတ်တန်းစား
အသိင်းရိုင်းမှာ ပေါက်ဖွားကြီးပြုးပြင်းခဲ့တယ်။

သွားတဲ့သူတွေ အများကြီးတွေ့ဖူးပါတယ်၊
လူငယ်တွေကို မှာချင်တာက ပိမိရဲ့ဘဝကို
ပယ် ပယ်နှယ်နှယ် ပိုင်ပိုင်နိုင်နိုင် ထိထိမိမိ
ဝေဖန် သုံးသပ်လိုက်ပါ၊ သုံးသပ်ပြီးပြုဆိုတာနဲ့
စိတ်ဓာတ်ကျ ဝမ်းနည်းအားငယ်နေတာတွေ
မာနတွေ၊ ထောင်လွှားမှုတွေ မဖြစ်ဘနဲ့
“ပါမဲ့မိဘအတွေ့၊ လက်နှုန်းအနာဂတ်အထားထက်
သာလွန်တဲ့ ပို့ကောင်းတဲ့နေရာ (better place)
ပို့အားလုံးမြှုပ်နှံတဲ့အခြေအနေ (better situation)
ပို့ကောင်းတဲ့ အဆင့်အတန်း (better class)
ကို ခရာက်အောင်သွားမယ်လို့ ထူးပြတ်၍က်
နှိုင်နှိုင်မာမာ ဈေးမှုတိပြီး ကြိုးစားကြပါ”
ဆိုတာပါပဲ။

ပိမိဘဝရဲ့ လက်နဲ့အနေအထားထက်
ပိုကောင်းတဲ့နေရာဆိုတာ တစ်ယောက်
နဲ့တစ်ယောက်တော့ မတူနိုင်ဘူးပေါ့၊
သူငယ်ချင်း သုံးယောက်နဲ့ကြတာမှာ မောင်ဝါ

သူသွားသင့်တဲ့ ရောက်သင့်တဲ့ သူရဲ့မျိုးဆက်
သစ်ကို ပို့ပေးခဲ့ရမယ့်နေရာကတော့ ဘဝမှာ
အစစ်အရာရာ ပြည့်စုနေတဲ့ အထက်တန်း
အဆင့် (high class) ပဲပေါ့။

မောင်ချမ်းသာဆိုတဲ့ ကောင်လေးကျ
တော့ ကံကောင်းခြင်းများစွာနဲ့ လူဘဝမှာ
အရာအားလုံး ပြည့်စုစွာကြီးပြင်းခွင့်ရခဲ့တယ်၊
အထက်တန်းလွှာ ပိုသားစုအသိင်းအဝိုင်းမှာ
ပေါက်ဖွားကြီးပြင်းခွင့်ရခဲ့တယ်၊ သူရောက်
အောင်သွားသင့်တဲ့ နောက်တစ်ဆင့် (better
place) ပိုကောင်းတဲ့နေရာဆိုတာ လက်ရှိ
အနေ အထားထက် ပိုပြည့်စုတဲ့ ပိုအဆင့်
မြင့်တဲ့ ဖြစ်နိုင်ရင် နိုင်ငံတကာ အဆင့်ကို
ဝင်တီးနိုင်တဲ့ အခြေအနေတစ်ခု ဖြစ်သင့်ပါ
တယ်။

ကျွန်ုပ်ကြိမ်ဖန်များစွာ စဉ်းစား
နေမြတ်ပါတယ်၊ လောကကြီးဟာ တန်းတဲ့

အားလုံး တပြီးညီတည်းဖြစ်ဖို့ မလွယ်ပါဘူး၊
အရာအားလုံးဟာ “ဆင်းရတယ်”
“ချမ်းသာတယ်” “ဂို့ချမ်းသာတယ်”
“ဆိုးတယ်” “သင့်တယ်” “ကောင်းတယ်”
“ညွှတယ်” “တော်တယ်” ဆိုတဲ့သတ်မှတ်ချက်
အဆင့်အတန်း (level) တွေရဲ့အောက်မှာ
ရှိနေကြမှာပါပဲ၊ သာတူညီမှာ အခွင့်အရေး
တွေနဲ့တပြီးညီတည်းဖြစ်ဖို့ ခက်တဲ့ လောက
ကြီးထဲမှာ ပေါက်ဖွားကြီးပြင်းလာတဲ့ သင့်
အနေနဲ့ ဆင်းရလို့လည်း စိတ်ဓာတ်ကျ
အားငယ်မနေပါနဲ့၊ စားနိုင် သောက်နိုင်မှု
ကြောင့်လည်း ခိုပြုပေါ့ မနေပါနဲ့ သိပ်ကို
အဆင့်အတန်းမြင့်မား အားကြီးနေလို့လည်း
မာနတွေ သိပ်ကြီးမနေ ပါနဲ့ သင့်ဘဝရဲ့အခြေ
အနေကို အနှစ်ကို အနှစ်အတိုင်း (as it really
is) မြင်အောင်ကြည့်ပြီး ဘယ်လိုအနေအထား
ကို ရောက်အောင် ငါသွားမယ် ကြိုးစားမယ်လို့

ဆုံးဖြတ်ချက် ချထားဖြီ ခြေလှမ်းတွေ လှမ်းနေ
ရင် အကောင်းဆုံးပါပဲ။

တကယ်ဘဝခနီလမ်းမှာ သွားကြပြီ
ဆိုရင်လည်း တစ်ယောက်နဲ့တစ်ယောက် အား
လုံးတူညီနေဖို့ မလွယ်နိုင်ပါဘူး၊ သင့်မှာ
သူငယ်ချင်းတစ်ယောက် နှီတယ်ဆိုပါတော့
သူက သင့်ထက် အရပ်ပိုရှည်တယ်၊ ခန္ဓာ
ကိုယ်ပိုကြုံနိုင်တယ်၊ သန်မာတွေးကြိုင်းတယ်
ပေါ့၊ သင်က သူလောက်ကာယ ကြုံနိုင်မှု
မရှိဘူးဆိုရင် သင့်ရဲ့ သူငယ်ချင်းက တစ်နာရီ
ကို ပုံမှန်သွားမယ်ဆိုရင် သုံးမိုင်ခရီးသွား
နိုင်တယ်၊ သင်ကကာယကြုံနိုင်မှု အားနည်း
တော့ ပုံမှန်သွားမယ်ဆိုရင် တစ်နာရီအတွင်း
မှာ နှစ်မိုင်လောက်ပဲ သွားနိုင်တယ်၊ ဒါပေမဲ့
သင်က ဆန္ဒတအားပြင်းထန်ပြီး တစ်နာရီ
အတွင်းမှာ သုံးမိုင်လောက်သွားဖို့ ကြိုးစား
တယ်၊ သွားလည်း သွားတယ်ဆိုရင် ဖြစ်နိုင်ပါ

ပိုကောင်းတဲ့နေရာ ရောက်အောင်ကြိုးစားပါ ၅၃

တယ်၊ ဒါပေမဲ့ ရေရှည်မှာမလွယ်ပါဘူး၊
သင့်ခန္ဓာကိုယ် ထိခိုက်သွားမယ်၊ အရမ်းပင်
ပန်းသွားမယ်။

ဘဝဆိုတာ တာတို့ ပြီးပွဲလေး
မဟုတ်ပါဘူး၊ တာရှည်အပြေးပြိုင်ပွဲကြီးပါ၊
ဒါကြောင့် သင့်ကို သတိပေးလိုတာက မိမိ
ကိုယ်ကို ချိန်ဆလိုက်ပါ၊ ဒါ တစ်နာရီ ဘယ်
နှစ်မိုင်နှုန်း သွားနိုင်သလဲ၊ နှစ်မိုင်နှုန်းပဲ
သွားနိုင်တယ်လို့ အဖြေထွက်ရင် သင့်ရဲ့
သူငယ်ချင်တွေက သုံးမိုင်လေးမိုင် သွားနေ
နိုင်ပါစေ၊ ကျေနှစ်ခြင်းများစွာနဲ့ ပုံမှန်နှစ်မိုင်
ရောက်အောင် သွားပေးပါ၊ တစ်နာရီ သုံးမိုင်
သွားနိုင်တဲ့ သင့်ရဲ့ သူငယ်ချင်းက နှစ်မိုင်ခွဲပဲ
ရောက်အောင် သွားပြီးတော့ သင်ကတော့
သင်တကယ်သွားနိုင်တဲ့ နှစ်မိုင်ပုံမှန်သွားနေ
တယ်ဆိုရင် သင်ကသာ တယ်လို့ ဆုံးဖြတ်ရ^{၁၁}
မှာပါ။

ဒီလိုပါပဲ ဆန်အိတ်တွေ 'မ' ကြတယ
ဆိုပါတော့၊ သင့်ရဲ့ သူငယ်ချင်းက ခန္ဓာကိုယ်
ကြုံခိုင်မှုပိုင်းမှာ မျိုးနဲ့မျိုးနဲ့ကို ထွားထွား ကြိုင်း
ကြိုင်းနှုန်းနေတယ်ဆိုရင် တစ်ခါထမ်းရင် သူက
ဆန်နှစ်တင်းကို ထမ်းနိုင်တယ်၊ သင့်မှာကျ
တော့ တစ်တင်းခွဲလောက်ပဲ မ, နိုင်တယ်၊
သူကိုယ်ပြီး ဆန်နှစ်တင်းကိုထမ်းမယ်ဆိုရင်
ခဏတော့ ဟုတ်မှာပေါ့ ရေရှည်မှာ သင့်ခန္ဓာ
ကိုယ် ထိခိုက် သွားပြီး တစ်ခွဲတောင် မ, နိုင်မှာ
မဟုတ်တော့ပါဘူး၊ ဒါကြောင့် သင်ကပါလာ
တဲ့ ခန္ဓာကိုယ် အနေအထားအရ တစ်တင်းခွဲ
လောက်ပဲထမ်းနိုင်တယ်ဆိုရင် ကျေနှစ်စွာ
တစ်ခါထမ်းရင် တစ်တင်းခွဲ တော့ထမ်းပေးပါ။

သင့်ရဲ့သူငယ်ချင်းက တစ်ခါထမ်းရင်
နှစ်တင်းခွဲ ထမ်းနိုင်ပါလျက်နဲ့ နှစ်တင်းပဲ
ထမ်းတယ်၊ သင်ကတော့ သင့်ရဲ့ အစွမ်းကုန်
တစ်တင်းခွဲထမ်းတယ်ဆိုရင် သင်သာတယ်လို့

ဆုံးဖြတ်ရမှာဖြစ်ပါတယ်။

ကျွန်ုင်ဆိုလိုချင်တာက သူလည်း
လူပဲ ငါလည်းလူပဲ သူဖြစ်နိုင်သလို ငါလည်း
ဖြစ်ရမယ်ဆိုပြီး အကုန်ယဉ်ဖို့ဆိုတာ မလွယ်
ပါဘူး၊ စိတ်ဓာတ်ကျ အရှုံးပေးရမယ်လို့
မဆိုလိုပါဘူး၊ လူတွေဟာ တစ်ယောက်
နဲ့တစ်ယောက် အခြေအနေတွေအားလုံး
တူညီနေဖို့တော့ မလွယ်ပါဘူး၊ ဒါကြောင့်
လူတစ်ယောက် ရောက်အောင်သွားရမဲ့
ပို့ကောင်းတဲ့ နေရာ (better place)
ပို့ကောင်းတဲ့အခြေအနေ (better situation)
ဟာ အခြားလူတစ်ယောက် ရောက်အောင်
သွားရမယ် ပို့ကောင်းတဲ့နေရာ (better place)
ပို့ကောင်းတဲ့အခြေအနေ (better situation)နဲ့
မတူနိုင်ပါဘူး။

ဘယ်လိုပဲဖြစ်ဖြစ် သင့်ကိုယ်သင်
ပြန်သုံးသပ်ကြည့်လိုက်ပါ၊ သင့်မိသားစုရဲ့

ဘဝအဆင့်အတန်းကို ပြန်သုံးသပ်ကြည့်
လိုက်ပါ၊ သုံးသပ်ပြီးပြီဆိုရင် ငါမျှမိဘတွေ
ရှိခဲ့တဲ့ ပါကြီးပြင်းခဲ့ရတဲ့ ဘဝအဆင့်
အတန်းထက် ပုံပြီသာလွန်တဲ့ အဆင့်အတန်း
တစ်ခုကို ရောက်အောင် သွားမယ်လို့ ဆုံးဖြတ်
ချက် နိုင်ခိုင်မာမှာချမှတ်ပြီး ကြိုးစားပယ်
ဆိုရင် သင်ဟာ မိသားစုတစ်စုကို ဦးဆောင်
သွားတဲ့အခါမှာ သင်ရရှိခဲ့တဲ့ နေရာထက်
ပိုကောင်းတဲ့နေရာ (better place)သင်ရရှိ
ခဲ့တဲ့ အဆင့်အတန်းထက် ပိုကောင်းတဲ့
အဆင့်အတန်း(better situation) ကို သင်ရှိ
မျိုးဆက်သစ်တွေအတွက် ဖန်တီးပေးနိုင်မှာ
ဖြစ်ပါတယ် သင်ဟာ သင်ရရှိခဲ့တဲ့ဘဝ အခြေ
အနေ အဆင့်အတန်းတွေထက် ပိုကောင်း
မွန်တဲ့ ဘဝအခြေအနေ အဆင့်အတန်း
တစ်ခုကို သင့်ရဲ့မျိုးဆက်သစ်တွေအတွက်
ဖန်တီးပေးနိုင်တယ်ဆိုရင်တော့ သင့်ရဲ့

မျိုးဆက်သစ် အားလုံးဟာ သင့်ကိုဂါရဝါပြု
လေးစားနေမှာဖြစ်သလို တစ်နေ့ သင်ဒါ
လောကဗာ ထွက်ချိသွားပြီးတဲ့တိုင်အောင်
လည်း နှစ်တွေအကြာဖြီး သင့်ရဲ့အကြောင်း
တွေကို ပြောနေဖြည့်မှာပါ။

**You may be poor or you may
be rich or you may be neither poor
nor rich.**

သင်စောင်းပဲစျောင်လည်းစောင်းပဲမယ်၊
ဈေးသာဈောင်လည်း ဈေးသာမယ်၊ စောင်းလည်း
မစောင်းမဲ့ ဈေးလည်းမဈေးသာဘဲ အလယ်
အလတ်တန်းစားမှာ ရှိဈောင်လည်းရှိစနေမယ်။

**Do not be so sad, Do not be
so proud. Strive to reach better place
than where you are right now.**

ဝတ်းလည်းမနာည်းနဲ့ မဘန်လည်း
မကြိုးနဲ့ ယစ္စစလာအလာအယ် သင် စရာကိုရှိ

စနတဲ့ စနရာထက် ဖို့ စကာင်းတဲ့ စနရာ
စရာက်စအာင် ကြိုးစားပါ။

မိမိကိုယို သုံးသပ်ကြည့်လိုက်၊
ဘယ်အခြေအနေထိ လုပ်နိုင်မလဲ ရောက်နိုင်
မလဲ၊ ရောက်သင့်ရောက်ထိုက်တဲ့ အခြေ
အနေကိုတော့ ရောက်အောင် ကြိုးစားရမှာပဲ
တစ်နာရီ အတွင်းမှာ သုံးမိုင်လောက် သွားနိုင်
ပါလျက်နဲ့၊ နားနား နေနေ မိုင်ဝက်ကလေးပဲ
သင်သွားခဲ့တယ်ဆိုရင် Let me ask you what
kind of man you are. သင် ဘယ်လို
လူလဲဆိုတာ သင့်ကို မေးလိုက်ပါရမေး။

Go down in history!

သမိုင်းလေးတစ်ခုထားခဲ့ပါ။

Am I ok? Where am I going?
Am I on the right way or not? How
long would it take me to reach my
goal? In other words, you need to
review yourself again and again.

ငါစေဆင်စပြေလား၊ ငါဘယ်ကို သွားစနသလဲ၊
လမ်းအကြောင်းမှန်ခပါမှာရှိလား မရှိဘူးလား၊
ငါမျှပန်းတိုင်ကိုစရာက်ဖို့ ဘယ် စလာကိုကြော
စလာက်မလဲ၊ တွေ့ဗျားနဲ့ ပြောမယ်ဆိုရင်
သင့်ကိုယ်သင် ထပ်ကာထပ်ကာ သုံးသပ်ဖို့
လိုပါဘယ်။

တစ်ချိန်ချိန်မှာ သင့်ရဲ့ဘဝကို ပထု
ပထုနှုန်ယ် သုံးသပ်ဖို့လို ရည်ရွယ်ချက်တွေ
ပန်းတိုင်တွေ ချမှတ်ပြီး သွားနေတဲ့အခါမှာ
လည်း ထပ်ကာထပ်ကာ သင့်ကိုယ်သင်
ဝေဖန်ဆန်းစစ်ပါ၊ ကျွန်ုပ်တို့ ခနီးတွေ သွားကြ
တဲ့အခါမှာ မသွားခင်ကလည်း ခရီးစဉ်
တစ်လျောက် ဘာတွေကြံးတွေနှင့်မလဲ၊
ငွေတို့နိုကာတို့ ဘယ်လောက်ယူသွားရမလဲ၊
ဘယ်ရောက်ရင် ဘယ်သူ့ကိုဆက်သွယ်
ရမလဲ အစရှုတဲ့ခရီးစဉ် တစ်လျောက်မှာ
ကြံးတွေရမယ့်အခြေအနေအတွက် ကြိုတင်
ပြင်ဆင်ကြသလို တကယ်ခရီးသွားနေတဲ့
အခါမှာလည်း လက်ရှိမိမိသွားနေတဲ့ နှုန်းထား
ဟာ ဘယ်လိုလဲ၊ အခုံ ဘယ်နေရာကို ရောက်
နေပြီလဲ၊ မိမိနဲ့အတူသွားနေတဲ့ ခနီးသွားဖော်
တွေနဲ့ မိမိနဲ့ဘယ်လိုလဲ၊ အဆင်ပြောလား
မပြောဘူးလား။

ဘယ်အချိန်လောက်မှာ မိမိရောက်
ကောင်သွားဖို့ သတ်မှတ်ထားတဲ့ပန်းတိုင်ကို
ရောက်နိုင်မလဲ အစရှုတဲ့ မိမိကိုယ်ကို ဝေဖန်
ဆန်းစစ်မှုတွေ လုပ်သင့်ပါတယ် ဒီလိုမှ မလုပ်
ဘူးဆိုရင် လမ်းမှာတွေတဲ့လူတွေက အပြော
ကောင်းရင် တခြားလမ်းကြောင်းတစ်ခုဆီ
ပါချင်လဲပါသွားမယ်၊ စားသောက်ဆိုင်တွေ
တွေလို့ ဝင်ရောက်စားသောက်ရင်းနဲ့ အချိန်
တွေ အများကြီးကြာချင်လည်းကြာသွားမယ်၊
အမိုင်ကောင်းတဲ့ သစ်ပင်တွေတွေလို့ ခက္ခ
တစ်ဖြူတ်ဆိုပြီး ဝင်နားရင်းနဲ့ အိုင်ပျော်သွားလို့
မိမိရဲ့အဖော် တွေနဲ့အတူသွားနေရာကနေ
အတော်လေး နောက်ကျမှ သတ်မှတ်ချက်ကို
ရောက်ချင်လည်းရောက်သွားမယ်။

ဒီလိုပဲပေါ့ ဘဝဆိုတဲ့ဒီခနီးလမ်းမှာ
လည်းသင့်ကိုယ်သင် ဝေဖန်ဆန်းစစ်ကြည့်
သင့်ပါတယ် ငါ အခုလုပ်နေတဲ့အလုပ် (သို့)

လေ့လာ နေတဲ့ ပညာရေးဟာ ဘယ်လိုလဲ၊
မီးပွားရေးဆိုလည်း အခုဝါလုပ်နေတဲ့ လုပ်ငန်း
ရဲ့လက်ရှိ လည်ပတ်မှုအခြေအနေ ဘယ်လိုလဲ
အကျိုးအမြတ်နဲ့ အရင်းအနှစ်းနဲ့ ဘယ်လိုနေ
လဲ၊ အခုလက်ရှိအကျိုးအမြတ်ဟာ အရင်း
အနှစ်းထက်စာရင် နည်းနေသလား၊ လက်ခံ
နှင့်တဲ့ အနေအထားမှာရှိသလား၊ မိမိနဲ့
မိမိရဲ့လုပ်ဖောက်ရှင်ပက်တွေနဲ့ ဘာကွာခြား
သလဲ၊ မိမိကသာနေသလား၊ သူတို့ကသာနေ
သလား။

မိမိမှာ အကြောင်းကြီးကယ် ကြုံလာ
လိုနိုရင် မို့ခို့အားထားနိုင်မည့်သူရှိသလား၊
လုပ်ငန်းရဲ့အလားအလာ ဘယ်လိုရှိလဲ၊ မိမိနဲ့
မိမိကျင် လည်နေတဲ့ပတ်ဝန်းကျင်နဲ့ တစ်သား
တည်းဖြစ် မူ (သဟရာတ) အပြန်အလှန်ကူ
ညီမှု(အညမည) ဖြစ်ရဲ့လား၊ မိမိသတ်မှတ်
ထားတဲ့ ပန်းတိုင်(goal)ကို ဘယ်လိုရောက်

သင့်ကိုယ်သင် ထပ်ခါထပ်ခါ သုံးသပ်နိုင်လိုပါတယ်

၆၃

ရှိနိုင်မလဲ။

ပညာရေး လေ့လာနေတဲ့နယ်ပယ်မှာ
ဆိုလည်း မိမိလက်ရှိ လေ့လာနေတဲ့ ပညာရပ်
မှာ လိုက်နိုင်မလိုက်နိုင်၊ သင်တန်း သားထဲမှာ
မိမိအဆင့်ဘယ်လောက်ရှိသလဲ၊ မိမိလက်ရှိ
လေ့လာဖို့ပေးထားတဲ့ အချိန်နဲ့ငွေ အနေ
အထားကို မြှင့်တင်ဖို့လို့မလို့ ဘယ်ကာလထိ
ပညာရေးနယ်ပယ်မှာ ရှိနေမှာလဲ၊ လက်ရှိ
လေ့လာ နေတဲ့ပညာရပ်က တကယ့်မိမိဘဝံ
ကို အာမခံချက်ပေးနိုင်မှာလား အစရှိသည့်
ပေါ်လေ။

တစ်ကြိမ်တစ်ခါတင် မဟုတ်ပါဘူး၊
ထပ်ခါထပ်ခါ သုံးသပ်ပေးနိုင်လေ ကောင်း
လေပါပဲ၊ ကျွန်ုပ်အနေနဲ့တော့ ပညာရေး
နယ်ပယ်မှာနှစ် တွေအကြောကြီး လက်ရှိ
အချိန်ထိကျင်လည်းနေရတော့ တစ်ပတ်
တစ်ခါ မိမိလေ့လာနေတဲ့ ပညာရပ်နဲ့ သွားနေ

သင်ကိုယ်သင် ထပ်ခါတစ်ခါ ဆုံးသပ်နှုန်းပါတယ်
၆၄

တဲ့ လမ်းကြောင်းပေါ်မှာ သုံးသပ်လျော့နှုပါတယ်၊ တစ်ပတ်တစ်ခါ စာကြည့်ချိန်ဖော်
ပြောင်းပေးမယ့် စာကြည့်မှုကတော့ ရုပ်မသွား
ပါဘူး။

ကျွန်ုပ်ဆီလိုချင်တာက မိမိမွေးဖွား
ကြီးပြင်းခဲ့တဲ့ ဘဝအဆင့်အတန်းထက်
အနည်းဆုံးနောက်တစ်ဆင့်ကို သင်သွားနေ
တာဆိုရင် အဆင့်ဆင့်တိုင်း ဖြစ်ရပ်တိုင်း
အတွေ့အကြုံတိုင်း လုပ်ဆောင်မှုတိုင်းမှာ
သတိလေးထားပေးပါ၊ သတိဆိုတာက
ဘေးနားကနေ သတိပေးနေတဲ့ လူတစ်
ယောက်လိုပါပဲ၊ မင်းဟာ မင်းဦးဆောင်တဲ့
မိသားစုကို အဆင့်နှုန်းထားဖို့ကြီးစားနေတဲ့
သူ့ မင်းဟာ သိပ်ခက်ခဲတဲ့ပညာရေးတွေကို
လျော့နေတဲ့သူ့ ဒီလောက်ပဲ အနားယူသင့်
တယ်၊ ဒီလောက်ပဲ အချိန်ဖြူန်းသင့်တယ်၊
မင်းရောက်အောင် သွားမယ်လို့ ဆုံးဖြတ်ထား

ကောင်းဆုံး

၆၅

တဲ့ ပန်းတိုင်ကိုမမေ့နဲ့၊ မင်းရဲ့နောက်မှာ
မင်းရဲ့ပုံးပေါ်မှာ မိသားစုကိုတယ်၊ ဒီလိုမိမိ
ကိုယ်ကို သတိပေးနေသင့်ပါတယ်။

ကျွန်ုပ်တို့တစ်တွေဟာ ပုထော်
လူသားတွေဆိုတော့လည်း အာရုံးမျိုးစုံနဲ့
တွေ့တဲ့အခါမှာ အချို့မရောင်နိုင်တဲ့ အာရုံး
တွေ့နှုပါတယ်၊ သူတို့ရဲ့ဆွဲခေါ်ရာနောက်
သတိလက်လွတ်ပါ သွားတတ်ပါတယ်၊ သတိ
လေးပြန်ဝင်လာတဲ့ အခါမှာတော့ မိမိကိုယ်
ကို ဆုံးမပြီး လမ်းကြောင်းလေးပေါ် ပြန်
သွောက်ရပါတယ်၊ ပုထော်တွေဆိုတော့
လည်း အမှားနဲ့တော့မကင်းဘူးပေါ့၊ အမှား
ကြီး မဖြစ်အောင် သတိလေးနဲ့တိန်းရတာပေါ့
အမှားတွေကင်းပြီး လုံးဝဖြူစင်နေတဲ့ သူတော့
ကျွန်ုပ်တို့ပုထော်တွေကြားထဲမှာရှုနိုင်မယ်
မထင်ပါဘူး၊ အမှားနဲ့အမှာန်မှာ အမှားမမှားဖို့
အမှာန်မှားဖို့ပဲ ကြီးစားရတော့တာပေါ့။

ဒီလိုပဲပေါ့ အလုပ်တစ်ခုကိုလုပ် ပြီဆို
တော့လည်း ဝေဖန်သူတွေရှိမယ ချီးမွမ်းသူ
တွေရှိမယ၊ ဝေဖန်သူတွေတွေတဲ့အခါမှာ မိမိ
အနေအထားကို ပြန်သုံးသပ်ရတာပေါ့ သူတို့
ဝေဖန်သလို မိမိမှာ တကယ်အားနည်း ချက
တွေရှိနေသလား၊ ရှိနေတယ်ဆိုရင် ပြင်ရတာ
ပေါ့ မရှိပါပဲလျက် လမ်းကြောင်းပေါ် သွားနေ
ပါလျက်နဲ့ ဝေဖန်နေတယ် ဆိုရင်တော့
သတိလေးနဲ့ မိမိလမ်းလေးပဲ မိမိဆက်
လျှောက်ရတာပေါ့ ချီးမွမ်းခံရပြီ ဆိုရင်လည်း
မိမိမှာတကယ်သူတို့ပြောသလို ချီးမွမ်းထိုက်
လား မထိုက်ဘူးလား တကယ်အရည်အချင်း
တွေရှိသလား အရှင်းဆုံး ဥပမာကတော့
သင့်မှာဘာရှိတယ ဘာမရှိဘူးဆိုတာ သင့်
ကိုယ်သင် အသိဆုံးပါ

ဒါကြောင့် လူတွေကချီးမွမ်းလာတဲ့
အခါတွေမှာ သင့်မှာ တကယ်ချီးမွမ်းထိုက်တဲ့

အရည်အချင်းရှိမရှိ ပြန်သုံးသပ် ကြည့်လိုက်ပါ
ရှိနေတယ်ဆိုရင် ဆက်ထိန်းရုံပဲပေါ့၊ မရှိ
ဘူးဆိုရင်တော့ ရှိအောင်ကြီးစား ရတာပေါ့၊
ကျွန်ုပ်ရဲ့အတွေ့အကြံကို ဝေင့် ရမယ်ဆိုရင်
ဝေဖန်တဲ့သူတွေဟာ မိမိလောက် အမြင်
မရှိဘူး သာမန်ပုဂ္ဂိုလ်တွေပဲဆိုရင် သိပ်ကရှု
စိုက်မနေဘဲ အချိန်ကာလတစ်ခုယူပြီး မိမိ
ချမှတ်ထားတဲ့ပန်းတိုင် ရောက်အောင်
လျောက်ပြလိုက်ပါ။ အောင်မြင်မှာ မဟုတ်
ပါဘူး၊ တစ်နေ့တော့ ရည်ရွယ်ချက်တွေ
ပောက်ဆုံးပြီး ပြန်လာရမှာပါ၊ အပြောကြီး
နေတာပါ၊ မဖြစ်နိုင်ပါဘူး အစရှိတဲ့ ဝေဖန်သံ
တွေဟာ ပန်းတိုင် ရောက်သွားတဲ့အခါမှာ
'ဟာ' 'ဟင်' 'ဟို' အဲသွေစရာပဲ၊ ဒီလို့ ဖြစ်
လာမယ်တောင်မထင်ဘူး၊ စွမ်းသားပဲ၊ တော်
သားပဲ၊ အစရှိတဲ့ အာမေခိုတ်သံအဖြစ်ကို
ပြောင်းသွားပါလိမ့်မယ်။

တကယ်တော့ ဘဝမှာ ပညာရေး
နယ်ပယ်မှာပဲ သင်ကျင်လည် ကျင်လည်
စီးပွားရေး နယ်ပယ်မှာပဲ သင်ကျင်လည်
ကျင်လည် မျှော်ကြည့်လို့ရတဲ့ ဖြစ်နိုင်မယ်လို့
ယူဆလို့ရတဲ့ ပန်းတိုင်တော့ရှိသင့်ပါတယ်၊
သင်ဟာ ယခုအခါ အသက် (၂၅) နှစ်လောက်
နှစ်နှစ် ဘောလုံးအသင့်အတင့်ကန်တတ်တယ်
ဆိုပါတော့၊ ကမ္မာ့ဖလားတို့ ပရီးမီးယားလိုင်
တို့ကြည့်ပြီးတော့ ငါဟာတစ်နေ့မှာ
အကောင်းဆုံး ဘောလုံးသမားဖြစ်ရမယ်လို့
ရည်ရွယ်ထားလို့ မရနိုင်ပါဘူး၊ ဘာဖြစ်လို့
လည်းဆိုတော့ သင်မွေးဖွား ကြိုပြင်းတဲ့နိုင်ငံရဲ့
ဘောလုံးအဆင့်အတန်း၊ သင်ရဲ့ခန္ဓာကိုယ်
ထွားကျိုင်းမှု၊ ငယ်စဉ်ကတည်းကနေ စနစ်
တကျလေ့လာထားခြင်းမရှိမှု၊ သင်စားသောက်
ခဲ့တဲ့ အစာအာဟာရ စတဲ့အကြောင်းတွေ
ကြောင့်ပါပဲ၊ သင် အသေအကြောင်း ပြီးစားပါမှု

သင့်ကိုယ်သင် ထပ်ခါတပ်ခါ သုံးသပ်နှစ်လိုပါတယ်
၆၉

ခုခေတ်လောက်မှာ အရှေ့တောင်အာရုံ
အကောင်းဆုံး ဖြစ်ကောင်းဖြစ်နိုင်ပါလိမ့်မယ်၊
ကျွန်ုပ်ဆိုလိုချင်တာက ဘဝမှာပန်းတိုင် (goal)
ကတော့ ရှိရမယ်။

ဒါပေမယ့် ဖြစ်သင့်ဖြစ်ထိုက်တဲ့
ဖြစ်နိုင်တဲ့ အနေအထားအတွင်းမှာပဲ သင့်ရဲ့
ရည်ရွယ်ချက်ဟာ ဖြစ်သင့်ပါတယ်၊ ဒါကြောင့်
မိမိကျင်လည်နေတဲ့ ပညာရေး စီးပွားရေး
နယ်ပယ်တွေမှာ ဖြစ်သင့်ဖြစ်ထိုက်တဲ့ အတိုင်း
အတာတစ်ခုထိတော့ ငါဖြစ်ရမယ်လို့ စိတ်ကူး
ပြီး ကြိုးစားရင် ဒါဟာလက်တွေ့ ဆန်တဲ့လုပ်
ရပ်လို့ ပြောလို့ရပါတယ်။

ဘယ်လိုပဲဖြစ်ဖြစ် သင်ဟာ သင်မွေး
ဖွားကြီးပြင်းခဲ့တဲ့ သင့်ဘဝရဲ့အခြေအနေ
အမှုန်ကို အရှိကိုအရှိအတိုင်းသုံးသပ်ပြီး
နောက် တစ်ဆင့်မြင့်ရေးကို ဦးတည်သွား
နေတာဆိုရင် သတိလေးထားပြီး အမြှမပြတ်

သင့်ကိုယ်သင် ထင်ခါတင်ပါ သုံးသပ်နှစ်ပါတယ
၇၁

မိမိကိုယ်ကို သုံးသပ်ပေးပါ။ ငါဘာလုပ်နေလဲ
ဘယ်ကို ရောက်အောင် သွားနေသလဲဆိုတာ
မိမိကိုယ်ကို သတိပေးပေးပါ။

အမှားနဲ့မကင်းတဲ့ ပုံထူးလျှင်သား
တွေဖြစ်ကြတော့ သတိလေးနဲ့သွားရင်
မှားခဲ့ရင်တောင် အမှားကြီးမဖြစ်တော့ဘူးပေါ့
လမ်းချော်ခဲ့ရင်တောင် အကြီးအကျယ်
ထိခိုက်ပျက်စီးစေတဲ့ လမ်းချော်မှုကြီး မဖြစ်
တော့ဘူးပေါ့၊ မိမိကိုယ်ကို သုံးသပ်ကြည့်ခြင်း
ဟာ မသုံးသပ်ခြင်းထက် အမြဲတမ်း ကောင်း
မွန်သာလွန်နေမှာပါ။ သတိနှင့်ခြင်းသည် သတိ
မရှိခြင်းထက် ထာဝရပိုမို ကောင်းမွန်နေမှာ
ပါ။

**What is my ambition? What
am I doing? Where am I going? Am I
Ok? Do not forget to ask yourself
again and again.**

ကောင်းဆုံး

၇၁

In other words, you need to review
yourself.

ငါမဲ့ရည်ရွယ်ချက်က ဘာလဲ၊ ငါ
ဘာလုပ်စနာလဲ၊ ငါဘယ်ကိုသွားစနာလဲ၊
ငါအောင်စပြေလား အမရှိတဲ့ မိမိနဲ့ပတ်သက်
တဲ့ မေးစွန်းစတွက် မိမိကိုယ်ကို ထင်ပါ ထင်ပါ
မေးစွဲ မေးမှပါနဲ့။

ဥပမာ ခနိုင်းကစ်ခုကိုသွားတဲ့အခါမှာ
လက်ရှိအခြေအနေဘယ်လိုလဲ သွားနေတဲ့
ဦးတည်ရာ(destination)ကိုရောက်ဖို့ နီးပြေလား
မိမိနဲ့အတူသွားနေတဲ့သူတွေရဲ့ အနေအထား
က ဘယ်လိုလိုလို သုံးသပ်ကြည့်မိသလိုပဲပေါ့။

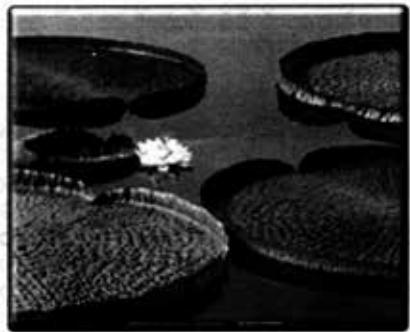
you
lose
your
way?

လောင်နှင့်ကျော်များ

သင့်မှာမွေးရာပါ အရည်အသွေးတွေ နို့စိန့်နေရပလဲ
၇၂

Nothing is easy. Whatever you are, you must have born ability because of gods, Kamma or something like that.

ဘယ်ဟာမှ မလွယ်ကွုပါဘူး သင် ဘယ်သူပဲ
ဖြစ်ဖြစ် ဘူးရားသင်စတ္တဝါရီမှန် ပဲဖြစ်ဖြစ်
ကဲခြောင့်ပဲဖြစ်ဖြစ် ဘမ်းမှားပုံစံ ဘမ်းစွဲ
ခြောင့်ပဲဖြစ်ဖြစ် သင့်မှာ မွေးရာပါအရည်
အသွေးတွေ နို့စိန့်ပါတယ်။

ကောင်းဆုံး

၇၃

ပြောတာကလွယ်ပါတယ်၊ တကယ်
လုပ်တဲ့အခါမှာတော့ ခက်ပါတယ်၊ ဒါလည်း
အရာအားလုံး နယ်ပယ်အသီးသီးမှာ ဒီအ
တိုင်းပဲရှိမှာပါသင်လည်း သူများတွေလို့ ပြော
မနေနဲ့တကယ်လုပ်ကြည့်တော့ အတော်
ခက်ခဲနေတာကိုတွေ့မှ တကယ်လုပ်ကြည့်
တော့ မလွယ်ပါလားလို့ ဖြစ်သွားရော
မဟုတ်လား၊ ကျွန်ုပ်လည်းဝေဖန်ခဲ့ဖူးပါတယ်၊
တကယ်လက်တွေ့၊ လုပ်တဲ့အခါတွေမှာ မိမိ
ပြောခဲ့တာထက် ထင်ထားတာတွေထက်
ခက်ခဲနေတတ်တာကို တွေ့ခဲ့ရဖူးပါတယ်၊
မဖြစ်နိုင်ဘူးထင်ပါတယ်ဆိုပြီး စိတ်ဓာတ်ကျ
နေဖို့ဆိုလိုတာ မဟုတ်ပါဘူး၊ အပြောနဲ့
အလုပ်မှာ အလုပ်ကပိုခက်ပါတယ်ဆိုတာကို
လက်ခံထားဖို့ပါ။

မှတ်သားစရာ စကားလေးတွေလည်း
နှိုးနေတာပဲ “လူပြောမသန်၊ လူသန်မပြော”

သင့်မှာမွေးရာပါ အရည်အသွေးတွေ နိဂုံးနိုင်ရမယ်
၃၆

ဆိုလိုတာကတော့ အပြောကြီးတဲ့ လူတွေဟာ
တကယ်လုပ်တဲ့ အခါမှာ ထိတိမိမိ
ပိုင်ပိုင်နိုင်နိုင် လုပ်နိုင်မှုအပိုင်းမှာ အားနည်း
တတ်တယ်၊ တကယ်လုပ် နိုင်တဲ့ သူတွေ
တကယ်လုပ်တဲ့ သူတွေ တကယ်စွမ်းတဲ့
သူတွေက စကားသိပ်မပြောဘူး၊ စကားသိပ်
မထွားဘူး လိုအပိုလိုတာပါ။

လောကကြီးမှာ တကယ်အလုပ်
လုပ်ပြီး အောင်မြင်သွားတဲ့ သူတွေကိုကြည့်
မိပါတယ်။ သူတိုက စကားပြောတတ်တယ်။
ဒါပေမဲ့ စကားမများဘူး စကားမပေါ်ဘူး
ဘာဖြစ်လို့လဲဆိုတော့ သူတို့ဟာသူတို့
ရည်ရွယ်ထားတာတွေ ချမှတ်ထားတာတွေ
အောင်မြင်ဖို့ စိတ်ထဲမှာ တွက်ချက်စဉ်းစား
စီမံကိန်းဆွဲထားတွေ လုပ်နေတတ်လိုပါပဲ၊
စကားနည်းတဲ့ သူတွေနဲ့ စကားများတဲ့
သူတွေမှာ စကားနည်းတဲ့ သူအတွက် ပိုပြီး

သင့်မှာမွေးရာပါ အရည်အသွေးတွေ နိဂုံးနိုင်ရမယ်
၃၇

တော့ စဉ်းစားချိန် ရနေတတ်ပါတယ် ဒါပေမဲ့
နိုင်ငံခြားကလာတဲ့ စကားပုံလေး တစ်ခုကို
တော့ သတိထားရပါမယ် “စကားမပြောတဲ့
သူဟာ အကုန်လုံးသိရင်သိနေ၊ ဒါမှုမဟုတ်
ဘာမှုမသိတဲ့ သူပါပဲ” တစ်ချို့က ဘာမှ
ဓဟု သူတမရှိလို့ မပြောဘဲ ဒီအတိုင်း
သူတစ်ပါးပြောတာကို နားထောင်နေတဲ့
သူတွေလည်းနှိပါတယ်။

တကယ့်လက်တွေနယ်မှာ အောင်
မြင်လာတဲ့ သူတွေဟာ စကားပေါ်သူတွေ
စကားများသူတွေတော့ မဟုတ်ကြပါဘူး၊
ဒါပေမဲ့ စကားပြောတတ်သူတွေလို့ ပြော
လိုရပါတယ်၊ သူတို့က အချိန်ကာလတစ်ခု
ယူပြီး သူတို့အလုပ် အောင်မြင်ဖို့ တွက်ချက်
စဉ်းစားပြီးမှ လုပ်တာဆိုတော့ သူတို့
ကျမ်းကျင်တဲ့ ဒရိယာ အကြောင်းကို ပိုင်းပိုင်
နိုင်နိုင် တစ်ဖက်သား စိတ်ဝင်စား အောင်

ပြောပြနိုင်ကြပါတယ်။

နောက် တောင်မြို့ဆရာဟောကြီး၊ အဆုံးအမကိုတင်ပြရမယ်ဆိုရင် “ခည်ချွေ
ဗျက်ကြီးကြီးထား ဝကားနည်းနည်းမြှုပ်
အလုပ်များများလွှာ”၊ သူဆိုလိုတာက ဘဝမှာ
ပန်းတိုင် (goal) ပစ်မှတ် (target) ဦးတည်ရာ
(destination) ပျောက်မနေကြပါနဲ့ အခြေ
အနေနဲ့ အချိန်အခါအရ ပန်းတိုင်၊ ပစ်မှတ်၊
ဦးတည်ရာတို့ဟာ ပြောင်းလဲသွား မှုတော့
နှုတတ်ပါတယ်၊ ဒါပေမဲ့ ပျောက်မနေသင့်
ပါဘူး။

ဘဝမှာ အမြဲတမ်း ငါဟာ ဘယ်ပန်း
တိုင်ကို ချိတက်နေတယ်၊ ဘယ်အချိန်မှာ
အရောက်သတ်မှတ်ထားတယ်၊ ခုဘယ်နေရာ
ကို ရောက်နေပြီဆိုတာ ပြောနိုင်နေရပါမယ်၊
ကျွန်ုပ်တို့အိမ်ကနေအပြင်ကိုထွက်တဲ့အခါမှာ
ဘယ်နေရာမှာ ဘာသွားလုပ်ပြီး၊ ဘယ်အချိန်

သင့်မှာမွေးရာပါ အစဉ်အသွေးတွေ နှိကိုစိုင်ရာယ
??

ပြန်လာမယ်ဆိုတဲ့ ဆုံးဖြတ်သတ်မှတ်ချက်
လေးနဲ့ထွက်ရင် လမ်းမှာကျွန်ုပ်တဲ့ သွားနေ
တဲ့ ခြေလှမ်းတွေဟာ အားပါနေမှာဖြစ်ပါ
တယ်၊ ငေးတိငေးမောနဲ့ အေးတိအေးစက်
ဖြစ်နေမှာမဟုတ်သလို လမ်းမှာဟိုဝင် ဒီထွက်
နဲ့ ကြန်ကြာစေမယ့် လုပ်ရပ်တွေကိုလည်း
ရောင်ကြော်ပြီးသား ဖြစ်နေပါလိမ့်မယ်။

ရည်ရွယ်ချက် ရှိကြတာချင်းတူနေ
ရင် ရည်ရွယ်ချက်ပိုကြီးတဲ့ သူက သာမန်
ရည်ရွယ်ချက်ရှိတဲ့ သူထက် သွားနေတဲ့
ခြေလှမ်းတွေဟာ ပိုမိုအားပါနေတာကိုလည်း
တွေ့ရတတ်ပြန်ပါတယ်၊ ဖြစ်နိုင်မယ်ဆိုရင်
မိမိဘဝမှာ သွားနေတဲ့ ခြေလှမ်းတိုင်း ပိုမိုအား
ပါနေပြီး အချိန်တိုင်း ပိုမိုတန်ဖိုးရှိနေဖို့
ရည်ရွယ်ချက် ကြီးကြီးထားရင် အကောင်းဆုံး
လို့ထင်ပါတယ်။ ဒါကိုရည်ရွယ် ပြီးတော့
တောင်မြို့ဆရာတော်ကြီးက “ရည်ရွယ်ချက်

သင့်မှာမျွေးရာပါ အစဉ်အသွေးတွေ နိတိနိမောယ
၇၁

၌:၌:ထား” လိုဆိုခြင်း ဖြစ်ပါတယ်။

ရည်ရွယ်ချက်၌:ပြီဆိုရင် သူကို
အောင်မြင်အောင် စိတ်ထဲမှာခန့်မျှန်း တွက်
ချက်ခြင်း၊ ဖြစ်လာနိုင်တဲ့ အကောင်းအဆိုး
အလားအလာတွေကို သုံးသပ်ခြင်း၊ လက်ရှိ
ရောက်နေတဲ့ အနေအထားကို သုံးသပ်ကြည့်
ခြင်း၊ ချမှတ်ထားတဲ့ပန်းတိုင်ကို မြန်နိုင်
သလောက် မြန်မြန်ရောက်အောင် အချိန်ပြည့်
နီးပါး အလုပ်ပေါ်မှာ အာရုံစုံစိုက်ထားခြင်း
တွေနှင့်တော့ သူမှာ စကားများများပြောဖို့
အချိန်မရှိတော့ဘူးပေါ့ ဒါကိုရည်ရွယ်ဖြောတော့
တောင်မြို့ဆရာတော်၌:က “စကားရည်:ရည်:
၌”လို ဆိုခြင်းဖြစ်ပါတယ်။

မည်သည့်ကိစ္စ၊ မည်သည့်ပန်းတိုင်
မဆို တကယ်လက်တွေ့မလုပ်ဘူး၊ မအောင်
မြင်နိုင်ပါဘူး၊ စီမံကိန်းတွေချမှတ်တယ်
ဆိုတာက စိတ်ချုံအလုပ်ပါ၊ စိတ်ထဲမှာမူတွေ

တောင်းဆုံး

၇၃

ချမှတ်ထားတော်ကတော့ လူတိုင်းလူတိုင်း
နှုကြမှာပါ၊ ဒါပေမဲ့ လက်တွေ့လုပ်ဆောင်မှု
ပိုင်းမှာတော့ တစ်ယောက်နဲ့တစ်ယောက် မတဲ့
ညီနိုင်ပါဘူး၊ ဘာဖြစ်လိုလဲဆိုတော့ ကျွန်ုပ်တို့
တစ်တွေဟာ ပေးဆပ်ဖို့ ဝန်လေးနေတတ်ကြ
လိုပါပဲ၊ လူတစ်ယောက် တောင်ထိပ်ပေါ်ကို
၌:စားပြီးတက်သွားတာ အောင်မြင်သွား
တော့ လူတွောက်တော်လိုက်တာလို ဂိုင်းပြီး
ချိုးမွမ်းကြတယ်။

ဒါတောင် ထိပ်ပေါ်ကိုရောက်ဖို့
သူဘယ်လိုပေးဆပ်ခဲ့ရတယ်၊ ဘယ်နှစ်ခါ
လမ်းခုလတ်မှာ လကျခဲ့ရ တယ်၊ ခန္ဓာကိုယ်မှာ
ဘယ်လိုအက်ရာတွေ ရသွားခဲ့တယ် ဆိုတာကို
ဘယ်သူမှ သိပ်သတိထားမိမှာ မဟုတ်ပါဘူး၊
“တန်ဖိုး၌:မားတဲ့ အောင်မြိုင် မူတိုင်းမှာ
တန်ဖိုး၌:မားတဲ့ ပေးဆပ်မဲ့ရ မူးစွာနှုန်းမှာပါ”
“အောင်မြိုင်တဲ့ လူမွေးတွေ သူများမွေးတွေ

သင့်မှာမွေးရာပါ အရည်အသွေးတွေ နိဂုံးနိုင်ရဟယ
၁၀

ဆိပ်စနတဲ့ အသီးနီးမှာ တက္ကာ ပ်က္ကာ ပ်နဲ့
ကာစ်လူ ဖ်စ်း များစနတဲ့ သူ့စက္ခာပါ”
လိုပြောတဲ့ စကားလေးလိုပါပဲ၊ ဘယ်မရှိယာ
နယ်ပယ်မှာမဆို အောင်မြင်တဲ့ သူတိုင်းဟာ
အချိန်ကာလတစ်ခုယူပြီး သူတို့ရဲ့ပန်းတိုင်ကို
ရောက်ရှိဖို့ လွှတ်လပ်ခြင်း၊ သက်သောင့်
သက်သာရှိခြင်း၊ ပျော်ရွှေ့ခြင်းတွေကို စတေး
ပြီး ခံယူချက်တွေ၊ ယုံကြည်ချက်တွေ၊ ခိုင်မာ
တဲ့ ဆုံးဖြတ်ချက်တွေနဲ့၊ ရောစပ်ထားတဲ့
ခြေလှမ်းတွေနဲ့ တဒီဇိုး နောက်မဆုတ်တမ်း
လှမ်းသွားခဲ့ကြတဲ့ သူတွေပါပဲ။

ဒါကိုရည်ရွယ်ပြီးတော့ “အပူးများ
များများ”လို့ တောင်မြို့ဆရာတော်ကြီးက
မိန့်ဆိုတော်မှုခြင်းဖြစ်ပါတယ်။ “ကူးကို
ကိုယ်စိုက်သည်”ဆိုတဲ့ စကားလေးကို အတု
ယူပြီး ပြောမယ်ဆိုရင် “ကူးကိုယ်အချင်း
ကိုယ်စိုက်သည်”လို့ ပြောမယ်ဆိုရင် ပြောလို့

သင့်မှာမွေးရာပါ အရည်အသွေးတွေ နိဂုံးနိုင်ရဟယ
၁၁

ရပါတယ်၊ လူတိုင်းနီးပါးမှာ မွေးရာပါအရည်
အချင်းတွေ နိဂုံးပြောပါတယ်၊ အနည်းဆုံးများပဲ
ကွာမယ်ထင်ပါတယ်၊ ဒါပေမဲ့ ထိုင်နေရဲ့နဲ့
ဘာမှုမလုပ်ဘဲနဲ့တော့ အရည်အချင်းတွေဟာ
တိုးလာမှာ တောက်ပြောင်လာမှာတော့
မဟုတ်ဘူးပေါ့။

မားတွေမှာ သူကိုယ်ပိုင်အရည်
အချင်း နိဂုံးပြောပါတယ်။ ဘာဆက်လုပ်ဖို့ လိုသ
လဲဆိုတော့ သွေးဖို့ပါပဲ၊ ပန်းပဲဆရာထူလုပ်
ပေးထားတဲ့ မားတွေကို သွေးလိုက်မယ်ဆိုရင်
သူရဲ့ပင်ကိုယ်ပါလာတဲ့ အရည်အသွေးပေါ်
မှာ မူတည်ဖို့တော့ အသုံးချလို့ရမှာပါ မားမှန်
ရင် သွေးသာသွေးပါ၊ အသုံးချမိုင်တဲ့ လုပ်
ဆောင်နိုင်တဲ့ စွမ်းအားချင်း အတူတူပါပဲ လို့
တော့ ပြောလို့မရဘူးပေါ့၊ ပင်ကိုယ်မူလမှာ
နှိမ်တဲ့ သဲရဲ့အရည်အသွေးကလည်း စကား
ပြောပါတယ်။

ဒါပေမဲ့ လက်ခထားရမှာက ဓားတစ်
ချောင်းမှာ ဘယ်လောက်ပဲ မူလသံဟာ
ကောင်းနေပါစေ မသွေးဘူးဆိုရင် သံချေး
တက်ပြီးတော့ ဘာမှအသုံးဝင်မှာ မဟုတ်
တော့ပါဘူး၊ ဓားတစ်ချောင်းကျတော့ ပင်
ကိုယ်မူလသံက ည့်တော့ ည့်တယ်၊ ဒါပေမဲ့
ဓားသွေးကျောက် ကောင်းကောင်းလေးမှာ
သွေးလိုက်တော့လည်း အသုံးချလို့ရ အသုံး
ကျနေတော့တာပေါ့။

ဒီလိုပါပဲ ကျွန်ုပ်တို့မှာ ဗုဒ္ဓဘာသာ
အဆိုအရ သဘာဝတရားနဲ့ ကံကြောင့်လိုပဲ
ပြောပြော၊ တစ်ခြားဘာသာတွေရဲ့အဆိုအရ
ဘုရားသခင် (သို့) နတ်ဘုရားတွေကြောင့်ပဲ
ပြောပြော မွေးရာပါအရည်အသွေးလေး
တွေရှိကြပါတယ် ကိုယ်ဟာ ဘာဖြစ်ချင်သလဲ
ဘာဝါသနာပါသလဲ ဘာလုပ်သင့်သလဲ စဉ်း
ဓားပြီး မိမိဝါသနာပါလို့ ဖြစ်စေ ဘဝအတွက်

သင့်မှာမွေးရာပါ အစဉ်အသွေးတွေ နှိတိနိုင်ရမယ်
၁၃

အာမခံချက်ပေးနိုင်လိုဖြစ်စေ လုပ်သင့်တယ်
ထင်လိုဖြစ်စေ ရွေးချယ်လိုက်တဲ့ ဒနိယာမှာ
“ရှိသားမှုကို အခြေခံ၊ စူးစိုက်မှု၊ ကြိုးစားမှု
တွေနဲ့ ထပ်ခါထပ်ခါ လေ့လာသင်ယူ လုပ်ကိုင်
နေတယ်ဆိုရင် ကာလတစ်ခုကြောတဲ့အခါမှာ
နားလည်ခြင်း (understanding)ပေါ်လာမယ်၊
ပိုကြိုးစားတယ်၊ ပိုစူးစိုက်တယ်၊ ပိုလေ့လာ၊
လာတဲ့ အခါမှာ ပိုမိုနားလည်ခြင်း (deep un-
derstanding) တွေပေါ်လာမယ်၊ အဲဒါတော့
သူဟာ ရောက်ရှိနေတဲ့အရိယာမှာ ပိုပိုပြင်ပြင်
ကယနက လည်လည်ပတ်ပတ် ပိုင်ပိုင်နိုင်နိုင်
A ကနေ Z ထိ သိလာတော့ ပတ်ဝန်းကျင်က
အရည်အချင်းရှိတယ်လို့ သတ်မှတ်ခံရတဲ့သူ
ဖြစ်လာတော့တာပေါ့။

တစ်ခုသတိထားရမှာက တစ်ခါ
တည်း သွေးပြီး အသုံးချချင်လို့တော့မရပါဘူး၊
ဓားလေး တစ်ချောင်းထက်မြှုက်ခေါင်တယ်

သင့်မှာမွေးရာပါ အရည်အသွေးတွေ နိကိနိမေ့စာယ
၀၄

ဆိုရင် မပျော်မရို ရေလေးဆွတ်လိုက် ဓားသွေး
ကျောက်မှာသွေးလိုက် လိုချင်တဲ့ အနေ
အထား ရောက်ပြီလား စမ်းပြီးအသုံး
ခုကြည့်လိုက် မကြိုက်သေးဘူးဆိုရင် ဆက်ပြီး
တော့သွေးလိုက်နဲ့ ကာလတစ်ခုယူပြီး လုပ်
နေတာမှန်ရင်ကြာလာတော့ သူ့အတိုင်း
အတာနဲ့သူ အသုံးချလိုရဲ အသုံးကျ၊ အသုံး
ဝင်တဲ့ ဓားလေးတစ်ချောင်း ဖြစ်လာတော့
တာပေါ့။ မိမိမှာပါလာတဲ့မွေးရာပါ ကာယ,
ဉာဏ်အရည်အသွေးတွေက ဓားလိုပဲ သွေး
လေ ထက်လေပါပဲ၊ ဘာမှာအသုံးမချဘဲ ထား
ရင်တော့ သံချွေးပတ်သွားတော့မှာပေါ့။

I know you are capable.

မင်းမှာအစွမ်းရှုတယ်ဆိုတာကို သိပါတယ်။

သုဒ္ဓပြင်းပြင်း နိတ်စာတ်ပြင်းပြင်း

၁၅

Strong desire, strong mind,
strong effort, strong wisdom, strong
mindfulness, when they accompany
you, you can be successful.

သုဒ္ဓပြင်းပြင်း နိတ်စာတ်ပြင်းပြင်း
အားထူးထူးပြင်းပြင်း ဉာဏ်ပညာ ပြင်းပြင်း
သတိပြင်းပြင်းပြင်း သတ္တာ သင်နဲ့အမြဲမကွား
ကပ်ပါစနိပြုဆိုရင်တော့ သင် စအောင်ပြင်း
ပြီးပါး

မိမိမွေးဖွားကြီးပြင်းလာခဲ့တဲ့ အခြေ
အနေထက် သာလွန်တဲ့ ဒနာဂ်တဆင့် (better
place)ကို ရောက်အောင်သွားနေတဲ့
သင့်မှာရှိသင့်တဲ့ အဖော်တစ်ယောက်တော့
ဆန္ဒပြင်းပြင်း (strong desire) ဖြစ်ပါတယ်။

Strong Desire (အနုပည်ပြင်း)

ဆန္ဒဆိုတဲ့ စကားလုံးလေးဟာ
တကယ်တော့ ဗုဒ္ဓအဘိဓမ္မမှာလာတဲ့ စကား
လုံးတစ်လုံးကို မြန်မာလို တိုက်ရှိက် မွေးစား
ထားတဲ့ စကားလုံးဖြစ်ပါတယ်။ အနောက်
နိုင်တွေက Buddhist philosophy လိုခေါ်တဲ့
အဘိဓမ္မရှုထောင့်ကနေ ကြည့်မယ်ဆိုရင်
လူတစ်ယောက်ဟာ စီးပွားရေး၊ ပညာရေး
အစရိတဲ့ လောက်ပိုင်းဆိုင်ရာ အောင်မြင်ချင်
ရင်ပြဖြစ်ဖြစ် လောကကြီးကနေ အပြီးသတ်
ထွက်မြောက် သွားဖို့ ပည်စုံတဲ့ လောကုတ္တရာ

နယ်ပယ်အတွက်ပဲဖြစ်ဖြစ် အောင်မြင်မှု
တွေလိုချင်တယ်၊ မိမိမွေးမှုန်းတဲ့ ပန်းတိုင်ကို
ရောက်ချင်တယ်ဆိုရင် ပြင်းထန်တဲ့ ဆန္ဒ^၁
တစ်ခု သူရင်တဲ့မှာ ရှိရပါမယ်။ နိုစွဲဝါ
ကျွန်ုပ်တို့ရင်တဲ့မှာ ဆန္ဒလေးတွေပေါ်နေကြ
ပါတယ်။ သွားချင်တယ်၊ စားချင်တယ်၊ အနား
ယူချင်တယ်၊ အစရိတ်သည်ပေါ့။

သင်ဟာ ရည်ရွယ်ချက် ကြီးမားပြီး
သင်ချမှတ်မျှေးမှုန်းထားတဲ့ အခြေအနေ
တစ်ရပ်ကို ရောက်ကို ရောက် ရမယ်။
ရောက်ချင်တယ်ဆိုတဲ့ ဆန္ဒရှိနေမယ်၊ အဲဒီ
ဆန္ဒဟာလည်း တကယ်ပြင်းထန်နေရမယ်၊
အဆက်မပြတ် သင့်ရဲ့စိတ်ထဲမှာ ရှိနေမယ်
ဆိုရင် သင်အောင်မြင်ဖို့ သေချာနိုင်ပါတယ်။

ယခုခေတ် စီးပွားရေး အားကစား
အစရိတဲ့ မိမိတို့ကျင်လည်နေတဲ့ နောက်မှာ
အောင်မြင်နေသူတွေ အကြောင်းကို လေ့လာ

ကြည့်တဲ့ အခါမှာလ အဲဒီအောင်မြင်တယ်ဆိုတဲ့ သူတွေပဲရင်ထဲမှာ ငယ်ငယ်ကလေး တည်းကနေ ငါဘာဖြစ်ချင်တယ် ဖြစ်ကိုဖြစ်ရမယ်၊ ငါဘယ်သူ့ကို အားကျေတယ် သူလို့ဖြစ်အောင် ကြိုးစားမယ်ဆိုတဲ့ ဆန္ဒလေးတွေ သူတို့ရင်ထဲမှာ ငယ်စဉ်ကတည်းကနေ ကိန်းအောင်းနေတာကို တွေ့ရပါတယ်၊ ဆန္ဒလေးတွေ တဖြည့်းဖြည့်းပြင်းထန် လာတာနဲ့အမျှ သူတို့ပဲသွားနေတဲ့ခြေလှမ်း တွေဟာလည်း တဖြည့်းဖြည့်းအားပါလာပါပြီ။ ဆန္ဒပြင်းလေ အားထုတ်မှုပြင်းလေ ဖြစ်ပြီး တော့ နောက်ဆုံးပန်းတိုင်ကို ရောက်ရတော့ တာပဲပေါ့။

ကျွန်ုင်တို့ ယခုကိုးကွယ်နေတဲ့ မြတ်ပွဲ (ဂေါ်တမဘုရား)ဟာ ဘုရားမဖြစ်မိဘို့.. မရောမတွေက်နိုင်အောင် ဖြတ်သန်းခဲ့တဲ့ ဘဝများစွာထဲက တစ်ခုသောဘဝမှာ သူမေ

ဓလို့ခေါ်တဲ့ ရသေ့လေးတစ်ယောက် ဖြစ်ခဲ့ပါတယ်။ တစ်နေ့ ဒီပက်ရာဘုရား ဖူးမြင်ရပြီး ဒီပက်ရာမြတ်ပွဲလို ဘုရားဖြစ်လိုတဲ့ ဆန္ဒတွေ ရင်ထဲကိန်းအောင်းခဲ့ပါတယ်။

ကိန်းအောင်းမှုက 'ဝန်း'ဆို ကြိုးထွားလာပြီး ဒီပက်ရာဘုရားရှင်နှင့်တကွ သူရဲ့ နောက်လိုက်ရဟန်းတော်တွေ ဖြတ်သန်းမယ့် ချို့စွဲကို ဝမ်းလျားထိုးမောက်ပြီး သူ့ခွဲ့ကိုယ်ကို တံတားအမှတ်နဲ့လျှော့ဒါန်းပြီး အရှင်ဘုရားလို ဘုရားဖြစ်ချင်ပါတယ်၊ ဘုရားဖြစ်ရပါလို၏လို ဆုတောင်းခဲ့ပါတယ်၊ တကယ်တော့ ဆုတောင်းနေရုံနဲ့ မပြီးပါဘူး ဘုရားဖြစ်ချင်တယ်ဆိုရင် ဖြစ်နိုင်တဲ့နည်းလမ်း ကျင့်စဉ်တွေကို ဖြည့်ဆည်း ကျင့်သုံးရပါမယ်၊ မရောမတွေက်နိုင်အောင် များပြားတဲ့ကာလတစ်ခုအတွင်းမှာ မိမိရောက်ရှိတဲ့ ဘဝမှာ တွေ့ကြုံဆက်စပ်လိုက်ရတဲ့ သတ္တဝါတွေရဲ့

အကျိုးကို (ပရဟိတပေါ့) မိမိရဲ့ ကာယဉ်က
တွေ ပေးဆပ်စွန်လွှတ် အနေဖြင့်နာခံပြီး ပါရမိ
ဖြည့်ရပါတယ်။

တစ်နည်းအားဖြင့်ဆိုရင် မိမိမျှော်
လင့်တဲ့ ရည်ရွယ်တဲ့ လောကသားတွေကို
ကယ်တင်တဲ့ ဘုရားဖြစ်ရေးကို ကျင့်သုံးရပါ
တယ်၊ ဘုရားဖြစ်ချင်တယ်ဆိုပြီး ရောက်ရှိ
တဲ့ဘဝမှာ လောကကြီးမှန်ပါတယ်၊ လောက
ကြီးအတွက် မိမိကိုယ်ကို အသုံးချခံပေးဆပ်
ရပါတယ်၊ ဘုရားလောင်းတို့မည်သည် ဘဝကို
ပေးဆပ်ခြင်းနဲ့သွားရပါတယ်၊ သူမေဓာ
ရသေးလေးဟာ နောက်ဆုံးမှာ ဂေါတမပုံစွဲ
ဆိုတဲ့နာမည်နဲ့ ဘုရားတစ်ဆူဖြစ်ခဲ့ရတယ်
ဆိုတာကို လိုက်စဉ်းစားကြည့်ရင် ဒီပက်ရာ
ဘုရားရှင်ကို ဖူးမြင်လိုက်ရတဲ့ အခါမှာ
သူရင်ထဲမှာ ဖြစ်ပေါ်ခဲ့တဲ့ အလွန်မတန်မှ
ပြင်းထန်တဲ့ ဆန္ဒတစ်ခုကြောင့်ပဲပေါ့။

အဲဒီအချိန်မှာ သူရဲ့ရင်ထဲမှာ ဘုရား
ဖြစ်လိုတဲ့ဆန္ဒတွေ ဘယ်လောက်များ ဖြစ်ပေါ်
ခဲ့သလဲဆိုရင် “မင်းဘုရားဖြစ်ချင်တယ်ဆိုရင်
တစ်ကြောလုံးကို မီးခဲတွေနဲ့ ဖူးလွမ်းထားမယ်၊
အစကနေအဆုံးထိ ဖြတ်လျှောက်ပြပါ” ဆိုရင်
တောင် သူဟာ ဖြတ်လျှောက်မိမှာပါလို့ စာပေ
တွေမှာဖော်ပြထားပါတယ်၊ ဒါဖြစ်နိုင်ပါတယ်၊
ကြောင်းကျိုး ညီညွတ်ပါတယ်၊ မူလဆန္ဒ
အတော်ကြီးအားကောင်းခဲ့လို့လည်းပဲ ရှည်
လျားတဲ့ သံသရာခရီးရှည်ကြီးတစ်ခုကို
ပေးဆပ်အနေဖြင့်နာခံမှုတွေနဲ့ ရဲ့ကြီးလျှောက်ခဲ့
တာပဲပေါ့။

ကျွန်ုပ်ဆိုလိုတာက သင့်ဘဝမှာ
လောကီကိစ္စ(mundane affair) လောကဗွာရာ
ကိစ္စ(supramundane affair) ဘာပဲအောင်
မြင်ချင်အောင်မြင်ချင် ပြင်းထန်ထက်သန်တဲ့
ဆန္ဒတစ်ခု ရင်ထဲမှာရှိနေရပါမယ်။ ကျွန်ုပ်ရဲ့

စာလေးကိုဖတ်ကြည့်မိတဲ့ သင့်အနေနဲ့
ဘာဖြစ်ချင်သလဲ ဘဝမှုပါမိအဖြစ်ချင်ဆုံးက
ဘာလဲဆိုတာကို မိမိကိုယ်ကို မေးကြည့်ပါ၊
ဘာဆန္ဒမှု မယ်မယ်ရရ ပီပီပြင်ပြင် မရှိသေး
ဘူးဆိုရင် သင့်နဲ့လျောက်ပတ်တဲ့ သင့်တော်တဲ့
ဘောင်အတွင်းက ဘာဖြစ်ရမယ်၊ မဖြစ်ဖြစ်
အောင် ကြိုးစားမယ်ဆိုတဲ့ ဆန္ဒလေးတစ်ခု
သင့်ရင်ထဲ မှာမွေးဖွားလိုက်ပါ၊ သင့်ရင်ထဲမှာ
ရှိတဲ့ ဆန္ဒတွေ ပြင်းထန်လာလေ သင့်ရဲ့
ခြေလှမ်းတွေဟာ အားပါအမိပိုယ် ရှိလာ
လေပဲပေါ့။

Nothing remains unachievable if you have a strong desire.

သင့်မှာ ပြင်းထန်တဲ့ ဆန္ဒတစ်ခု
ရှိမယ်ဆိုရင် ဘယ်စာရာမဆို မအောင်မဖြင့်
ဖြစ်းမခြောက် တည်ရှိစေမဖြုတ်ပါ။

Strong Effort (စံစုပြင်ပြင်း)

သင့်ရဲ့လက်ရှိအနေအထားထက်
သာလွှန်တဲ့ နောက်တစ်ဆင့်ကို သင်သွားနေ
တယ်ဆိုရင် ရှိရမယ့်အဖော်တစ်ယောက်က
တော့ ပြင်းထန်တဲ့ အားပါတဲ့ဝိရိယပါပဲ။ သင်
သွားချင်တဲ့နေရာကို မသွားဘဲနဲ့ မရောက်
နိုင်ပါဘူး၊ အဲဒီသွားနေခြင်းဟာ ဝိရိယပဲပေါ့။
မြန်မြန်သွားရင် မြန်မြန်ရောက်မယ်၊ နေးနေး
သွားရင် နေးနေးမှုရောက်မယ်၊ လုံးဝမသွား
ရင် လုံးဝမရောက်တော့ဘူးပေါ့၊ အောင်မြင်မှု
တိုင်းဟာ ဝိရိယဆိုတဲ့ မောင်းနှင်းအားရဲ့
နောက်ဆက်တဲ့အကျိုးဆက်ပါ။

ပါဉ္မာဘာသာ စကားဘက်ကလှမ်း
ကြည့်ရင် ဝိရိယဆိုတာ ပါဉ္မာဝါဘာရ စကား
လုံး ဖြစ်ပြီးတော့ မြန်မာတွေက မူလအတိုင်း
မွေးစားထားတဲ့ စကားလုံး ဖြစ်ပါတယ်။

ပါမိန္ဒာယောင့်ကနေကြည့်ရင် “ဝိရိယ” ရဲရင့် သူတို့၏ဖြစ်ကြောင်း (the condition of becoming brave)ရဲရင့်သူဖြစ်ဖို့ အောင်မြင်တဲ့ သူဖြစ်ဖို့ သူရကောင်းဖြစ်ဖို့ လေးစားခံရတဲ့သူ ဖြစ်ဖို့ စံပြုခဲ့ရတဲ့ သူဖြစ်ဖို့ လိုအပ်တဲ့ အကြောင်းတရားကတော့ ဝိရိယပဲပေါ့။

Nothing can be gained without effort. ဝိရိယကြီးစားမှုမပါဘဲနဲ့ ဘယ်အရာမှ မအောင်မြင်နိုင်ပါဘူး၊ အလွန်အင်မတန် နိုးစင်းတဲ့ အကြောင်းအရာလေးတစ်ခုကို စဉ်းစားကြည့်မယ်ဆိုရင် သင်ဟာနေ့လယ် စာ(Lunch) ကို စားချင်တယ်ဆိုပါတော့၊ သင့်မှာငွေမရှိဘူး၊ ချက်ပြုတစ်ရာအန်တို့၊ အသားတို့၊ အသီးအရွက်တို့ မရှိဘူးဆိုရင် သင်ဟာငွေ ရှာရတော့မယ်၊ ထိုက်တန်တဲ့ လုပ်အားခရှိဖို့ ထိုက်တန်တဲ့ ကြီးစားမှု ဝိရိယ သင့်ဘက်က ပေးဆပ်ရတော့မယ်၊ ဟုတ်ပြီ

သင့်မှာဆန်တို့ အသားဝါး အသီးအရွက်တို့ အဆင်သင့်ရှိတယ်ပဲဆိုပါတော့၊ သင်ချက်ရ ပြုတစ်ရတော့မယ်၊ ဟုတ်ပြီ သင်ဟာ အိမ်ဖော် တွေနဲ့နေတဲ့ သူတစ်ယောက်ဖြစ်လို့ ချက်ဖို့ ပြုတ်ဖို့ မလိုဘူး၊ ထမင်းစားပွဲရော့၊ အရောက် အိမ်ဖော်တွေက ပြင်ဆင်ပေးတာကို စားရတဲ့ သူတစ်ယောက်ဖြစ်တယ် ဆိုရင်တောင်မှ အဲဒီ နှေ့လည်စာကို သင့်နဲ့လိုက် ထဲရောက်ဖို့ သင် အနည်းဆုံး ပါးစပ်ထဲမှာ ဝါးပေးရတော့မယ်။

ဒါဟာဝိရိယရဲ့ အရေးပါပုံကို နိုးရှင်း စွာ ဖော်ပြပေးခြင်းဖြစ်ပါတယ်။တစ်ခါ ထပ်ပြီး Buddhist Philosophy (အဘိဓား) ရှာယောင့် ကနေကြည့်မယ်ဆိုရင် သာမန်ဝိရိယ (ordinary effort) နဲ့ ပြင်းထန်အားပါတဲ့ဝိရိယ (Strong effort) ဆိုပြီး နှစ်မျိုးရှိပါတယ်။

ဥပမာ -- ကျောင်းသားတစ်ယောက် ဆိုပါတော့ ကျောင်းတက်စရာရှိရင် သွားတက်

တယ်။ ပုံမှန်လောက်ပဲ စာကြည့်တယ်၊ စာမေးပွဲမှာ အသင့်အတင့်နဲ့ အောင်မြင်ရင် သူကျေန်ပြီ၊ စာမေးပွဲပြီးတာနဲ့ သူစာတွေ မေ့ထားလိုက်မယ် ဒါဟာ သာမန်ရိရိယပါ၊ အားပါတဲ့ ရိရိယ (Strong effort) ကျတော့ စာမေးပွဲနိနိုးမနီးနီး ကျောင်းပိတ်ရက်ဖြစ်ခေါ် ကျောင်းဖွင့်ရက်ဖြစ်ခေါ် သူက စာပုံမှန်ကျက် နေတာပဲ ညာ ၁၁-နာရီ ၃၀-အထိစာကြည့်တဲ့ အလေ့အထာ နှိုတယ်ဆိုရင် စာမေးပွဲပြီးသွား လည်း နောက်တစ်တန်း အတွက် ၁၁-နာရီ ၃၀-အထိ စာကြည့်နေတာပဲ၊ စာမေးပွဲနီးလည်းပုံမှန်ပဲ ၁၁-နာရီ ၃၀-အထိစာကြည့်နေတာပဲ။ ပြောနိုင်ပါတယ်။ အဲဒီ ကျောင်းသားဟာ နောင်တစ်ချိန်လုပ်ငန်းခွင့် တစ်ခုခုထဲရောက်သွားလည်း ပုံမှန်သူ့ရဲ့ ကြိုးစားမှုအန်းကိုမချုပ် ဆက်လက် သိသင့်သိတိက်တာတွေ လေ့လာသင့် လေ့လာထိုက်တာတွေကို

ဆက်လုပ်ဖြစ်နေအုံမှာပါ။

ဒါဆိုရင် စာမေးပွဲဖြေခါနီး တစ်ညွှေးစာထိုင်ကြည့်ပြီး စာမေးပွဲလဲပြီးရော သက်သောင့်သက်သာ အနားယူသွားတဲ့ ကျောင်းသားရဲ့ ဝိရိယကို ဘယ်လိုယူဆသလဲလို့ သင်မေးပါလိမ့်မယ်၊ ဒါ မှန်ကန်အားပါတဲ့ ရိရိယလိုခေါ်လို့ မရပါဘူး၊ ကောက်ရှိုးမီးလို့ ဝန်းခဲ့ ထတောက်တဲ့မီးလိုပါပဲ၊ တကယ့်ဝိရိယသမားက ဖွဲ့မီးတွေတစိုတိုနဲ့ အဆက်မပြတ်လောင်နေသလို အဆက်မပြတ် စည်းကမ်းရှိရှိ အချိန်ကာလနဲ့ သတ်မှတ်ပြီး လုပ်စရာနှိုတာကို မပျော်းမရှိ ပုံမှန် လုပ်နေတဲ့ သူ့လိုးပါပဲ။

ငယ်ငယ်တုန်းကဖတ်ခဲ့ဖူးတဲ့ အကြောင်းအရာလေးတစ်ခုကို သတိရမိပါတယ်၊ လူတစ်ယောက် အတော်ကြီးတဲ့ ကျောက်ခဲကြိုးကို ပုံသဏ္ဌာန်နဲ့နေတာ နောက်ဆုံး

တစ်ရာမြောက် အချက်ကျမှ ကွဲသွားတယ
ဆိုပါတယ်၊ နောက်ဆုံးအချက်ကျမှကွဲတာ
ဆိုတော့ ရွှေကသူထုခဲ့တဲ့ (ဇူလ)ချက်ဟာ
အလကားဖြစ်သွားမလား။

တကယ်တော့ ရွှေကအချက်ပေါင်း
များစွာ ပုံမှန်ထုရှိက်ခံရမှုရဲ့ အကျိုးဆက်
ကြောင့် နောက်ဆုံးအချက်တစ်ရာမြောက်မှာ
သူရဲ့ ရည်ရွယ်ချက် ပြီးမြောက်ခဲ့ရတာပါ၊
ဒီလိုပဲပေါ့။မိမိရောက်ရှိနေတဲ့ ဒရိယာမှာ
မရပ်တန္နဘဲ၊ နောက်မဆုတ်ဘဲ အရှိန်မလျှော့
ဘဲ၊ မိမိလုပ်ရမဲ့ အလုပ်ကို ပုံမှန်တစိုက်
လုပ်နေမယ်ဆိုရင် ထိုက်သင့်တဲ့ အောင်မြင်မှ
တော့ ရမှာပေါ့။   **Nothing remains unachievable if you have a strong effort.** ပြင်းထန်အားပါတဲ့ ဒိရိယ
သင့်မှာရှိမယ်ဆိုရင် ဘယ်ဘောမှု
ပေးအာင်မြင်မပြီးမြောက် စနုံးမဟုတ်ပါ။

Strong mind (စိတ်ဓာတ်ပြင်း)

ယခုလက်ရှိ အခြေအနေထက် သာ
လွန်တဲ့နောက်တစ်ဆင့် ပိုကောင်းတဲ့နေရာ
(better place)ကို သွားနေတဲ့သင့်အတွက်
မောင်းနှင့်အားတစ်ခုကတော့ သင့်ရဲ့(ရောက်
ကိုရောက်ရမယ် မရောက်မချင်း နောက်မ
ဆုတ်ဘူး၊ ဘယ်လို အတားအဆီးတွေ ရှိနေပါ
စေ ကျဉ်ဖြတ်သွားမယ်ဆိုတဲ့) ပြင်းထန်ခိုင်မှာ
တဲ့ စိတ်ဓာတ်(Strong mind)ပဲပေါ့။

လူဆိုတာက စိတ်နဲ့ရုပ်နဲ့ ပေါင်းစပ်
ထားတဲ့သတ္တဝါမဟုတ်လား၊ စိတ်နဲ့ရုပ်မှာ
ဘယ်သူက ခေါင်းဆောင် (ဦးဆောင်သူ) လို
ထင်သလဲ၊ အဘိဓမ္မာ (Buddhist philosophy)
ရှုထောင့်ကကြည့်ရင် စိတ်ကခေါင်း
ဆောင်၊ ရုပ်က နောက်လိုက်ပေါ့။
စိတ်ရဲ့ညွှန်ကြားမှုအတိုင်း ရုပ်က

သင့် အတွက် စိတ်ဓာတ်ကပြင်းထန်ဖြီးတော့
တအား ကြိုးစားချင်တဲ့စိတ်တွေ ပေါ်လာတဲ့
အခါမှာ သင်ဟာကြိုးစားနေမိတော့တာပါပဲ၊
စိတ်ဓာတ်က ပြင်းထန်ခိုင်မာမူမရှိဘဲ အခက်
အခဲတစ်ခုခဲ နဲ့တွေ့လိုက်တဲ့အခါမှာ တော်ပြီ
ကွာ မရောက်ချင်လည်း နေပါစေတော့ဆိုပြီး
အရှုံးပေးအား လျှော့လိုက်တဲ့အခါမှာ သင့်ရဲ့
သွားနေတဲ့ ခြေလှမ်းတွေ လုပ်နေဆဲအလုပ်
တွေ ရပ်သွားတော့တာပေါ့၊ တစ်ခါတစ်ရဲ
သင့်ရဲ့စိတ်ထဲမှာ အကြောင်းအမျိုးမျိုးပြပြီး
လုပ်ချင်တဲ့စိတ် ဓာတ်မရှိဘဲ ပျင်းရိတိုင်းမိုင်း
နေတဲ့အခါမှာ သင့်ရဲ့ ခန္ဓာကိုယ်ဟာလည်း
လေးတိလေးကန်နဲ့ လေမရှိတဲ့စက်ဘီးတစ်စီး
လို ဖြစ်သွားတော့တာပေါ့။

စာပေအတိုင်း တိတိကျကျ ပြောရ
မယ်ဆိုရင် စိတ်ကမြေကျိုး ရုပ်ကအကန်း၊
အကျိုးက အကန်းပုံးပေါ်မှာခွဲပြီး အတူသွား

လိုက်လုပ်နေရတာပါ၊ စိတ်ကသွားချင်တယ်
ဆိုရင် ရုပ်ကထသွားရတော့တာပဲ၊ စိတ်က
ထိုင်ချင်တယ်ဆိုင်ရင် ရုပ်ကလိုက်ထိုင်ရတော့
တာပဲပေါ့၊ သွားတဲ့အခါမှာလည်း စိတ်က
မြန်မြန်သွားချင်တယ်ဆိုရင် ရုပ်ကမြန်မြန်
သွားရတော့တာပဲ၊ စိတ်ကနေးချင်တယ်ဆိုရင်
ရုပ်ကနေးရပြန်တယ်။

စိတ်ကပုံမှန်ပဲသွားချင်တယ်ဆိုရင်
ရုပ်ကလည်း ပုံမှန်ပဲသွားရတော့တာပေါ့၊
စိတ်ကဒေါသတွေထွေက်လာပြီး လူတစ်
ယောက်ကို ကိုယ်ထိလက်ရောက် လုပ်ချင်
လာပြီဆိုရင် ရုပ်ကလိုက်လုပ်တော့တာပါပဲ၊
စိတ်ကနဲးည့် သိမ်မွေ့သွားပြီး လူတစ်ယောက်
ကို ကူညီချင်တယ်ဆိုရင် ရုပ်ကတစ်ဖက်လူကို
ကိုယ်ထိလက်ရောက် ကူညီတော့တာပါပဲ၊
ဒီလိုပဲပေါ့၊ နောက်တစ်ဆင့်ပိုကောင်းတဲ့နေရာ
(better place) ကို ရောက်အောင်သွားနေတဲ့

နေကြတာ၊ အကန်းရပ်က ဘာမှမဖြင့်ရတော့
အကျိုးခိုက်ကည့်ကြားနေတော့တာပဲပေါ့၊
ရွှေ့တည့်တည့်သွား၊ ဘယ်ဘက်ကိုချိုးကျွေး၊
လာဘက်ကိုချိုးကျွေး၊ ရပ်လိုက် အစရှိသည်
ပေါ့လေ၊ ပုံခုံပေါ်ကအခန့်သား ဂုတ်ခွစ်းပြီး
လိုက်လာတဲ့စိတ်က ည့်ကြားအမိန့်ပေးတဲ့
အတိုင်း ရုပ်မှာလိုက်လုပ် သရုပ်ဆောင်နေ
ရတော့တာပဲပေါ့။

“အတ်ဆရာအလိုကျ”ဆိုတဲ့ စကား
လေး ရူထောင့်ကနေကြည့်မယ်ဆိုရင် စိတ်ဆို
တဲ့အတ်ဆရာ (သို့) ဒါရိုက်တာ အလိုကျ
ရုပ်မှာလည်း တစ်ခါတစ်လေ အင့် အလွမ်း
အဆွေးအတ်ရှပ်၊ တစ်ခါတစ်လေလည်း
ပျော်စရာတွေ ရယ်မောစရာတွေ ထွေးပိုက်
ပွေ့ဖက်စရာတွေတစ်ခန်းပြီး တစ်ခန်းပါနေတဲ့
ကြည့်နဲ့ဖွယ်ကောင်းတဲ့ အတ်ရှပ်၊ တစ်ခါ
တစ်လေတော့လည်း ထိုးခုတ်သတ်ဖြတ်

ရိုက်ပုတ် နှိပ်စက်ည်းပန်း ရက်စက်မှုတွေနဲ့
တစ်ခန်းပြီးတစ်ခန်း ကြုံးရ ပြန်တဲ့ လူကြမ်း
အတ်ရှပ်၊ တစ်ခါတစ်လေတော့လည်း နဲ့ည့်
ပျော့ပျော်းပြီး လုံးဝအာရုံ မျိုးစုံကိုထိမ်းပြီး
သူတော်ကောင်းတရားတွေကို ကျင့်သုံးနေ
ပြန်တဲ့ သူတော်စင်အတ်ရှပ် အစရှိသည်
ပေါ့လေ၊ စိတ်ဆိုတဲ့ အတ်ဆရာအလိုကျ
ရုပ်ကလေးမှာ လောကဆိုတဲ့ အတ်ခုပေါ်မှာ
ကပြာသုံးတော်ခံ နေရတော့တာပဲပေါ့။

ဒါပေမဲ့ စိတ်က ငါဟာ အရာအအားလုံး
ကိုည့်ကြားပေးနေနိုင်တယ်၊ အရာအအားလုံး
ဟာ ငါသဘောပလို့ မာနတက်လို့ မရပါဘူး၊
ဘာဖြစ်လို့ဆိုတော့ ရုပ်မပါရင် သူကလည်း
အကျိုးကြီးဆိုတော့ ဘာမှမလုပ်နိုင်တော့ဘူး
ပေါ့နော်၊ ဒီလိုပါပဲ၊ အကန်းရုပ်ကလည်း
ငါကြောင့် မင်းဟိုဟိုဒီဒီသွားလာနိုင်တာ၊
ဆရာကြိုး သိပ်လုပ်မနေပါနဲ့ဆိုပြီးတော့

ကလန်ကဆန် လုပ်လိုမရပါဘူး၊ ဘာဖြစ်လို ဆိုတော့ စိတ်ပရှုဘူးဆိုရင် ရုပ်ကသစ်တဲ့ ကြီးပါပဲ၊ ဘာမှ မဟုတ်နိုင်ပါဘူး။

ဒါပေမဲ့ ခြင်းချက်အနေနဲ့တော့ ဒီလို စဉ်းစားလိုတော့ရပါတယ်၊ စိတ်က ငါခေါင်း ဆောင် ငါဆရာတြီးဆိုပြီးတော့ ရုပ်ကို အမြဲ တမ်း ညွှန်ကြားအမိန့်ပေးလိုတော့ မရဘူးပေါ့၊ နောက် လိုက်ရှုပ်ရဲ့ ခံနိုင်ရည်အင်အားကို လုပ်နိုင်စွမ်းကို ချင့်ချိန်ကြည့်ရတဲ့ အခါလည်း ဆိုပါတယ်။

ဥပမာ . . . တပ်ခဲ့တစ်ခဲ့က ရန်သူနယ် မြေထိုးဟောက်တိုက်စစ်ဆင်မယ် ဆိုပါတော့၊ ခဲ့မှုဗ္ဗက ဘယ်လောက်ပဲ သူ့ရဲ့ နောက်လိုက်တွေကို ရန်သူနယ်မြေမှာ ခနီး ရှည်ထိုးဟောက်ပြီး တိုက်စစ်ဆင်စေချင်ချင် ငယ်သားတွေမှာ အားအင်မပြည့်ဝဘူး၊ အက်ရာရသူတွေ ဖျားနာသူတွေ များနေတယ်

အေးလုံးဟာ ပင်ပန်းနေကြတယ်ဆိုရင် တပ်ကို ခဏနားပေးရမှာပါ တပ်ကို ခဏနားပေးပြီလို လိုအပ်တဲ့အင်အားတွေ ဖြည့်ဆီးပေးပြီးပြီဆိုမှ ပစ်မှတ် (target) ကို ချိတ်ကုသလိုပေါ့။

မိမိရဲ့ရှုပ်က ခံနိုင်ရည်နှင့်ပုံမပေါ်ဘူး၊ ခွန်အားတွေ နည်းနေတယ်၊ ကြိခိုင်မှုမပြည့်ဝ ဘူးဆိုရင် စိတ်ကဘယ်လောက်ပဲ လုပ်ချင် လုပ်ချင် ရုပ်ကိုအနားပေးရတော့တာပေါ့၊ ဒါကြောင့်လည်း ရွေးပညာရှိတွေက “အား ကိုယ့်ရှုပ်သက်သာယ်”လို့ ဆိုခဲ့တာပေါ့။

ကျွန်ုပ်ဆိုလိုချင်တာက ရုပ်နဲ့ နာမ်နဲ့ ပေါင်းစပ်ထားတဲ့ ကျွန်ုပ်တို့လူသားတွေ အတွက် ညွှန်ကြားသူ ဦးဆောင်သူ အမိန့် ပေးသူက စိတ်ပါ၊ ခုလည်း သင့်ရဲ့လက်ရှိ အခြေအနေတက် သာလွန်ကောင်းမွန်တဲ့ နေရာ (better place) ကို သင်သွားနေတယ် ဆိုရင် သင့်မှာ ပြင်းပြုထက်သနပြီးအားပါတဲ့

ပေါ်ကို မရောက်ရောက်အောင်တက်မယ်၊
ဘယ်လို အခက်အခဲရှိရှိ ဘယ်လောက်ပဲ
ကြာကြာ ဘယ်လိုဒဏ်ရာတွေပဲ ငါရပါစေ၊
အရှုံးမပေးဘဲ မရောက်ရောက်အောင်တက်
မယ်ပေါ့။

စတက်ခါစမှာ သူလည်းသင့်လိုပဲ
ခဏခဏ လဲကျနေမှာပါပဲ၊ ဒါပေမဲ့ မရောက်
ရောက်အောင်တက်မယ်လို သူက ဆုံးဖြတ်
ချက် ခိုင်ခိုင်မာမာချထားပြီး၊ စိတ်ဓာတ်က
ပြင်းထန်နေတော့ ဘယ်နှစ်ခါပဲ လဲကျလဲကျ
သူကတော့ ဆက်တက်မှာပါပဲ၊ ဘယ်လောက်
ပဲ ဒဏ်ရာတွေရရ သူကတော့ ဆက်တက်
နေမှာပါပဲ၊ ဘယ်လောက်ပဲ သူစိတ်ဓာတ်
မာမာ အလွယ်တကူ မရောက်မှာကတော့
ကျိုန်းသေပါပဲ၊ လဲလိုက် ကြိုးစား တက်လိုက်နဲ့
အဆုံးသတ်မှာတော့ သူရဲ့စိတ်ဓာတ် မာတာ
နဲ့အမျှ တောင်ကြီးဖဝါးအောက် ဖြစ်သွားမှာ

စိတ်ဓာတ်ပြင်းပြင်း လိုအပ်တယ်လို ကျွန်ုပ်ဆို
ခြင်း ဖြစ်ပါတယ်။

လက် တွေ့နယ် လေး တွေ ထဲက
အတွေ့အကြံတစ်ခုကို ခံစားကြည့်မယ်ဆိုရင်
သင်ဟာ တောင်တက်တယ် ဆိုပါတော့၊
တောင်ဟာ သိန်မတ်စောက်တာပဲ ငါ မတက်
နိုင်ဘူးထင်တယ်လို သင့်စိတ်ထဲမှာ အားလုံး
တဲ့ စိတ်တွေပေါ်နေတယ်ဆိုရင် တောင်တက်
နေတဲ့ သင့်ရဲ့ခြေလှမ်းတွေဟာ အားပါနေမှာ
မဟုတ်သလို၊ စတက်ရှုနဲ့ ခဏခဏ လဲကျ
နေပြီး နောက်ဆုံး တော်ပါပြီ ဆက်မတက်
တော့ပါဘူးဆိုပြီး အရှုံးပေးမိသွားမှာပါပဲ၊

ဟော .. သင်နဲ့ အတူတက်နေတဲ့
လူတစ်ယောက်ကျတော့ သင့်လောက်တောင်
ဘော်ဒီ (body) မရှိဘူး၊ မကြုံခိုင်ဘူး၊
မထွားကြိုင်းဘူးပေါ့၊ ဒါပေမဲ့ သူက အပို
အပြင်ဆုံးဖြတ်ချက်ချထားတယ်၊ ငါဒီ တောင်

မဟုတ်လား၊ ဒါဟာစိတ်ဓာတ်မာကျာ
ပြင်းထန့်မှုရဲ့ ရလဒ်ပါပဲ။

ဒီလိပ်ပေါ့၊ သင်ဟာလည်းပဲ သင့်ရဲ့
လက်ရှိ အခြေအနေထက် သာလွန်တဲ့နောက်
တစ်ဆင့်ကို သွားနေတာမှန်ရင် သင့်ရဲ့
မိတ်ဓာတ်ကို မာကျာသည်ထက်မာကျာ
အောင်လုပ်ထားပါ သင့်ရဲ့မိတ်ဓာတ်တွေသာ
မာနေပါပေါ့၊ ဆုံးဖြတ်ချက်တွေသာ နိုင်မာနေ
ပါပေါ့၊ ချမှတ်ထားတဲ့ပန်းတိုင်ကို မရောက်
ရောက်အောင် သွားမယ်ဆိုတဲ့ မာကျာပြင်း
ထန့်တဲ့ မိတ်ဓာတ်ဖြစ်နေပါပေါ့၊ ဒါဆိုရင် စံပြီး
သင့်ရဲ့ခြေလှမ်းတွေလှမ်းတာနဲ့ သင့်ရဲ့ညီးတည်
ရာ (destination) ကိုရောက်ဖို့ ခုနှစ်ဆယ့်ငါးရာ
နိုင်နှစ်း သေချာနေပြီပေါ့နော်။

သင့်ကိုယ်သင် မေးခွန်းတွေ မေး
ကြည့်လိုက်ပါ၊ ဒါဟာဘယ်လိုလူလဲ၊ ပင်ကိုယ်
သဘာဝအနေနဲ့ မိတ်ဓာတ်မာကျာသူလား

ပျော်ည့်သူလား၊ ပင်ကိုယ်က သင်ဟာ မိတ်
ဓာတ်ပျော်ည့်သူ တစ်ယောက်ဆိုရင် နှစ်ဂိုး
လောက် သွင်းခံထားရတာကနေ အနိုင်ပြန်
ကန်မယ် ဆိုတဲ့မိတ်နဲ့ ဒုတိယပိုင်းမှာ အားကျိုး
မာန်တက် သေသေကျေကျေ ကစားနေတဲ့
ကောလုံးသမားတစ်ယောက်လို့ မိတ်ကိုတင်း
ထားလိုက်စမ်းပါ။

သင်သွားနေတဲ့ပို့ကောင်းတဲ့နေရာ
(better place) ကိုသွားနေတဲ့အပါမှာ အကြိမ်
ကြိမ် လဲကျေနေပါပေါ့၊ ငါမျှော်လင့်ထားတဲ့
ငါချမှတ်ထားတဲ့ပန်းတိုင်ကို မရောက်မချင်း
ငါရဲ့အသက်နဲ့ခန္ဓာ တဲ့နေသၣ် ငါနောက်
မဆုတ်ဘူးလို့ သင့်ကိုယ်သင် အားပေးလိုက်
စမ်းပါ၊ နောက်ဆုံးမှာ သင့်ရဲ့ညီးတည်ရာကို
တဖြည်း ဖြည်းနဲ့နဲ့လာပြီး သင်ရောက်ရှိ သွား
မှာပါ။

Nothing remains unachievable if you have a strong mind.

သင့်မှာပြင်း ထန်တဲ့ စိတ်ဓာတ်ရှိ
ဖော်လိုဂုဏ် ဘယ်အရာမှ မေအာင်ပြော ပြီး
မေပြောက်စေမှာပဲ့တဲ့ပါ။

Strong Wisdom (ဗျာဗျာပြုပြင်း)

ပိုကောင်းတဲ့နေရာ (better place)
ကို သွားနေတဲ့ သင့်အတွက်ရှိရမယ့် အဖော်
တစ်ယောက်ကတော့ ပြင်းထန်တဲ့ပိုင်းခြား
ဆုံးဖြတ်နိုင်မှုစွမ်းအား (strong wisdom)
ပဲဖြစ်ပါတယ်။

ကျွန်ုပ်က ရဟန်းတစ်ပါးဆိုတော့
လည်း အဘိဓမ္မာလိုခေါ်တဲ့ Buddhist philosophy
ကို လက်မလွတ်ဘဲ သူရဲ့ရှိထောင့်
ကင်း ရှင်းပြပါရခေါ် တကယ်တော့ ပညာ
ဆိုတာလည်း ပါ၌စကားလုံးပဲ ဖြစ်ပါတယ်။

သူကို လုံးဝမပြောင်းလဲဘဲနဲ့ မြန်မာတွေက
တိုက်ရှိက် မွေးစားထားခြင်းဖြစ်ပါတယ်၊
ဒီနေရာမှာ ရှင်းလင်းတင်ပြချင်တာက
“သညာရယ်” “ဉာဏ်ရယ်” “ပညာရယ်”
ဖြစ်ပါတယ်၊ မြန်မာတွေ စကားပြောတဲ့အခါ
မှာ ‘သညာ’ဆိုတဲ့စကားလုံးကို တိုက်ရှိက်
ယူပြီး ပြောလေ့ရှိပါတယ်၊ ဒီကောင်လေး
အမှတ်သညာ မကောင်းဘူး။

ဒဲဒိုလူက အမှတ်သညာကောင်း
တယ်၊ သုံးလိုက်တဲ့အမိပို့ယာ ဆိုလိုတဲ့
အမိပို့ယာနဲ့ ကိုက်ညီပါတယ်၊ အဘိဓမ္မာ
အလိုအရ သညာဆိုတာ မှတ်သိ၊ သိခြင်းပါပဲ
မှားတာမှန်တာ ခွဲခြားသိမြှိုက သူအလုပ်
မဟုတ်ပါဘူး၊ သူတာဝန်က မှတ်မိနေဖို့
တာဝန်ပါပဲ။ မြန်မာတွေသုံးတဲ့ ဉာဏ်ဆိုတဲ့
စကားက မူလအဘိဓမ္မာမှာ ဉာဏလို့
ခေါ်ပါတယ်၊ ဉာဏ်ကို ပညာနဲ့ယူလိုပြီးရှင်းမှ

ဂိုသဘာဝကျတယ်၊ ဂိုရှင်းလင်းမယ် ထင်ပါတယ်၊ ပါ့ဌားညာ (မြန်မာလို ညာ)ကို အောင်လိပ်မှာ ဘာသာပြန်ထားတာက knowledge ဖြစ်ပါတယ် ပညာကျတော့ wisdom ဖြစ်ပါတယ်၊ ကျွန်ုပ်နားလည်သလို ပြောရရင် knowledge ဆုံးတာက သင် လေ့လာထားတဲ့ အကြောင်းအရာတွေ အချက်အလက်တွေ သင့်ရဲ့ခေါင်းထဲမှာ ရှိနေတာ၊ တော်တော်များများ၊ မှတ်မိနေပြီး နားလည်သဘောပေါက်ရင် ဒါညာက် (knowledge) ပဲ။

ပညာ(wisdom)ကျတော့ သင်ရဲ့လေ့လာ မှုကနေရရှိတဲ့ နားလည်သဘောပေါက်မှု ထက် ဂိုပြီးနားလည်သဘောပေါက်မှု သဘောပါပဲ၊ သင်အကြောင်းအရာတစ်ခု အခြေအနေ တစ်ခုကိုလေ့လာပြီးစမှာ ၆၅% ၇၅% လောက် သင်သဘောပေါက်နေရင် ဒါ know ledge (ညာက်) သဘောပါပဲ၊ ဒီကနေမှ

တစ်ဆင့် အချိန်တွေ ကြာလာတာနဲ့အမျှ သင့်ရဲ့ နားလည်မှုတွေ တဖြည်းဖြည်းရင့်ကျက်လာပြီး ဂိုမိုနားလည်ခြင်းတွေ သင့်ဆီမှာ ဖြစ်လာတဲ့ သဘောဟာ wisdom (ပညာ)ပဲပေါ့။

သညာ(perception) ညာက်(knowledge)-လေ့လာ(wisdom)ဟာ ဆက်စပ်မှု တော့နှိပ်ပါတယ်၊ သင့်ခေါင်းထဲမှာ မှတ်သားမှု မရှိဘဲနဲ့ နားလည်ခြင်း မရှိနိုင်ပါဘူး၊ သင့် ခေါင်းထဲမှာ နားလည်ခြင်းမရှိဘဲနဲ့ ဂိုမို နားလည် သဘောပေါက်ခြင်း မရှိနိုင်ပါဘူး၊ သင်ရောက်နေတဲ့ ဒရိယာကို ပိုပိုပြီးတော့ သဘောပေါက်ဖို့ ပိုပိုပြီးတော့ နားလည်ဖို့ ပထမအဆင့် အနေနဲ့ သင် မှက်စိုးဖို့ဖို့ နားကိုစွင့်ပြီး မှတ်သားဖို့လိုပါတယ်၊ သင် ဝင်ရောက်ကျင်လည်နေတဲ့ ဒရိယာမှာ သိသင့် သိထိုက်တာတွေ သိထားမှတ်ထားဖို့ ဝင်ပေါက်

နှစ်ပေါက်ရှိတယ်၊ မျက်စီနွှန်းပါပဲ၊ မျက်စိက
နေ ဘယ်လိုမှတ်သားမလဲ၊ ဘတွေအများကြီး
ဖတ်ရှုပဲပေါ့။

သင်နဲ့ဆက်စပ်နေတဲ့ ဒရီယာနယ်
ပယ့်နဲ့ ပတ်သက်တဲ့ အကြောင်းအရာတွေကို
စာနဲ့ရေးထားတာတွေရှိမယ်၊ ရှာဖွေပြီး ဖတ်ရှု
ပါ၊ သင်နဲ့မဆိုင်တဲ့ ဒရီယာက အကြောင်း
အရာလည်း ဖတ်ပါမှတ်ပါ၊ တစ်နေ့လို့
အလုပ်မလုပ်ဘဲနဲ့ စာပံဖတ်နေရမယ်လို့
မဆိုလိုပါဘူး၊ သင်ဟာ တစ်နေ့လို့ မနွေးမနေ
အလုပ်လုပ်နိုင်မှာ မဟုတ်ပါဘူး၊ တစ်နေ့တာ
မှာ နားနေတဲ့အချိန်ရှိမယ်၊ တွေးနေ ငေးနေ
ဈေးနေတဲ့ အချိန်တွေရှိမယ်၊ အဲဒါအချိန်တွေ
မှာ နားမနေဘဲနဲ့ တွေးမနေဘဲနဲ့ ဈေးမနေ
ဘဲနဲ့ ငေးမနေဘဲနဲ့ စာလေးကောက်ဖတ်ပေါ့၊
ဘယ်လိုစာတွေ ဖတ်သင့်သလဲလို့ သင်က
မေးကောင်းမေးပါလို့ မယ်၊ ဘဝကို

အသိပညာပေးတဲ့စာမျိုး၊ ဖတ်နိုင်ရင်တော့
ပိုကောင်းပါတယ်၊ ဘယ်လိုစာပံဖတ်ဖတ်
ဖတ်ပြီးတဲ့အကြောင်းအရာကို ပြန်ပြီးစဉ်းစား
ကိုယ့်အတွက် ဒီစာက ဘာတွေပေးနေသလဲ၊
ဘာပဟုသုတေသန ရလိုက်သလဲ၊ ဘာသခံနှစ်းစာ
ယူရမလဲ၊ ဖတ်ပြီးတဲ့အခါတိုင်း စဉ်းစားပါ၊
ဖတ်လိုက်တဲ့ အကြောင်းအရာလေးက မှတ်
သာဖို့ကောင်းရင် နှစ်ခါသုံးခါပြန်ဖတ်ပါ။

ဆိုလိုချင်တာကတော့ ဖတ်ပါ မှတ်ပါ၊
အောင်မြင်ပြီး ထိပ်တန်းရောက်သွားတဲ့
သူတွေရဲ့ ကိုးဆယ်ရာခိုင်နှုန်းလောက်ဟာ
စာဖတ်တဲ့ သူတွေပါပဲ၊ တစ်ချို့ကျတော့
စာတော့ဖတ်တယ် မှတ်တယ်၊ ဒါပေမဲ့ လက်
တွေ၊ မဆန်ကြဘူး၊ အကြောင်းအရာတစ်ခု
ဖတ်ကြည့်လိုက်လို့ မိမိရဲ့လက်တွေ၊ အလုပ်
လုပ်နေတဲ့ ဒရီယာမှာ အသုံးချလို့ရရင်
သုံးစွဲလိုက်ပါ၊ သိနေရှုတင် ဗဟိုတဲ့ မိမိ

သိနေတဲ့ အကြောင်းအရာလေးတစ်ခုကို
လက်တွေ့ အသုံးချုပ်ရင်တော့ ပိုကောင်း
တာပေါ့။

နောက် ကျွန်ုပ်ရဲ့အတွေးအခေါ်
တစ်ခုကို တင်ပြရမယ်ဆိုရင် လောကြီးက
စာအုပ်ကြီးတစ်အုပ်ပါ၊ အဲဒီထဲမှာပါဝင်
ပတ်သက်နေကြတဲ့ သင်နဲ့ကျွန်ုပ်တို့ အပါ
ဘဝင် သူတ္ထဝါအားလုံးဟာ အမိုးယ်
မျိုးနှုတဲ့ စာလုံးလေးတွေပါပဲ၊ လောက်
ကြီးဆိုတဲ့ စာအုပ်ကို ဘယ်လိုဖတ်မလဲ၊ သင်
မြင်နေ ကြားနေတွေ့နေရတဲ့ အခြေအနေတွေ
အားလုံးပေါ်မှာ အမှတ်တမ္မားကြီး မနေဘဲနဲ့
သတိလေးထားသွားလိုက်ပါ။

သင်နဲ့ သင့်ပတ်ဝန်းကျင်မှာ အသွင်
သူတ္ထာန်မျိုးစုံ ဘဝအဆင့်အတန်းမျိုးစုံနဲ့
သွားလာလှပ်ရှားနေကြတဲ့ လူတွေနှုမှာပါ၊
အဲဒီလူတွေပေါ်မှာ စိတ်ဝင်စားမှုလေးထား

လိုက်ပါ၊ လူတွေက မိမိအကြောင်းကို သူများ
ကိုပြောပြချင်တယ်၊ သူများက ပြောလာတဲ့
အကြောင်းအရာကျတော့ သိပ်စိတ်မဝင်စား
ပြန်ဘူး၊ ကျွန်ုပ်ရဲ့အတွေးအရဆိုရင်တော့
သူတုပါးတွေ ရင်ဖွင့်လာတာ သူတို့အကြောင်း
ပြောလာတာ သူတို့ရဲ့အတွေ့အကြံတွေကို
ဖောက်သည်ချလာတာတွေကို နားထောင်ဖို့
မပျိုးပါနဲ့ လူတွေရဲ့ နိစွဲဓာဝ် ကြံ့တွေနေရတာ
တွေပေါ်မှာ မျက်စိကိုဖွင့် နားကိုစွင့်ပြီး
သတိလေးတစ်ချက်ထားလိုက်တာနဲ့ သင့်ရဲ့
ခေါင်းထဲကို အကြောင်းအရာမျိုးစုံ ရောက်
လာပါလိမ့်မယ်။

အဲဒီကမှာ၊ သင့်ဘဝမှာ ရွှောင်ရန်
ဆောင်ရန်သင့်မဲ့ အကြောင်းအရာတွေ ယူပြီး
တော့ သုံးရုပ်ပေါ့၊ သင်ကျင်လည်နေတဲ့
စေရိယာမှာလဲ အောင်မြင်သွားသူတွေ ကျွန်ုပ်
သွားသူတွေ အသင့်အတင့်အနေအထားနဲ့

ရပ်တည်နေသူတွေ သင်တွေ.နေရမှာပါ
အဲဒီလူတွေနဲ့ အကြောင်းအရာကို လေ့လာပါ
အောင်မြင်သွားတဲ့ သူက ဘာဖြစ်လို့
အောင်မြင်သွားသလဲ၊ ဘာခံယူချက်ရှိသလဲ
ဘာ အားသာချက်ရှိသလဲ၊ သူရဲ့ခိတ်နေ
စိတ်ထားက ဘယ်လိုလဲ၊ မေးပါ၊ စုစုမ်းပါ
လေ့လာပါ၊ အတူယူပါ၊ ဒီလိုပါပါ၊ မအောင်မြင်
တဲ့ လူတွေရဲ့အကြောင်းကိုလည်း မေးပါ
စုစုမ်းပါ။

သူတို့မှာ ဘာအားနည်းချက်ရှိသလဲ၊
ဘာကြောင့် မအောင်မြင်သလဲ၊ လေ့လာပါ
အသင့်အတင့် တအားကြီးလည်း မအောင်
မြင်၊ တအားကြီးလည်း မဆုံးရှုံးဘဲ ရပ်တည်
နေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေကိုလည်း လေ့လာပါ၊
ကျွန်ုပ်ဆိုလို ချင်တာက စာအုပ်ထက စာတွေ
လည်းပတ်၊ လောကကြီးထဲက လူတွေရဲ့
အကြောင်းအရာကိုလည်း လေ့လာပါ။

အထူးအားဖြင့်တော့ သင်၊ ရောက်ရှိ
ကျင်လည်နေရတဲ့ ဒေါယာနယ်ပယက ပုဂ္ဂိုလ်
တွေကိုအဓိကထားပြီးလေ့လာပေါ့၊ နှစ်တွေ
ကြာလာတာနဲ့အမျှ သင့်ရဲ့မှတ်သားထားမှု
ကနေတဆင့် သင့်ထံမှာ နားလည်ခြင်းတွေ
သဘောပေါက်ခြင်းတွေ ဘာလုပ်ရင် ဘာဖြစ်
တယ်၊ ဘယ်ကနေဘယ်လိုသွားရင် ဘယ်ကို
ရောက်သွားမယ် အစရှိတဲ့ သင့်ရဲ့လက်တွေ。
လုပ်နေတဲ့လုပ်ငန်းအတွက် အထောက်အကွဲ
ဖြစ်မဲ့ နားလည်ခြင်းတွေ ပေါ်လာမယ်၊
နှစ်တွေ ကြာလာတာနဲ့အမျှ ပိုမိုပြီးတော့
နားလည် သဘောပေါက်လာတော့ ဒါဟာ
ပညာ (wisdom)ပဲပေါ့၊ ပိုပြီးနားလည်
သဘောပေါက်လေ ပိုပြီး သင်သွားနေတဲ့
ပိုကောင်းတဲ့နေရာ (better place)ကို
နီးလာလေပဲပေါ့။

ဖတ်ပါ၊ မှတ်ပါ၊ နားလည်အောင်

ကြီးစားပါ၊ ပိုပြီးနားလည်အောင်ကြိုးစားပါ၊ သင်ရောက်ရှုနေတဲ့ ဒေါယာမှာ ဘယ်သူတွေ ဘာတွေဖြစ်ခဲ့သလဲ၊ ခု ဘယ်သူတွေ ဘာတွေ ဖြစ်နေသလဲ၊ လေ့လာပါ၊ သတိလေးထားကြည့်ပါ။

Nothing remains unachievable if you have a strong wisdom.

သင့်မှာ ပိုမိုစားခကာင်းတဲ့ နားလည် သာမော်ပါကိုဖြင့်ရှိလျှင် ဘယ်အရာမှ မေအောင်ဖြင့်ဘဲ တည်ရှိစုနှုန်း ဖော်ပါတယ်။

Strong Mindfulness (အတံ့ဌုပ်ပြင်)

လက်ရှုအခြေအနေထက် သာလွန်ပို ကောင်းတဲ့နေရာ (better place) ကို သွားနေတဲ့ သင့်အတွက် မရှုမဖြစ်လိုအပ်တဲ့ အရာ

လေးတစ်ခုကတော့ “သတိ”ပဲပေါ့၊ သတိဆိုတဲ့ ဝေါဟာရလည်းပဲ မူလုံခြုံစာပေမှာ လာတဲ့ ပါ၌စကားလုံးကို တိုက်ရှိကိုမြန်မာပြုထားခြင်းဖြစ်ပါတယ်။ သတိရတယ်၊ အောက်မေ့တယ်၊ အမှတ်ရတယ်ဆိုတဲ့ စကားလေးတွေကတော့ သွားရဲ့အမိပါယ်တဲ့ စကားလုံးလေးတွေဖြစ်မှာပါ။

အဘိဓမ္မမှာလာတဲ့ အမိပါယ်နဲ့နဲ့တဲ့ နောက်ထပ် အသုံးလေးတွေကတော့ “မင်းကိုယ့်ကိုယ်ကို သတိထားစမ်းပါ” သတိတစ်ချက်လွတ်တာနဲ့ မင်းအသက်ပါသွားလိမ့်မယ်၊ “စားသတိ၊ သွားသတိ၊ လာသတိ၊ အမြဲတမ်း သတိထား” ဆိုတဲ့ စကားတွေပဲပေါ့ Buddhist philosophy ကလာတဲ့ အမိပါယ်လေးကို ပြောပြုရမယ်ဆိုရင် မိမိမှာဘာတွေ ရှိတယ်၊ ဘာတွေ မရှိဘူး၊ မိမိလုပ်နေတဲ့ အလုပ်၊ မိမိသွားနေတဲ့ပန်းတိုင် မိမိရဲ့အကြ

အနေကို ဘေးနားကနေ သုံးသပ်တင်ပြပေး
နေတဲ့ လူယုံတော်အတွင်းရောမှုး တစ်ယောက်
လိပ်ပေါ့။

“နှီးက မေ့တတ်တယ်နော် အချို့”
ဆိုတဲ့ သီချင်းလေးလိုပဲ၊ ကျွန်ုပ်တို့လူသား
တွေဟာ အမြဲတမ်းမေ့တတ်ကြပါတယ်၊
ပြောမယ်လို့ ရည်ရွယ်ထားတဲ့ စကားတွေ
တကယ်လဲပြောတော့ တစ်ချို့ဟာတွေ မပြော
ဖြစ်ခဲ့ဘူး၊ မေ့သွားလို့ ဝယ်မယ်လို့ရည်ရွယ်
ထားတဲ့ပစ္စည်းတွေ ဈေးကပြန်လာတော့
ပါမလာဘူး၊ ဝယ်ဖို့မေ့သွားလို့ ပေးမယ်လို့
ရည်ရွယ်ထားတဲ့ပစ္စည်းတွေ တကယ်မပေး
ဖြစ်ခဲ့ဘူး၊ အစရှိသည်ပေါ့လေ၊ ပိုဆိုးတာက
ဥပမာ- ကားတကယ် ရှုပ်တဲ့ နေရာမှာ
လမ်းဖြတ်ကူးရင် သင်ဟာကား တွေ့ရှုပ်တဲ့
နေရာမှာ ဖြတ်ကူးနေတာပါလား ဆိုတာ
ကိုမေ့သွားတော့ ဘာဖြစ်သွားမလဲ၊ သတိ

လက်လွတ်မေ့သွားတဲ့ ကားမောင်းသမား
တစ်ယောက်ကြောင့် ထိခိုက်ဒက်ရာရ
သေဆုံးခဲ့ရတဲ့ ခနီးသည်တွေလည်း မနည်း
တော့သလို ငါဟာ ရှုပ်ထွေးနေတဲ့ ကားလမ်းမ
ကြီးပေါ်မှာ ဟိုတက်ကို ကူးသွားနေပါလား
ဆိုတာကို မေ့သွားတဲ့ လူတွေကြောင့် ဗုဒ္ဓ
ရောက်ရတဲ့ ကားသမားတွေလည်း မနည်း
တော့ပါဘူး၊ တစ်လောကလုံးကို ခြုံကြည့်လိုက်
ရင် မတော်တဆပြစ်ရတဲ့ဖြစ်ရပ် အများစုံဟာ
သတိလေးတစ်ချက် လွတ်သွားလို့ဆိုရင် မမှား
ပါဘူး။

နောက်ဆုံး စကားကျွန်ုပ်ပြောရမယ်ဆို
ရင် “မွေးဖွားရှင်သန သေဆုံးခြင်း”ဆိုတဲ့ ဘဝ
ဖြစ်စဉ်ကနေ လုံးဝလွတ်မြောက်သွားချင်ပါ
တယ်ဆိုတဲ့ ယောဂါတစ်ယောက်တောင် သတိ
လက်မလွတ်ဘဲနဲ့ ပိမိကိုယ်ကို ဘယ်လိုအပြု
အမှုပဲ လုပ်ဆောင်လုပ်ဆောင် သတိလေးနဲ့
လိုက်ပြီး ကြည့်ရှုနေရပါတယ် ကြည့်ရင်းကြည့်

ရင်းနဲ့ သူပါဝင်ပတ်သတ်နေတဲ့ လောကကြီး
ကို ပိုမိုသဘောက်ပေါက်လာပြီး လွတ်မြှောက်
ခြင်း သဘောတရားတစ်ခုကို တွေ့ရတာ
မဟုတ်လဲသူ။

ဒါကြောင့်ပိုကောင်းတဲ့ နေရာ (better place) ကိုသွားနေတဲ့ သင့်အတွက် လိုအပ်
နေတဲ့ အရာတွေထဲက တစ်ခုကတော့ သတိ
လို ကျွန်ုပ်ဆိုခြင်းဖြစ်ပါတယ်၊ သင့်မေမေက
သင့်ကို 'သား ခုချက်ချင်း ဈေးသွား ဝယ်ခဲ့'ဆို
ပြီး ဈေးကိုလွှာတ်လိုက်တဲ့အခါမှာ လမ်းမှာ
သင့်သူငယ်ချင်းတွေ ဘေးလုံးကန်နေတာ
တွေ့လို သင်ဈေးကိုသွားနေတယ် ဆိုတာကို
မေ့ပြီး ဘေးလုံးဝင်ကန်နေမိမယ်၊ ပြီးမှတ်ဈေး
သွားနေတာပါလားလို သတိရလာပြီး ဘေး
လုံးပွဲထဲက ချက်ချင်းထွက်ပြီး ဈေးကိုပြေးရ
တော့တာပေါ့။

ဒီလိုပဲ သင်ဟာ တစ်ခုခုကို အောင်

ပြင် အောင်လုပ်မယ်လိုတွေးပြီး ဝိပိပြင်ပြင်
ဆုံးပြုတဲ့ ချက်ချထားပြီး ပန်းတိုင်ကို ချိတ်က်
နေတယ်ဆိုပါတော့၊ အမြဲတမ်း သင့်စိတ်ထဲမှာ
ဝါဟာ ပန်းတိုင်ကို ချိတ်က်နေတယ်ဆိုတာကို
သတိရနေဖို့တော့ မလွယ်ဘူး၊ သင် သဘော
ကျေလှတဲ့ ချုပ်ရေး ချုပ်ရာကိစ္စမျိုးတွေ၊
အပျော်အပါး ကိစ္စမျိုးတွေ တွေ့ကြုံတဲ့အခါမှာ
သတိလက်လွတ် သွားနေတဲ့ ခြေလျမ်းတွေ
ရပ်သွားတာတွေ၊ မူလသွားနေတဲ့ လမ်းကနေ
ဖွံ့ဖြိုးတွေကိုသွားမိတာမျိုးတွေ ကြုံတွေ့နိုင်ပါ
တယ်။

အမြန်ဆုံး သတိပြန်ဝင်အောင်ကြီး
စားပြီး လမ်းကြောင်းမှန်ပေါ်မှာ ပြန်လျောက်
ပါလို တောင်းဆိုပါရ၏၊ ဖြစ်နိုင်မယ်ဆိုရင်
ငါရဲ့ ပကတိအခြေအနေက ဘယ်လိုရှိတယ်၊
ငါ အခုသွားနေတဲ့အခြေအနေက ပိုပြီးအဆင့်
အတန်းမြင့်တဲ့ နေရာ၊ အခုင်းသွားနေတာ

ဘယ်လောက် ကြာသွားပြီလဲ၊ ပန်းတိုင်ရောက်
နှုံး၊ ဘယ်လောက် ကြာအုံးမလဲ၊ ငါဟာ
ပိုကောင်းတဲ့နေရာ(better place) ကိုသွား
နေတဲ့ အတွက်ကြောင့် စိတ်လွတ် ကိုယ်လွတ်
သတိလွတ် ပျော်လို့မဖြစ်ဘူးဆိုပြီး အမြဲ
မိမိကိုယ်ကို သတိပေးပေးပါ၊ မိမိရဲ့ ဘခြေ
အနေကို သတိထားပေးပါ။

ကျွန်ုပ်တို့တွေဟာ ပုစ္စအုပ်လူသား
တွေဆိုတော့လည်း မိမိရဲ့အလုပ်တစ်ခုပေါ်
မှာပဲ စူးစိုက်မိနေဖို့တော့ အတော့ကို မလွယ်
တာပါ၊ လူတစ်ယောက် ဝါသနာတစ်မျိုးစိက
လည်း ရှိတတ်ကြပြန်တယ်၊ ပိုကောင်းတဲ့
နေရာ (better place) ကိုသွားနေတဲ့
သင့်အတွက် အကြံပြုလိုကာ သင့်ရဲ့
စိတ်ကို သင်ဝါသနာပါတဲ့ သဘောကျတဲ့
အာရုံပေါ်မှာ လွတ်ပေးလိုက်မယ်ဆိုရင်
တောင်မှ သတိလေးနဲ့ လွတ်ပေးပါ၊ ငါဟယ

အတိုင်းအတာထိ စိတ်ကိုလွတ်ပေးလိုက်အုံး
မယ်ပေါ့၊ သတိလေးနဲ့ စည်းကမ်းလေးနဲ့
လွတ်လိုက်ပါ၊ အတိုင်းအတာတစ်ခုထိ
သင်ကျေနှစ်သွားပြီဆိုရင် လမ်းကြောင်းပေါ်
မှာ ပြန်လျောက်ပေးပါ။

ဘဝခရီးလမ်းတစ်မဟုတ်ပါဘူး၊ တ
ကယ်ခရီးလမ်းတွေမှာလည်း ပိုကောင်းတဲ့
နေရာကိုသွားနေတဲ့ သင့်အတွက် သတိက
တော့ ပိုတယ်ရှိမှာမဟုတ်ပါဘူး၊ ရွှေ့မြှုန်မှာ
ပညာရှိတွေပြောတဲ့ စကားလေးအတိုင်းပဲ
ပေါ့၊ သွားသတိ-သွားလည်း သတိနဲ့သွား၊
သတိတစ်ချက်လွတ်သွားလို့ မတော်တစ်ဆူ
မှုဖြစ်သွားရင် အကျိုးနဲ့အသေပါပဲ၊ စားသတိ၊
မစားဘဲတော့ နေလို့ရမှာမဟုတ်ပါဘူး၊
စားတော့စားကြရမှာပါပဲ၊ သတိလေးနဲ့စား
သင့်ကိုယ်သင်အသိဆုံးပဲ ဘယ်အစားအစာ
ဟာ သင်နဲ့တည့်တယ်။ ဘယ်အစားအစာဟာ

သင်နဲ့မတည့်ဘူးဆိုတာ စားကောင်းတိုင်း
လည်း စားလို့မဖြစ်ဘူး၊ ချင့်ချိန်ပြီး သတိလေး
နဲ့ စားတတ်ပါစေ၊ သတိနဲ့ပြော ကျွန်ုပ်တို့မှာ
ပါးစပ်ပါလာတော့ စကားမပြောဘဲ နေလို့
တော့မဖြစ်ဘူး၊ ပြောတော့ပြောရမှာပဲ၊ သတိ
ထားရမှာက ပြဿနာအများစုဟာ လက်
လွတ်စပယ် သတိမထားဘဲ ပြောမိတဲ့ စကား
တွေကြောင့် ဖြစ်တတ်ကြတာပါ။

ဒီတော့ ငါဒီစကားပြောလိုက်ရင် သူ
တစ်ပါးကို ထိခိုက်သွားမလား၊ သို့မဟုတ် ငါကို
လူတွေက မူန်းသွားမလား၊ ငါအဆင့်နဲ့
ဒီစကားမျိုးပြောလို့သင့်ပါမလား ဆိုပြီး
သတိလေးနဲ့ သင့်ရဲ့စကားတွေကို သင့်ရဲ့
ပါးစပ်က ထွက်လာစေချင်ပါတယ်၊ နေသတိ၊
ဘယ်မှာပေါ့နေ အမြဲသတိရှိပါစေ၊ အနည်း
ဆုံး သင်ဟာ အဆောက်အအီးတစ်ခုထဲ ဝင်ပြီး
ထိုင်လိုက်ပြီးဆိုတာနဲ့ ပတ်ဝန်းကျင်အပေါ်မှာ

သတိလေးထားလိုက်ပါ။

ဒီနေရာဟာ မိမိအတွက် လုံခြုံတဲ့
နေရာ ဟုတ်မဟုတ်၊ ဘယ် နေရာက
အန္တရာယ် ပေါ်လာမလဲ၊ အရေးပေါ်
အန္တရာယ်တစ်ခုခု ဖြစ်လာလို့ အမြန်ထွက်ရ^၁
တော့မယ်ဆိုရင် ဘယ်အပေါက်က ထွက်
မလဲ၊ ရွှေမှာမျက်စီ နောက်မှာနားဆုံးသလိုပဲ၊
မမြင်ရတဲ့ နောက်ဘက်က ဘာဖြစ်လာမလဲ။
နားစွင့်ကြည့်တဲ့ အလေ့အကျင့်လေး ရှိနေ
တယ်ဆိုရင် ကောင်းပါတယ်။

ကျွန်ုပ်ဆိုလိုချင်တာကို ပွင့်ပွင့်လင်း
လင်းပြောရရင် ပိုကောင်းတဲ့နေရာ(better
place) ကိုသွားနေတဲ့ သင့်အတွက် အသက်နဲ့
ခန္ဓာ ဆက်လက်တွဲလျက်ပါနေဖို့ အရေးကြီး
ပါတယ်၊ ခန္ဓာမှာကြီးမားတဲ့ ထိခိုက်မှုမျိုးရ
မထားဖို့လိုပါတယ်၊ သင်တို့ ကျွန်ုပ်တို့
ရောက်နေတဲ့ နှစ်ဆယ့်တစ်ရာစုက ပြီးခဲ့တဲ့

ရာဇ္ဈာတ်တွေနဲ့ယူဉ်ရင် နည်းပညာပိုင်း
ဆိုင် ရာမှာ အတော်တိုးတက် ပေမယ့်
အန္တရာယ်ရွှေထောင်ကြည့်ရင် ကမ္ဘာရဲ့
ဘယ်နေရာမှ မလုပြခြင်း အနေအထား နိပါ
တယ်။

အချိန်မရွေး နေရာမရွေး မိနစ်ပိုင်း
အတွင်းမှာ ရှုတ်တရက် အန္တရာယ်တစ်ခုခု
ပေါ်လာပြီး အသက်ပေါင်းများစွာ ဆုံးရွှုံး
သွားနိုင်ပါတယ်၊ သတိဆိုတာ ဂိုဏယ်မနို
လိုတယ်ပနိုတယ်ဆိုတဲ့ ပညာရှင်တွေရဲ့ စကား
ပိုအသုံးဝင်လာပါပြီ ဒါကြောင့် ပိုကောင်းတဲ့
နေရာ (better place) ကို ရောက်အောင်
သွားနိုင်ဖို့ “စား သတိ” “သွားသတိ”
“နေသတိ” “ပြောသတိ” “ရပ်သတိ”
“ထိုင်သတိ” “အိပ်သတိ” “တွေး သတိ”
“ငေးသတိ”၊ ဘာပလုပ်လုပ် သတိလေးနဲ့
လုပ်ပါလို့ အကျဉ်းချုပ်မှာလိုက်ပါရစေတော့။

Nothing remains unachievable if you have strong mindfulness.

သင့်မှာ ပြင်းထန်အားပါတဲ့ သတိရှိ
စေတယ်ဆိုရင် ဖဲ့သည့်စာရာမှ မစအောင်
ပြင် ပြီးခမြာက်ဘဲ တည်နှိပ်စေမှာ ဖော်တဲ့
ပါ။

ကျွန်ုပ် အထက်မှာတင်ပြခဲ့တဲ့ ပို
ကောင်းတဲ့နေရာ (better place) ကို ရောက်
အောင်သွားနေတဲ့ သင့်အတွက် မောင်းနှင်း
အား ဆန္တ၊ ဝိမိန္ဒ၊ စိတ်၊ ပညာ၊ သတိမှာ
ပညာနဲ့ သတိကတော့ ဆန္တ ဝိမိန္ဒနဲ့ စိတ်ကို
ထိန်းပေး ကြိုးကြပ်ပေးနေတဲ့ ဆရာကြီး
နှစ်ယောက်ပဲပေါ့။

ငယ်ရွယ်တက်ကြွနေတဲ့ အသက်နှစ်
ဆယ်လောက်အရွယ် ကောင်းလေးတစ်
ယောက်က ယာဉ်သွားယာဉ်လာရှုပ်ထွေးတဲ့
ရန်ကုန်မြို့၊ လယ်မှာ ခပ်မြန်မြန် လေး

မောင်းနေတဲ့အခါမှာ ဘေးကအတွေ့အကြံ၊
ရင့်နေတဲ့ အဖော့ အကို (သို့) ဉီးလေးတို့က
ထိန်းပေး သတိပေး အကြံပေးနေသလိုပေါ့၊
ကျွန်ုပ်တို့တွေဟာ တစ်ခါတစ်ရုံ ဆန္ဒတွေ
တအားပြင်းထန်ပြီးတော့ အကောင်းအဆိုး
အကြောင်းအကျိုး ဖွဲ့စွား၊ ရွှေနောက်စဉ်း
စား ထောက်ဆုံးမနိုဘဲ လုပ်မိပြောမိတတ်
တတွေ နှုတတ်ကြသလို ဓမ္မာကိုယ်ရဲ့ခနိုင်
ရည်အင်အားကို ထည့်မတွက် မစဉ်းစားဘဲ
ဝိရိယကို ပုံမှန်မဟုတ်တော့ဘဲ လိုတာ
ထက်ပိုပြီး သုံးမိ နေတတ်ပြန်သလို ဖို့
ဖြစ်ချင်တာတွေ၊ လုပ်ချင်တာတွေကို
မြန်နိုင်သလောက် မြန်မြန်၊ ဖြစ်မြောက်အောင်
ပြီးမြောက်အောင် မိတ်တွေ တအားပြင်း
ထန်လာပြီး အားပါလာပြီး လုပ်ကိုင်မိတာ
လေးတွေလဲ နှုတတ်ကြပါတယ်။

ဒါကြောင့် သင့်မှာပြင်းထန်တဲ့ ဆန္ဒ

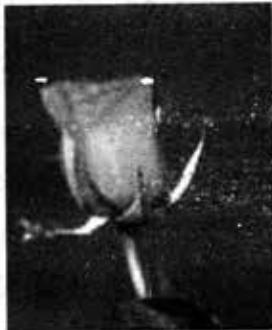
ရှိတာ၊ ပြင်းထန်တဲ့ ဝိရိယရှိတာ၊ ပြင်းထန်တဲ့
မိတ်ဓာတ်ရှိတာ ကောင်းပါတယ်၊ ဒါပေမဲ့
သတိနဲ့ပညာလေးတော့ ကပ်ပါနေသင့်ပါ
တယ်၊ အရာရာတိုင်းမှာ ပညာနဲ့ သင့်မသင့်
ခင့်ချိန်၊ သတိလေးနဲ့ထိန်းပြီး သင့်ရဲ့ဆန္ဒ
ဝိရိယနဲ့ မိတ်ဓာတ်တွေကို အသုံးချလိုက်
မယ်ဆိုရင် အမှားကင်းတာပေါ့နော်၊ မှားခဲ့
မယ်ဆိုရင်တော် အမှားကြီးမဟုတ်တော့
ဘူးပေါ့။

May you be in a better position!

ပိုကောင်းတဲ့ အခြေအနေမှာ ရှိနိုင်ပါစေ။

Don't be in a hurry!

အရင်မလိုပါနှင့်

သန္တမတောာ ဒြေးစလာမကြီး၊ ဖုန်းမန်
စဆာက်ခြေကို ဖြေနှင့်ထိုးတက်၊ ဖိုးထက်ထိုးင်
စရာက်စည်း၊

(ရှင်ဗဟာစဉ် ဆရာတော်)

ပါမိကိုယ်ကို ကြိုးပွားလိုက စာတို့ မဖြေ
စာရှည်စွဲလော့၊

(ပုတ္တာဝါဒ မယဒေဝေးက်)

ကျွန်ုပ် ၁၉၉၆ - ခု ပထမကြိုးတန်း
ရောက်တော့ မြန်မာစာမှာ မယဒေဝေလက်ာကို

လေ့လာရပါတယ်၊ “ပုတ္တာဝါဒခန်း” မှာ
ဘထက်ပါ စကားလေးကိုတွေ့ပြီး လိုက်နာ
ကျင့်သုံးခဲ့တာ ယနေ့အထိပါပဲ၊ ကျွန်ုပ်ရဲ့
အမြင်ကို တင်ပြရမယ်ဆိုရင် ဘဝမှာ ရေတို့
(ယခု လောလောဆယ်) အခြေအနေကို
ကြည့်လုပ်ရတဲ့ အလုပ်လည်းရှိသလို ရေရှည်
ကိုကြည့်ပြီး လုပ်ရတဲ့ အလုပ်မျိုးတွေလည်း
နှိမ်ပါတယ်။

စိုက်ပျိုးရေးဘက်က အသုံးအနှစ်း
လေးတွေကို ယူလိုက်မယ်ဆိုရင် နှစ်တိုပင်နဲ့
နှစ်ရှည်ပင်ပေါ့ ရာသီအစလောက်မှာ စိုက်ပျိုး
ပြီး အဲဒီရာသီအတွင်းမှာပဲ ဒါမှုမဟုတ် ရာသီ
အကုန်မှာပဲ စားလို့ရတဲ့ သီးနှံမျိုးတွေက နှစ်တို့
ပင်ပေါ့နော်။

သန်ခါးတို့ ရော်ဘာတို့လို စိုက်ပြီး
လို နှစ်ပေါင်း (၁၀)နှစ်၊ နှစ်(၂၀)ကြာမှ
အကျိုးအမြတ်ပေါ်လာတဲ့ အပင်တွေက

နှစ်ရှည်ပင်ပေါ့၊ နှစ်တို့ပင်လည်း
နှစ်တို့ပင်အလျောက် အသုံးဝင်ပါတယ်၊
ကျွန်ုပ်တို့ နိစ္စဓူဝ လွယ်လန့်တက္က ဝယ်ယူ
စားသုံးနေတဲ့ အသီးအနှစ်အများစုံဟာ နှစ်တို့
စားပင်တွေဖြစ်မှာပါ၊ ပိုကောင်းတဲ့နေရာ
(better place)ကို သွားနေတဲ့သင့်အနေနဲ့
ဒီနေရာမှာ ဝယ်ယူသူဘက်က စားသုံး
သူဘက်က မနေဘဲ စိုက်ပျိုး သူဘက်က
နေလိုက်ပါ။

သင်ဟာ နှစ်တို့ပင်လေးတွေ တနည်း
အားဖြင့်ဆိုရင် ရာသီအလိုက်ပေါ်နေတဲ့
အပင်လေးတွေ စိုက်ပြီးရောင်းချေနေတဲ့
သူဆိုရင် တစ်ရာသီအတွင်းမှာ စားပင်၊ သီးပင်
လေးတွေစိုက်လိုက်၊ မကြာခင် အသီးအရွက်
တွေ ရောင်းလိုက်နဲ့ အကြောင်းနဲ့အကျိုး
ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုနဲ့ ငွေပေါ်မှုက မြန်ဆန်ပြီး
အသင့်အတင့်တော့ အဆင်ပြေနေမှာပါ

ဒါပေမဲ့ သင်အလုပ်ကို ရပ်လိုက်လိုတော့
မရဘူး၊ ဒီရာသီ ဒီအပင်တွေပေါ်ပြီးရင်
နောက်ရာသီ၊ နောက်အပင် တစ်မျိုးစိုက်နဲ့
သံသရာလည်နေမှာပါပဲ။

တကယ်လို့ သင်ဟာ နှစ်ရှည်ပင်စိုက်
ထားတဲ့ လူတစ်ယောက်ဆိုရင် သင့်ရဲ့ အပင်
တွေက အကျိုးအမြတ်တွေ ထွက်မလာခင်
သင့်မှာ အတော်ပေးဆပ်ရမယ်။ တစ်နှစ်နဲ့
တစ်နှစ် သင့်ရဲ့ခြံးက ထွက်ငွေပဲပြုမယ်၊ ဝင်ငွေ
ပြုမှာ မဟုတ်သေးဘူး၊ ဒီလိုနဲ့ (၁၀)နှစ်၊ နှစ်
(၂၀) ဆိုသလို ကြောလာတဲ့အခါမှာတော့ သင်
ဘာဖြစ်သွားမလဲ၊ သင့်ရဲ့ နှစ်ရှည်ပင် ခြုံကြီး
ထဲက ထွက်လာတဲ့ အကျိုးအမြတ်တွေကို
အေးအေးဆေးဆေး ထိုင်စားရုံပဲပေါ့။

သင့်ရဲ့ သားသမီးတွေတင်မကပဲ၊
သားစဉ်မြေးဆက် အကျိုးအမြတ် ဖြစ်နေ
တော့မှာပေါ့။ ဒါပေမဲ့ ကာလတစ်ခုတော့

စောင့်ခဲ့ရတယ်၊ နှစ်တွေအများကြီးတော့
ပေးဆပ်ခဲ့ရတယ် မဟုတ်လား၊ ဒါပေမဲ့
လူတိုင်းနှစ်ရှည်ပင်တွေပဲ စိုက်နေမယ်ဆိုရင်
ကျွန်ုပ်တဲ့ နိစ္စဓာဝ စားသောက်မေ့ကဏ္ဍမှာ
အခက်အခဲရှိသွားလိမ့်မယ်၊ ဒါကြောင့်
နှစ်တို့ပင်လည်း နှစ်တို့ပင်အလျောက်
နှစ်ရှည်ပင်လည်း နှစ်ရှည်ပင်အလျောက်
အသုံးဝင်ပါတယ်၊ အသုံးကျပါတယ်လို့
အထက်မှာ ကျွန်ုပ်ဆိုခဲ့ခြင်းဖြစ်ပါတယ်။

ဒီလိုပါပဲ၊ ဘဝမှာ ရေတိကဏ္ဍလေး
ကို ကြည့်ပြီး လုပ်လိုက်ရတဲ့ အလုပ်တွေ
အခြေအနေတွေလည်း ရှိနေသလို ဟိုအငေး
ကြီးကို မျှော်ကြည့်ပြီး ရောဂါ်ကဏ္ဍကို
ကြည့်ပြီးလုပ်ရတဲ့ အလုပ်မျိုးတွေလည်း
ရှိနေမှာပါ၊ ဒါပေမဲ့ တစ်ခုနဲ့တစ်ခု ဆက်ပေါ်မှု
ရှိနေမှာပါ။

ဥပမာ . . . မြန်မာကောင်လေး

တစ်ယောက် စင်ကာပူမှာ အင်ဂျင်နီယာ
ပညာရပ် (engineering science) လေ့လာ
နေတယ်ဆိုပါတော့၊ မိဘတွေက အပြည့်အဝ
မထောက်ပုံနိုင်တော့ ကျောင်းတက်ရင်း သူက
waiter ဝင်လုပ်တယ်ပေါ့၊ waiter
တစ်ယောက်က engineer နဲ့နှိုင်းယဉ်ရင်
ဘဝနိုင်လုပူမရှိဘူး၊ နိမ့်တယ်ပေါ့၊ ဒါပေမယ့်
အဲဒီ အင်ဂျင်နီယာ (engineer) ဖြစ်ဖို့ နှစ်တို့
ပင်လေးတွေနှင်းပြီး ငွေရှာတဲ့သဘောနဲ့ စိတ်
တာ (waiter) အလုပ် သူလုပ်ရတော့တာ ပေါ့
ဒါတော့ရာသီပေါ် သီးနှံစိုက်ပျိုးတဲ့ သူတစ်
ယောက်ဟာ သင့်တော်တဲ့ တစ်နေရာမှာ
နှစ်ရှည်ပင်တွေနှင့်ထားရင် ဘယ်လို့ အကျိုး
အမြတ်ရမလဲ၊ စဉ်းစားသာကြည့်ပေတော့
ပေါ့။

ယခုလက်ရှိ သင့်ခဲ့အခြေအနေထက်
ပိုကောင်းတဲ့နေရာ (better place) ကို သွားနေ

ခြင်းဆိုတာဟာ နှစ်တိုပင်စိုက်ပြီးတဲ့သဘော
တော့ မဟုတ်ပါဘူး၊ နှစ်ရှည်ပင် စိုက်ပြီးတဲ့
သဘောပါ၊ ခိုင်လုံခိုင်မာ အာမခံချက်ပေးနိုင်
တဲ့ အနေအထားတစ်ရပ်ဆိုတာ ရေရှည်
စီမံကိန်းဆွဲပြီး တစိအိန္ဒာ လျှောက်ယူရတဲ့ပန်း
တိုင်တစ်ခုပါ “ခုရေတွင်းတူးပြီး ခုရေကြည်
သောက်ချင်လို့မရဘူး”ဆိုတဲ့ မြန်မာစကား
လေးလိုပေပါ။

ရခိုင်ရိုးမတောင်ခြေနားမှာရိုတဲ့
ကျွန်ုပ်ရဲ့အတိရွာဘေးမှာ ခရာဝတီမြစ်ကို
ဦးတည်စီးဆင်းနေတဲ့ ချောင်းလေးတစ်ခုရှုပါ
တယ်၊ သုံးရေအတွက်ကတော့ ချောင်းထဲမှာ
စီးနေတဲ့ရေကို တိုက်ရှိက်အသုံး ပြုလိုရပေ
မယ့် သောက်ရေအတွက်ကျတော့ ချောင်း
ဘေးမှာ တစ်တောင်လောက်ရှိတဲ့ လက်ယက်
တွင်းလေးတဲ့ရပါတယ်၊ တူးတာက ဘာမှ
မကြာပါဘူး၊ ဒါပေမယ့် တူးပြီးပြီးချင်း

ရေသန့်ကိုတမ်းပြီးခပ်လို့မရသေးဘူး၊ တူးပြီး
စမှုတ်င်းက ရေနောက်တွေပဲ ထွက်နေတော့
ရေကြည်လာအောင် ခကာစောင့်ရပါတယ်၊
တဖြည်းဖြည်းနဲ့ ရေကြည်လာပြီဆိုမှ သောက်
ရေအတွက် ခပ်လို့ရပါတယ်။

သစ်ပင်တွေစိုက်တဲ့အခါမှာလည်း
ခိုလိုပဲပေါ့၊ ခုသစ်ပင်စိုက်ပြီး ခုချက်ချင်း
အသီးစားချင်လို့ မရနိုင်ပါဘူး၊ ကာလတစ်ခု
မြန်ပြီးစောင့်ရပါတယ်၊ ဘဝမှာလည်း ခိုင်လုံး
တဲ့ ခိုင်မာတဲ့ မိမိရဲ့ဘဝကို အာမခံချက်
ပေးနိုင်တဲ့ အခြေအနေ အဆင့်အတန်း
တစ်ရပ်ဆိုတာ စိတ်ရှည်ရှည် စွဲသန်သန်နဲ့
တစ်လှမ်းချင်းလှမ်းသွားရမဲ့ ပန်းတိုင်တစ်ခုပါ

သင်စိတ်ရှည်ဖို့တော့လို့ပါတယ်၊
သူတောင်ဖြစ်နေပြီပဲ၊ ငါလဲဘာလို့ မဖြစ်
ရမှာလဲဆိုပြီး စိတ်မြန်လက်မြန် ရမ်းသမ်း
လုပ်လို့ မရပါဘူး၊ သူရဲ့ဖြစ်စဉ်နဲ့ မိမိရဲ့

ဖြစ်စဉ်တူလား၊ သူက ဘယ်လို အနေအထား
က ၈,ရသလဲ၊ မိမိက ဘယ်လိုအနေ အထား
က ၈,ရသလဲ ပြန်သုံးသပ်ဖို့လိုပါတယ်၊
ပိုကောင်းတဲ့နေရာကို သွားနေတဲ့ သင့်အတွက်
မှာချင်တာက တစ်ခါတစ်လေ သင်က ၈,
နေရရုပ် ရှိသေးတယ်၊ ဟော ဟိုမှာရောက်တဲ့
လူက ရောက်နေပြီ၊ ရောက်လုန်းပါးဖြစ်တဲ့သူ
တွေကလည်း အများကြီး၊ မိမိထက်ခြေလှမ်း
တွေ အများကြီးကျောနေတဲ့ သူတွေကလည်း
အများကြီးပေါ့။

သင်ဟာ စိတ်ဓာတ်ကျြိုး ခြေမလှမ်း
ပါနဲ့တော့လို့ ပြောလိုတာမဟုတ်ပါဘူး၊
အလျင်စလို ကပ္ပါယာ လောကြိုးပြီး ရွှေက
ရောက်နေတဲ့သူတွေကို မိချင်လောကဲ့ သင့်ရဲ့
ခြေလှမ်းတွေကို မစပါနဲ့လိုပြောတာပါ၊ သွေး
အေးအေး ခေါင်းအေးအေး စိတ်အေးအေးနဲ့
အလုပ်တစ်ခုကို ၈,ပါ။

ရွှေ.သွားနေတဲ့ သူတွေဟာ ဘယ်
တုန်းက ၈,သွားခဲ့တာလဲ၊ သူတို့ရဲ့သွားတဲ့
အမြန်နှစ်ဦးက ဘယ်လောက်ရှိသလဲ၊ သူတို့ရဲ့
အားသာချက်ကဘာလဲ၊ ငါတကယ်သွား
ပြဿုရင် ဘယ်လောက် အမြန်နှစ်ဦးနဲ့သွားမလဲ၊
ငါမှာရှိနေတဲ့ အားနည်းချက် အားသာချက်က
ဘာလဲ၊ မိမိရဲ့ရွှေက သွားနေတဲ့ သူတွေရဲ့
အခြေအနေတွေနဲ့ မိမိရဲ့အခြေအနေတွေကို
သုံးသပ်ပြီးမှ ငါရဲ့အခြေအနေ နဲ့ဆိုရင်
ယခုရောက်အောင် သွားဖို့ သတ်မှတ်
ထားတဲ့ပန်းတိုင်ကို အချိန်ဘယ်လောက်
ယူရမလဲ။

လမ်းမှာတွေ့နိုင်တဲ့ အခက်အခဲတွေ
ကို ဘယ်လိုရင်ဆိုင်ကျော်လွှားမယ်၊ ဘာတွေ
တော့ယူသွားမယ် အစရှိတဲ့ အစီအစဉ်ဆွဲပြီး
၈,လှမ်းပေတော့၊ သင်ဟာ ၈,လှမ်းလို့
ခြေလှမ်း ငါးလှမ်းလောက်ပဲရှိရီးမယ် သင့်ရဲ့

ရွှေမှာ ပန်းတိုင်ရောက်ပြီး လက်ခုပ်သံတွေ
တဖြောင်းဖြောင်းနဲ့ အားပေးခံနေရတဲ့သူတွေ
သင် တွေ့ရတဲ့အခါလဲရှိမယ်၊ သင်နဲ့အတူ စု-
ထွက်ခွာလာခဲ့ပြီး ဒါမှုဟုတ် သင့်ထက် အရင်
စေပြီးထွက်ခွာလာခဲ့ပြီး လမ်းမှာဆက်မသွား
နိုင်တော့ဘဲ လနေတဲ့သူတွေ လမ်းချော်ထွက်
သွားတဲ့သူတွေ သင်တွေ့ချင်တွေ့မယ်။

ကျွန်ုပ်အကြံပြုချင်တာက သင့်ထက်
အရင် ပန်းတိုင်ရောက်နေတဲ့သူတွေ အဆင်
ပြောနေတဲ့သူတွေ လမ်းကြောင်းမှန်ပေါ်
ရောက်နေတဲ့သူတွေ တွေ့တဲ့အခါတိုင်း မင်းတို့
အတွက် ဝမ်းသာပါတယ်လို့ မှန်တာပွားပေးပြီး
သင့်ကိုယ်သင် ပြန်ဆန်းစစ်ပါ၊ ငါ ယခု
သွားနေတဲ့ အခြေအနေက ဘယ်လိုလဲ၊
ငါဟာ နေ့နေသလား၊ မြန်အားကြီးနေ
သလား၊ ဘယ်တော့လောက် ပန်းတိုင်ကို

ရောက်နိုင်မလဲဆိုပြီး ပြန်ပြန်သုံးသပ်ပါ၊
မိမိရဲ့ပန်းတိုင်ဟာ မူန်တိမူန်ပါး မရိပ်င်
ဂိုးတဝါးမဟုတ်ဘဲ မျှော်ကြည့်လို့ရတဲ့ အနေ
အထားမှာတော့ ရှိနေရမှာပေါ့နော်။ ကျွန်ုပ်
ကြားခဲ့ဖူးတဲ့ သူငယ်ချင်းနှစ်ယောက်
အကြောင်းကို “မိမိကိုယ်ကို ကြီးပွားလိုက
အတိုကြပြု အရှည်ရှုလေ့”ဆိုတဲ့ စကားလေး
နဲ့ပတ်သက်ပြီး တင်ပြချင်ပါတယ်။

မြို့ကစ်မြို့မှာ သိပ်ခင်မင်ကြတဲ့ သူ
ငယ်ချင်းနှစ်ယောက် ရှိကြတယ်၊ သူငယ်ချင်း
တစ်ယောက်က အရွယ်ရောက်လာတော့ စက်
ဘီးပြင်သင်တယ်၊ တစ်ခြားသူငယ်ချင်း တစ်
ယောက်ကျတော့ ပန်းထိမ်ပညာ သင်ယူ
တယ်၊ စဉ်းစားကြည့်လိုက်ပါ၊ ဘယ်ပညာရပ်
က ငွေအရင်ရလွယ်မလဲဆိုတာ၊ စက်ဘီးပြင်
သင်တဲ့ကောင်လေးက ခြောက်လလောက်
သင်ပြီး ကိုယ်ပိုင်ဆိုင်ဖွင့်လို့ ငွေ စဝ်ပြီးပေါ့။

ပန်းထိမပညာသင်တဲ့ ကောင်လေးကျတော့
သုံးနှစ် လောက်အတွင်းမှာ ဘယ်လိုမှဝင်ငွေ
မရှိသေးဘူး၊ သူငယ်ချင်းနှစ်ယောက်က
သိပ်ခင်ကြတော့ စက်ဘီးပြင်တဲ့ ကောင်လေး
က ဉာဏ်တိုင်း ဝင်ငွေမရှိသေးတဲ့သူငယ်ချင်းကို
လက်ဖက်ရည်ဆိုင်မှာ ပြုစုရတယ်၊ လော
လောဆယ် အနေအထားကို ကြည့်မယ်ဆိုရင်
စက်ဘီးပြင်ဆရာကောင်လေးက ပန်းထိမ
ဆရာ ကောင်လေးထက် သာနေတာပေါ့၊
မြောက်နှစ် ဒါမှုမဟုတ် နောက်ငါးနှစ်လောက်
ကြာတဲ့အခါမှာ ဘယ်သူရဲ့ဘဝ အနေအထား
က ပိုပြီးသာလွန်သွားမလဲ။သင်စဉ်းစားကြည့်
ရင် သဘောပေါက်နိုင်ပါတယ်။

ဒါကြောင့် သင်ဟာ ဘဝမှာကြီးပွား
တိုးတက်ချင်တယ်ဆိုရင် ရေရှည်သင့်ရဲ့
ဘဝကို အာမခံချက်ပေးနိုင်တဲ့ လမ်းကြောင်း
ကို ဇွဲးချယ်ဖို့လိုမယ်ထင်ပါတယ်၊ ရေရှည်

ကိုကြည့်ပြီး ဘဝခနီးလမ်းကို လျှောက်တာဆို
တော့ လောလောဆယ်အခက်အခဲ ကတော့
ရှိမှာပေါ့နော်။

မြန်မာစကားတွေမှာ ရှိနေပြီးသား
စကားလေးကိုပဲ ပြန်ပြီးစဉ်းစားမယ်ဆိုရင်
“အနာခံမှ အသာခံ”ဆိုတဲ့စကားလေး သင်
သွားတွေ့မှာပါ၊ အောက်မှုပေါ့၊ အနာခံပါ၊ အသာခံပါ၊ No pain,
No Gain ပေါ့၊ အသာရဖိုး (Gain) ဖို့အတွက်
ပထမ သင်ဟာ အနာခံ (Pain) ရမှာပါပဲ၊
ရေရှည်မှာ အာမခံချက်ရှိတဲ့လမ်းကို သင်က
ဇွဲးချယ်လိုက်တော့ သင့်မှာလောလောဆယ်
အခက်အခဲရှိမှာကတော့ ကျိုန်းသေပါပဲ၊
လောလောဆယ် အခက်အခဲကို သင်ရင်
မဆိုင်ရဲဘူး၊ ခံနိုင်ရည်မရှိဘူးဆိုရင်တော့
ရေရှည်မှာ သင် အောင်မြင်ဖို့လွယ်မှာ မဟုတ်
တော့ဘူးပေါ့။

ဒါကြောင့် မြို့ဆက်သစ် ညီးယုံညီမ

ထံတွေကို မှာချင်တာက ခုလောလောဆယ်
သက်သာချောင်ချိန်ခြင်း အဆင်ပြေချော
မွှဲနေခြင်းတစ်ခုတည်းကို မကြည့်ပါနဲ့။

ရေရှည်မှာ မိမိရဲ့ဘဝအတွက်
ဘယ်အတိုင်းအတာအထိ အာမခံချက်
ပေးနိုင်မလဲ ဆိုတာကို ကြည့်စေချင်ပါတယ်၊
ခုလည်း သက်သာ ချောင်ချိအဆင်ပြေ နောင်
လည်းအာမခံချက်ရှိတယ် ဆိုရင်တော့
ပိုကောင်းတာပေါ့။

ဒါပေမယ့် ရွားမယ်ထင်ပါတယ်၊
ထိုက်သင့်သလောက် ပေးဆင်အနစ်နာ မခံ
ဘဲနဲ့ ဂုဏ်ဖြစ်ရှိ ခိုင်မာတည်တဲ့ပြီး အားလုံးက
လေးစားအထင်ကြီးခံရတဲ့ အနေအထား
တစ်ခုဆိုတာ ရဖို့မလွယ်လောက်ပါဘူး။

သင်ဟာ ယခုလက်ရှိ သင့်ရဲ့အနေ
အထားထက် ပိုကောင်းတဲ့နေရာ (better
place) ကိုသွားနေတယ်ဆိုရင် ရေတိ (short-

term) လေးကို မကြည့်ပါနဲ့ ရေရှည် (long term) ကို ကြည့်ပါလို့ မှာလိုက်ပါရစေတော့။

Take it easy!

ဖြည်းဖြည်းပေါ့။

Easy dose it!

ဖြည်းဖြည်းနဲ့ ကရုတိုက်လေးပေါ့။

Easier said than done!

အပြောလွယ် အလုပ်ခက်။

Be wise and clever.

ပညာရှိပါ လိမ္မာပါးနှစ်ပါ
“ဒီဒိတိ ယ်ကို ကြီးစွားလိုက
အတိမပြု အရှည်ချေလေး”
‘မှန်တိုင်းမကောင်း ဈက်ပဒေသာင်းဆျုံ
ဓမ္မာင်းတိုင်းမရာ ကျောက်ပမာလည်း
မာတိုင်းမသင့် အစွမ်းမဆိုင် စရေးမပိုင်က
အနှစ်ဘယ်စဲ မကျင့်ရာဘူး
လိမ္မာသဖြင့် စရေးရာမျှင့်၍
အသင့်ညာက်၍ အပိုင်ဖြေားလေး”
(၇၂၃၀)

ပိုကောင်းတဲ့နေရာ (better place)
ကိုသွားနေတဲ့ သင့်အတွက် ကျွန်ုပ်မျာဝေခံစား
လိုတဲ့ အကြောင်းအရာတစ်ခုက အထက်ပါ
လက်ာအဂိုင်းအစလေးတွေလိုပဲ ကျွန်ုပ်
ပထမကြီးတန်း မြန်မာစာသင်ခဲ့တုန်းက လေ့
လာခဲ့ရပြီး ယခုထိ ဘဝရဲ့လက်တွေ့နယ်
ထမှာကျင့်သုံးနေတဲ့ အဆိုအမိန့်လေးတွေပါ။

အထက်ပါလက်ာလေးရဲ့ အပိုင်တိုင်း
ဟာ အမိပါယ်သိရှိပြီးတော့ ဘဝရဲ့လက်တွေ့
နယ်မှာ ကျင့်သုံးဖို့ကောင်းပါတယ်။

မျိုးငြင်မောင်

လောကကြီးမှာရှိနေတဲ့ ပုထုဇ္ဇာလူ
သားတွေ အားလုံးပြည့်စုံနေဖို့တော့ လွှာယ်မှာ
မဟုတ်ဘူး တစ်ခုမဟုတ်တစ်ခု အားနည်း
ချက်တော့ ရှိနေမှာပဲ၊ အဲဒီအားနည်း ချက်ဆို
တာတွေဟာအမှန်တရားဆိုတဲ့ ပေတဲ့နဲ့

တိုင်းကြည့်လိုက်တော့၊ အမှားတွေပဲပေါ့၊
ဒါပေမယ့်ချွဲတ်ယွင်းချက် ကိုယ်စိရှိနေကြ
ပေမယ့် ကျွန်ုပ်အပါအဝင် အားလုံးလက်
ခံထားမိတာက ငါဟာ တော်တယ်၊ တတ်
တယ်၊ ပြည့်စုံတယ်၊ ချွဲတ်ယွင်းချက်မရှိဘူး
ဆိုတာ မဟုတ်လား၊ ဒီတော့ သင်ကလူမှန်ကြီး
လုပ်ပြီး လူတစ်ယောက်ကိုအရှိကို အရှိ
အတိုင်း အားနည်းချက်ကို အားနည်းချက်
အတိုင်း ထောက်ပြတော့ ဟိုဘက်လူက လက်
မခံတော့ ပြဿနာ ဖြစ်တော့တာပေါ့။

ကျွန်ုပ်တို့တွေမှာ ချွဲတ်ယွင်းချက်
ကိုယ်စိရှိကြသလို အားသာချက် ကိုယ်စိလည်း
ရှိကြပါတယ်၊ လောကကြီးကို အကောင်း
ဘက်ကြည့်ချင်တယ်၊ လောကကြီးထဲမှာ
ရှိနေတဲ့အလှ (beauty) တွေကိုပဲ ကြည့်ချင်
တယ်ဆိုရင် လူတစ်ယောက်စီရဲ့ အားနည်း
ချက်ကိုရောင်ပြီး အားသာချက်လေးတွေ

ကိုကြည့်ပေးလိုက်ပါ၊ ဆိုးကွက်လေးတွေကို
ရောင်ပြီး ကောင်းကွက်လေးတွေကိုပဲ ကြည့်
ပေးလိုက်ပါ၊ သိပ်လှုပတဲ့ လောကကြီးကို သင်
သွားတွေ့ပါလိမ့်မယ်။

သင်ဟာ တကယ်လို့ လောကကြီးရဲ့
အလှအပလေးတွေ ကြည့်ရင်းကြည့်ရင်းနဲ့
လောကကြီးကို ပိုမိုလှုပအောင် လုပ်ချင်လာ
ပြီး သင့်ရဲ့ပတ်ဝန်းကျင်မှာရှိနေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်
တွေရဲ့၊ အားနည်းချက်တွေကို လျှော့ချ
ပေးချင်လာတယ်ဆိုရင်တော့ သင်ပြုပြင်ပေး
လိုတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ရဲ့ အားနည်းချက်ကို တိုက်ရှိက်
ထောက်ပြပြီး ဝေဖန်ပြုပြင်တဲ့နည်းကို မသုံး
ပါနဲ့၊ မာနလေးတွေကိုယ်စီး အတွေးလေးတွေ
ကိုယ်စိရှိနေကြတဲ့ ပုထုလော်လူသားတွေဆို
တော့လဲ သင့်နဲ့ သင် ပြုပြင်ပေးလိုတဲ့လူ (ဆို)
အဖွဲ့၊ အစည်းကြားမှာ ပြဿနာအက်ကြောင်း
လေးတွေ အပြင်းပွားမှု ဒဏ်ရာလေးတွေ

ရသွားပါလိမ့်မယ်။

သင့်စိတ်ထဲမှာလည်း ငါကတော့
ကောင်းခေါင်တဲ့စိတ်နဲ့လုပ်တာ သူတို့က
ကိုယ့်ကို မကောင်းထင်ရင်လည်း ဖြိုတာပဲကွာ၊
တော်ပြီဆိုပြီး စိတ်ကုန်သွားပါလိမ့်မယ်၊ ဒါ
ကြောင့် လူတစ်ယောက်ရဲ့အားနည်းချက်ကို
တိုက်ခိုက်ထောက်ပြ ဝေဖန်တဲ့နည်းကို မသုံး
ဘနဲ့ သူရဲ့အားသာချက်လေးတွေ ကောင်း
ကွက်လေးတွေ ဖော်ထဲတဲ့သိုးမွမ်းပြီးမှ မသိ
မသာ အားနည်းချက်လေးတွေကို ထောက်ပြ
ပြင်ဆင်ပေးရင်တော့ ပိုကောင်းတာပေါ့နော်၊
တကယ်လို့ သင်ဟာ ငါကတော့ လူမှုန်္ဂာ၊
လောက်ကြီးကမှားရင် မှားနောက်လို့
ထောက်ပြရမှာပဲလို့တွေးပြီး တိုက်ခိုက်
တစ်ဖက်ရဲ့ အားနည်းချက်တွေကို ထောက်ပြ
ဝေဖန်မယ်ဆိုရင် အကောင်းထက် အဆိုး
ဘက်ကို ဦးတည်သွားပါလိမ့်မယ်။

ဒါဆိုရင် လောက်ကြီးမှာ အမှန်
တရားအတွက် ရပ်တည်မှုတွေ၊ မှားနေတာကို
မှားနေတယ်လို့ ထောက်ပြမှုတွေ၊ အမှန်
တရားကို မြတ်နိုးမှုတွေမရှိတော့ဘူးလားလို့
သင်က မေးမိပါလိမ့်မယ်၊ အမှန်တရားကို
မြတ်နိုးမှာ၊ အမှန်တရားအတွက် ပေးဆပ်သွား
မှု ရှိရပါမယ်၊ ရှိလည်းရှိသင့်ပါတယ်။

မြတ်နိုးမှုတွေမှာ မြတ်နိုးမှုတွေမှာ

အမှားနဲ့အမှန်မှာ၊ အမှားတွေပိုမှား
နေတဲ့လောက်ကြီးထဲမှာ ကြောက်တတ်ရင်
ရန်ကင်းတယ်၊ အရာရာကို သည်းခံမယ်၊ သစ်
ပင်အောက်ကျိုးလို့ သစ်ကိုင်းဝိသေတာ
ရှိတယ်၊ လူအောက်ကျိုးလို့ လူပိသေတာ
မရှိဘူး၊ အရာရာကိုမေတ္တာတရားနဲ့ ဖြေရှင်း
မယ်ဆိုတဲ့ အတွေးတွေနဲ့ ဖယောင်းလေး
တွေလို့ နေရာတကာ နှုံးညွှေ့ပေါ့? ပြောင်း

နေရင်လည်း မဟုတ်သေးပါဘူးလို့ မန်လည်
ဆရာတော်ကြီးက အမိန့်ရှုတာဖြစ်ပါတယ်။

အောင်များ၊ စံလိုင်များ

သိပ်ရှုပ်ထွေးတဲ့ လောကကြီးထဲမှာ ငါ
ရောက်နေတာ၊ လောကကြီးက များသော
အားဖြင့် ‘ဘယ်သူသော ငတေမာရင်ပြီး
ရော’ဆိုတဲ့ သဘောနဲ့ ကျင့်သုံးနေကြတာ၊
ဘယ်သူမှုမယ့်နဲ့ (Trust nobody)၊ ကိုယ်
ကတော့ အားလုံးကို ခုံမှုမှုကျင့်သုံးမယ်
ဆက် ဆံမယ် ဆိုတဲ့ သဘောနဲ့ “မင်းတို့
ပြောတာ မှားတော့ မမှားပါ၊ ကိုယ့်အကြောင်း
နဲ့ ကိုယ်ပါ၊ မာနမင်းသား” ဆိုတဲ့ စကားလေးလို့
မာနမင်းသား ဒါမှုမဟုတ် မာမာမင်းသား
လုပ်နေမယ် ဆိုရင်လည်း မဟုတ်သေးပါဘူးလို့
ဆရာတော်ကြီးက သူ့ရဲ့ မယောဝလက်ာတဲ့
မှာ ထည့်ရေးထားခြင်းဖြစ်ပါတယ်။

အုပ်စီး၊ ရွှေမြင်း၊
အုပ်စီး၊ မျှော်ကျော်။

ကျွန်ုပ် ၁၉၉၆-ခုနှစ် ပထမကြီးတန်း
လေ့လာကတည်းကနေ ဒီစာလေးတွေကို
စာမေးပွဲအောင်မြင်ဖို့ ကျက်ရင်းမှတ်ရင်းနဲ့
ခေါင်းထဲရောက်နေခဲ့ပါတယ်၊ ကျင့်သုံးဖြစ်ခဲ့
ပါတယ်၊ လောကကြီးကို ဒီစာလေးကိုင်ထား
ရင်းနဲ့ တစ်စွဲတစ်စွဲတောင်း လုမ်းလုမ်းကြည့်ဖြစ်
ပါတယ်၊ ဘဝဆိုတဲ့ ခနီလမ်းဟာ ထင်ထားတာ
တွေထက် မထင်ထားတာတွေ ပိုဖြစ်တတ်ပါ
တယ်၊ ပြီးတော့ အကောက်အကွေးကင်းစွာ
တစ်ဖြောင့်တည်းသွားလို့ရတဲ့ လမ်းမဟုတ်
ဘူး၊ လမ်းတစ်ခုဟာ သိပ်ကို ချောမွေ့၊
ဖြောင့်ဖြူးနေမယ် ဆိုရင်တော့ အေးအေး
ဆေးဆေး သိချင်းလေးဖွင့်လို့ သက်သောင့်
သက်သာ သင့်ချိုကားလေးကို မောင်းသွားရှုပဲ
ပေါ့၊

ခုတော့ ဘဝဆိတ္တကားလမ်းက တစ်
ဖြောင့်တည်း ဖြစ်မနေတတ်ဘူး၊ အကောက်
အကွဲပါတယ်၊ တောင်တက် တောင်ဆင်း
တွေများတယ်၊ ပြီးတော့ မရေမတွက်နိုင်
အောင် မူးပြားလှတဲ့ အရောင်စုံ အမြို့အစား
စုံတဲ့ ကားလေးတွေကလည်း တရီးဝီးနဲ့ မရပ်
မနား သွားနေကြတယ်၊ စည်းနဲ့ကမ်းနဲ့ ဟောင်း
တဲ့ သူတွေလည်းနှိုသလို စက်ကိုလွယ်လိုက်
ပြီး အနိုနိပြင်းပြင်းနဲ့ မောင်းနေတဲ့ကားတွေ
လည်းနှိုတယ်၊ ကိုယ့်လမ်းနဲ့ကိုယ်မသွားဘဲနဲ့
တစ်ခြားကားတွေကို သွားလို့မရအောင်
အခက်အခဲဖြစ်သွားအောင် မှောက်သွား
အောင်လုပ်နေတဲ့ ခပ်ဆိုးဆိုးကားတွေက
လည်း နေရာမရွေးတွေ့နိုင်တယ်။

ကောင်းတဲ့ကားတွေ အဆင့်မြင့်တဲ့
ကားတွေကလည်း ငါတို့ဟာ အဆင့်မြင့်
တယ်၊ အဆင့်ရှိတယ်၊ မှတယ်၊ ငါတို့ကားနဲ့

မင်းတို့လိုကားညျှေးတွေ့နဲ့ ယုံုလိုကတော့
မင်းတို့ပဲလွင့်သွားမယ်၊ ရွှောင်ရင်ရွှောင်၊
ပရွောင်ရင် မင်းတို့လွင့်ထွက်သွားမယ်ဆိုတဲ့
ကားတွေကလည်း တစ်မိုးဆိုတော့ ဘဝဆို
တဲ့ ကားလမ်းမကြီးပေါ်မှာ ပါဝင်သွားလာ
နေတဲ့ သင်နဲ့ကျွန်ုပ်တို့ကားလေးတွေဟာ
တစ်သမတ်တည်း ပြဿနာကင်းကင်းနဲ့
သွားဖို့ဆိုတာ အတော်မလွယ်တဲ့ကိစ္စပါ။

ဒီလိုပဲပေါ့၊ သင်နဲ့ကျွန်ုပ်တို့ ပါဝင်ပတ်
သက်နေတဲ့ ဘဝဖြောတ်သန်းမှုဖြစ်စဉ်တွေမှာ
လည်းပဲ အားလုံးချောမွေ့၊ အဆင်ပြေတဲ့အခါ
တွေလည်းနှိုပါတယ်၊ တစ်ခါတစ်ရုက္ခာတော့
ပိမိက အေးအေးဆေးဆေးနေပါလျက်နဲ့
ပြဿနာက အလိုလိုရောက်လာပြီး အကဲစမ်း
လို့ပွဲကြမ်းလိုက်ရတဲ့ အခါတွေလည်းနှို နေနိုင်
တာပဲ၊ တစ်ခါတစ်ရုက္ခာတော့လည်း ပွဲကြမ်း
ချင်ပေမဲ့ အခြေအနေနဲ့အခါ အခွင့်မပေးလို့

အားမတန်လိုမာန်လျှော့ပြီး ကြောက်ချင်
ယောင်ဆောင်သွားရတဲ့ အခါတွေလည်း
နှိုတတ်တာပါပဲ၊ တစ်ခါတစ်ရုက္ခဏေးလည်း
အားလုံး အဆင်ပြေချောမွေ့ပြီး ပျောစရာ
ကောင်းတဲ့အခါတွေလည်း နှိုနေနိုင် တာပါပဲ။

အထက်က ကျွန်ုပ်တင်ပြခဲ့တာတွေ
ထက်ကိုပဲ ပိုပြီးရှုပ်ထွေးတဲ့ ပိုပြီးသိမ်မွေ့တဲ့
ဘဝ ဖြစ်စဉ်ဖြတ်သန်းသွားမှုမှာ စိတ်ဓာတ်ပုံစံ
တစ်မျိုးတည်း ခံယူချက်တစ်မျိုးတည်းနဲ့ သွား
ဖို့ဆိုတာ အတော်မလွယ်တဲ့ကိစ္စပါ၊ ဒါကြောင့်
လည်း မန်လည်ဆရာတော်ကြီးက လိမ်လိမ်
မာမာပါးပါးနပ်နပ်နဲ့ အခြေအနေအချိန်အခါ
သုံးသပ်ပြီး မာသင့်ရင်မှာ ပျော့သင့်ရင်ပျော့
နိုင်တဲ့အခါရှိမယ်၊ ရှုံးတဲ့အခါ ရှိမယ်၊ ဘဝမှာ
မလွှာသာလို့ အရှုံးပေးရတဲ့အခါတွေမှာ အဆုံး
အရှုံးနည်းနည်းနဲ့ အောင်မြင်စွာ ဆုတ်ခွာ
တတ်အောင် ကြီးစားရမှာပါပဲ။

အားလုံးကို ကောက်ချက်ချ ဆွဲကြည့်
လိုက်ရင် ဘဝဆိုတဲ့တိုက်ပွဲတွေမှာ ပါဝင်တိုက်
နေရတဲ့ သင်နဲ့ကျွန်ုပ်တို့အတွက် နည်းပရီ
ယာယ်တွေက “နေရာတိုင်း လူမှုန်ကြီးမလုပ်
ပါနဲ့၊ နေရာတိုင်း မေတ္တာတရားတွေ ရင်ထဲ
အပြည့်ထည့်ထားပြီး နှီးည့်ပျော့ပျောင်း မနေ
ပါနဲ့၊ နေရာတိုင်း လုပ်မယ်ကိုင်မယ်ဆိုပြီး
ခပ်ကြမ်းကြမ်းပဲ မလုပ်ကိုင်ပါနဲ့” အခြေအနေ
အချိန်အခါ တွက်ချက်ပြီး နည်းပရီယာယ်
ကြယ်ဝစာ ဘဝတိုက်ပွဲမှာ လုပ်ဆောင်ဖို့လိုပါ
တယ်။

မီးဝင်ကြည့်က ပါဆိုတဲ့သဘောမျိုး
မိန္ဒဗိုဇ်ခြင်း ဖြစ်ပါတယ်၊ စစ်ပစ်ယာယ် ဘက်မှာ
လည်း “ခဲ့ခွာ ချိ တိုက်” ဆိုပြီး စစ်ပစ်ယာယ်
လေးခဲ့ တွေ့နိုင်ပါတယ်၊ လက်နက်ကိုင်ပြီး
သူသေ ကိုယ်သေ စိတ်ဓာတ် မာမာနဲ့
တိုက်ကြတဲ့ တပ်တွေတောင်မှပဲ မိမိအတွက်

အနိုင်ယူဖို့ အခြေအနေမပေးဘူး။

တစ်ဖက်ရန်သွက အင်အားများနေ
တယ်၊ လက်နက်သာနေတယ်၊ မြေအနေ
အထား အပေါ်စီးက ရနေတယ်ဆိုရင် မိမိရဲ့
တပ်ကိုခွာဖို့ အမိန့်ပေးရတာပဲ ခွာတယ်ဆိုတာ
မယုဉ်နိုင်လို့ ဆုတ်ပြေးတာပဲ၊ ရှုံးတာပဲ၊ ဒါပေ
မယ့် ထိနိုင်ဒက်ရာ နည်းနည်းနဲ့ ဆုတ်ခွာ
လာတဲ့အခါ အောင်မြင်စွာဆုတ်ခွာခြင်းလို့
သုံးကြတယ်မဟုတ်လား။

ဒီလိုပဲပေါ့၊ ဘဝဆိုတဲ့ တိုက်ပွဲမှာ
လည်း မိမိဟာ အခက်အခဲဆိုတဲ့ ရန်သွကို
အမြှိုင်နေဖို့ဆိုတာ မဖြစ်နိုင်ပါဘူး၊ နိုင်တဲ့
အခါရှိမယ်၊ ရှုံးတဲ့အခါရှိမယ်၊ ဘဝမှာ
မလွှာသာလို့ အရှုံးပေးရတဲ့အခါတွေမှာ အဆုံး
အရှုံးနည်းနည်းနဲ့ အောင်မြင်စွာ ဆုတ်ခွာတယ်
အောင်ကြီးစားရမှာပါ။

အားလုံးကို ကောက်ချက်ချကြည့်

လိုက်ရင် ဘဝဆိုတဲ့တိုက်ပွဲတွေမှာ ပါဝင်
တိုက်နေရတဲ့ သင်နဲ့ကျွန်ုပ်တို့အတွက် နည်း
ပရီယာယ်တွေက နေရာတိုင်း လူမှုန်ကြီး
မလုပ်ပါနဲ့။

နေရာတိုင်းမေတ္တာ တရားတွေ
ရင်ထဲအပြည့်ထည်းပြီး နဲ့ညံ့ပျော်
ပျောင်းမနေပါနဲ့၊ နေရာတိုင်းလုပ်မယ်
ကိုင်မယ်ဆိုပြီး ခပ်ကြမ်းကြမ်းကြီးပဲ မလုပ်
ကိုင်ပါနဲ့ အခြေအနေ အချိန်အခါ တွက်ချက်
ပြီး နည်းပရီယာယ်ကြွယ်ဝွာ ဘဝတိုက်ပွဲမှာ
လုပ်ဆောင်နိုင်ဖို့လိုပါတယ်။

Are you a wise guy!

ခေါင်းသမားလားဟော့။

You do not forget that you'd better try to know what should be first known in your respective area.

And then, it would be ok for you to lead, plan or order.

ပထမ သင်နဲ့ သင်စက်စပ်တဲ့ ၁၆၅
ယာမှာ သိသင့်သိတိကိုတာတွေကို သိန့်
ကြီးစားတာ ပို့ကော်းတယ် အဲတာကို
မဆုပါနဲ့ အခိုခုနာက်မှာဝတော့ ဦးခေါင်ပို့
ဘမ်းဘမ်းမျှတဲ့ ပါမိမဟုတ် သင့်ရဲ့နာက်
လိုက်တွေကို ဘမ်းမြေပေးပို့ ဘမ်းမြေပေးပို့

“ကျမ်းကျင်ရာ လိမ္မာ”ဆိုတဲ့ မြန်မာ
စကားလေးလိုပါပဲ၊ သင်ကာ ပိုကောင်းတဲ့
နေရာကို ရောက်ချင်တဲ့သူ ပတ်ဝန်းကျင်ရဲ့
လေးစားမှုကို ခံယူချင်တဲ့သူ မိမိရဲ့ဘဝပေးရာ
ရောက်ရှိကျင်လည်ရာ နယ်ပယ်ဒေသမှာ
မျက်နှာငယ်ငယ်နဲ့ မနေချင်တဲ့သူဆိုရင် သင်
ဝင်ရောက်လုပ်ကိုင်တဲ့ အရိယာမှာ သိသင့်
သိတိကိုတာတွေကို သိဖို့အမြန်ဆုံးကြီးစား
ပါလို့ ကျမ်းမြေပြုလိုပါတယ်။

ကျမ်းမြေတွေဟာ ကလေးဘဝမှာ
ဝါကြီးလာရင် ဘာလုပ်မယ်၊ ဘယ်အနေ
အထားနဲ့ ဘဝကိုရုပ်တည်မယ်ဆိုပြီး မိမိ
အားသန်တဲ့ မိမိမှာပါလာတဲ့ ဝါသနာကို
အခြေခံပြီး စိတ်ကူးမိတတ်ကြပါတယ်၊ စိတ်
ကူးယဉ်မိတတ်ကြပါတယ်၊ တကယ်
အရွယ်ရောက်လာလို့ ဘဝရဲ့လက်တွေနယ်
ထဲ ဝင်ရတဲ့အခါမှာတော့ မိမိရဲ့ အိပ်မက်နဲ့

တထပ်တည်းကျတဲ့ သူတွေလည်းရှိသလို
ငယ်ငယ်တုန်းက မက်ခဲတဲ့ အပ်မက်က တခြား
မိမိကျင်လည်လိုက်ရတဲ့ ဘဝရဲ့အနေအထား
က တခြားမိဖြစ်နေတဲ့သူတွေလည်း နိကြပါ
တယ်။

ကျွန်ုပ်အကြံပြုလိုတာကတော့ သင့်
ရောက်ရှိလိုက်တဲ့ ဒရိယာကို သင့် သဘောကျ
သည်ဖြစ်စေ၊ သဘောမကျသည်ဖြစ်စေ သင့်
အတွက် ရွှေးချယ်စရာမရှိတော့ဘူး၊ ဒါပဲလုပ်
ရတော့မယ်ဆိုရင် လုပ်ငန်းနဲ့သက်ဆိုင်တဲ့
သီသင်သီထိကတ္တတွေကို နားလည်သင့်
နားလည်ထားတာတွေကို မဖြစ်မနေသီဖို့
ကြိုးစားပါလို့ အကြံပြုပါရစေ။

မိမိဝင်ရောက်ပတ်သတ် ဦးဆောင်
လိုက်ရတဲ့ ဒရိယာမှာ သင်ဟာ သီသင်
သီထိကတ္တ သီမထားဘူး၊ လေ့လာ
မထားဘူး နားလည်မထားဘူးဆိုရင် သင့်က

လူကြီးဖြစ်လို့ သင့်အောက်ကလူတွေက
သင့်ကိုရွှေ့မှာပဲ အပေါ်ယောနေနဲ့ လေးစား
မှုတော့ ပြုမှာဖြစ်ပေမဲ့ တကယ့် စိတ်နှင့်လုံးသား
ထက်လာတဲ့ လေးစားမှုတော့ ရမှာမဟုတ်ပါ
ဘူး၊ သင်က မကျမ်းကျင်တော့ သူတို့က
သင့်ကို လှည့်စားသွားမှာဖြစ်သလို တစ်ချို့
နေရာတွေမှာ သင့်က စေတနာပါပါ ကောင်း
စေချင်တဲ့ ဆန္ဒအစစ်အမှန်နဲ့ စိတ်လုပ်ကိုင်
တာတွေလည်း ငွေကုန် အချိန်ကုန် လုပင်ပန်း
တာပဲ ကျွန်ုပ်ရစ်ခဲ့မှာ ဖြစ်ပါတယ်။

သင်ကတော့ ပြောမှာပဲ၊ ငါက
စေတနာမှုန်မှုန်နဲ့ လုပ်တာ အပင်ပန်းခံပြီး
တကယ်ဆန္ဒပါပါနဲ့ ငါဦးဆောင်နေတဲ့ နေရာ
မှာ အားလုံးအဆင်ပြောဖို့ အစိအစဉ် ဆွဲပြီး
လုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်တာ သူတို့တွေက
ကျေးဇူးတောင် တင်ရကောင်းမှန်းမသိ၊
မသိရင်လည်း ပြီးတာပဲဆိုပြီး သင်ကလည်း

ဆန့်ကျင်ဘက်ကို လျှောက်မိသွား ပါလိမ့်မယ်။
 ကျွန်ုပ်တို့ပွဲစာပေကလာတဲ့ ဥယျာဉ်
 မျက်ဆီးတဲ့ မျောက်တွေရဲ့ အကြောင်း တင်ပြ
 ပေးပါရတော့ ဟိုတုန်းက ဗာရာကာသီ ပြည်မှာ
 ဘုရင့် ဥယျာဉ်ကြီးတစ်ခုရှိခဲ့ပါတယ်၊ အဲဒီ
 ဥယျာဉ်ထဲမှာ မျောက်တွေအများကြီးနဲ့
 အတောင့်တစ်ယောက် နေကြပါတယ်၊ တစ်နေ့
 မြို့ထဲမှာ နက္ခတ်ပွဲသဘင်ကျင်းပနေတော့
 ဥယျာဉ်တောင့်က စဉ်းစားတယ်၊ ငါကိုယ်စား
 ဒီဥယျာဉ်ထဲက မျောက်တွေကို ဥယျာဉ်
 ရေလောင်းခိုင်းထားပြီး ငါ နက္ခတ်သဘင်
 ပါဝင်ဆင်နဲ့ရရင် ကောင်းမှာပဲလိုတွေးမိပြီး
 မျောက်ခေါင်းဆောင်ကို မေးပါတယ်，“ငါ
 မြို့ထဲမှာ နက္ခတ်သဘင်ပွဲ ပါဝင်ဆင်နဲ့ချင်
 တယ်၊ ဒီဘုရင့် ဥယျာဉ်ကြီးဟာ မင်းတို့
 အတွက် ကြီးမားစွာ အထောက်အကူပေး
 တယ်၊ ငါသွားနေတုန်း နေ့တိုင်းသစ်ပင်

သီသင်သီတိကဲ့တော့တို့ ဝယေသီနဲ့ ၁၆၉

ပေါက်စလေးတွေကို ရေလောင်းပြီး ဥယျာဉ်
 ကို စောင့်နိုင်သလားပေါ့၊ မျောက်ခေါင်း
 ဆောင်ကြီးက ဟုတ်ကဲ့လို့ဆိုတော့ ဥယျာဉ်
 စောင့်လည်း ဝမ်းသာအားရ စိတ်လွတ်
 ကိုယ်လွတ် နက္ခတ်သဘင်ပွဲကို ထွက်သွား
 တော့တာပေါ့။

ဒီတော့ မျောက်ခေါင်းဆောင်ကြီးက
 စဉ်းစားတယ်၊ ဘာလိုလိုနဲ့ ဘုရင့် ဥယျာဉ်
 ကြီးဟာ ငါ လက်ထဲရောက်လာပါလား၊
 ဒီဥယျာဉ်ကြီး မပျက်စီးရေးအတွက် ငါတို့တွေ့
 ရေလောင်းရမယ်၊ ငါက ရေလောင်းဆိုရင်
 ငါရဲ့ မျောက်တွေကတော့ ဝမ်းသာအားရ
 လောင်းကြမှာပဲ၊ ဒါပေမဲ့ ငါရဲ့ နောက်လိုက်
 တွေက ရေကုန်သင့် မကုန်သင့်ကို စဉ်းစားမှာ
 မဟုတ်ဘူး၊ အင်း ... ဒီတော့ ခေါင်း
 ဆောင်ဖြစ်တဲ့ ငါကပဲ ဒီစဉ်ပေးမှာပဲ၊ ရေက
 တန်ဖိုးရှိတယ်လို့ စဉ်းစားမိပြီး နောက်လိုက်

မျောက်လေးတွေကို ညွှန်ကြားတော့တာ
ပေါ့၊ ဟေ့ မင်းတို့ ရေလောင်းတဲ့အခါမှာ
သစ်မြစ်ရဲ့အတိအရှည်ကိုကြည့်ပြီး လောင်း
ကြာ သစ်မြစ်က ရှည်ရင် ရေများများလောင်း၊
သစ်မြစ်ကတိုင် ရေနည်းနည်းလောင်း။

တပည့်မျောက်တွေက သစ်မြစ်အတိ
အရှည်သိအောင် ဘယ်လိုလုပ်ရမလဲ --
မေးတော့ သူဖြေပေးတာက . . "သစ်ပင်ကို
နှုတ်ကြည့်" မျောက်လေးတွေက သူတို့ရဲ့
ခေါင်းဆောင် ညွှန်ကြားတဲ့အတိုင်း သစ်ပင်
ပေါက်စလေးတစ်ပင် ရေလောင်းတော့မယ်
ဆိုရင် အရင်နှုတ်ကြည့်လိုက်တယ်၊ အမြစ်က
ရှည်နေရင် ရေများများလောင်းတယ်၊ အမြစ်
ကတိုင်နေရင် ရေနည်းနည်း လောင်းတယ်၊
မျောက်လေးတွေလည်း ပင်ပန်းကြပါတယ်၊
နေပူဗ္ဗနဲ့ သစ်ပင်လေးတွေနှုတ်လိုက် အမြစ်ကို
စစ်ဆေးကြည့်ပြီး ရေလောင်းလိုက်နဲ့ပေါ့။

မျောက်လေးတွေအားလုံး ဥယျာဉ်ထဲမှာရှိ
နေတဲ့ သစ်ပင်လေးတွေ ရေလောင်းပြီးတဲ့
အခါမှာ ဘာတွေဖြစ်သွားမလဲဆိုတာ သင်
သာ စဉ်းစားကြည့်ပါတော့။

ဒီပုံပြင်လေးမှာ ကျွန်ုပ်တို့အတွက်
အတူယူစရာကောင်းတာက မျောက်ခေါင်း
ဆောင်ရဲ့အတွေးဟာ ရေမကုန်သင့်ဘဲနဲ့
မကုန်အောင်ခွဲတာမယ်၊ ဥယျာဉ်ကြီးကို
ကြီးယွားစေချင်တယ်ဆိုတဲ့ စေတနာပါပါ
တယ်၊ စိတ်ဆန္ဒ မှန်ပါတယ်၊ ဒါကြောင့် သူတို့
အားလုံး အပင်ပန်းလည်းခံကြပါတယ်၊
ဒါပေမဲ့ သူတို့ထင်သလို မဟုတ်ဘဲနဲ့ ကောင်း
ကျိုးထက် ဆိုးကျိုးဖြစ်သွားတာက ---
ဥယျာဉ်နဲ့ပတ်သက်တဲ့ အသိဉာဏ်၊ သစ်ပင်
တွေနဲ့ပတ်သက်တဲ့ အသိဉာဏ် (knowledge)
သူတို့မှာ မရှိလိုပါပဲ။

ကျွန်ုပ် တို့အလုပ်တစ်ခု လုပ်တဲ့အခါ

မှာ ဒရိယာနယ်ပယ်တစ်ခုမှာ တာဝန်ယူကြတဲ့
အခါ မိမိနဲ့ဆိုင်တဲ့နယ်ပယ်နဲ့ပတ်သက်တဲ့
အသိပညာပဟုသူတ ကျွန်ုပ်တို့မှာ ရှိထားသင့်
ပါတယ်၊ ရှိ ထားအောင်လည်း လုပ်ထားသင့်
ပါတယ်၊ ကျွန်ုပ်တို့ဝင်ရောက်လုပ်ကိုင်တဲ့
ဒရိယာနဲ့ပတ်သက်ပြီး သီသင့်သိတိကုတ္ပါန
တွေ သိမထားဘူးဆိုရင် မိမိကကောင်းစေခဲင်
ပိုတိုးတက်စေခဲင်တဲ့ စိတ်နဲ့ အပင်ပန်းခံ
ညွှန်ကြားဦးဆောင်လုပ်ကိုင်ပေမယ့် ရလာ
မယ့် အကျိုးက အနှစ်လကွဏ်ပဲ ဖြစ်နေပါ
လိမ့်မယ်။

ဒါကြောင့် ကျွန်ုပ်မှာချင်တာက သင်
ဟာပိုကောင်းတဲ့နေရာ (better place) ကို
သွားနေတာမှန်ရင် သင် ယခုရောက်ရှိနေတဲ့
ဒရိယာနဲ့ သင့်ရဲ့ဆန္ဒနဲ့တစ်ထပ်တည်းကျ
သည်ဖြစ်စေ မကျသည်ဖြစ်စေ သင့် အတွက်
ရွှေးချယ်စရာမရှိဘူး ဒါပဲလုပ် ရတော့မယ်

ဆိုရင် သီသင့်သိတိကုတ္ပါန လေ့လာပါ။
ရူးစမ်းပါ၊ မေးမြှန်းပါ၊ သင် ဦးဆောင်တဲ့
ဒရိယာနဲ့ ပတ်သက်ပြီး သီသင့် သိတိကုတ္ပါန
တွေ သိပြီးပြီဆိုမှ စိမ့်ခန့်ခွဲပါ၊ ဦးဆောင်ပါ။
အမိန့်ပေးပါ၊ ဒါဆိုရင် အားလုံး OK
သွားမှာပါ။

Need to know what's what in the respective area!

သက်ဆိုင်ရာ ဒရိယာမှာ သိရာလေးတွေကို
သိထားဖို့တော့ လိုပါတယ်။

I am always a student.

ငါဟာ အမြဲတစ်း ကျောင်းသားတစ်ယောက်ပါ။

အထက်ပါစကားရပ်လေးကို ကျွန်ုပ်
စတွေ့ခဲ့တဲ့နဲ့က အတော်အုံသွားပြီး နား
မလည်နိုင်အောင်ဖြစ်ခဲ့ပါတယ်၊ ၁၉၉၆-ခု
ပထမကြီးတန်းမှာ ပညာသင်ကြားနေတဲ့နဲ့
တစ်နေ့ မရွေ့င်းတစ်အုပ် ဖတ်မိခဲ့ပါတယ်။
အဲဒီ မရွေ့င်းထဲမှာဖော်ပြထားတဲ့ အကြောင်း
အရာလေးတစ်ခုက ပထမဆုံးနိုင်ငံမြားကြွေ့ပြီး

သာသနာပြုခဲ့ကြတဲ့ ဆရာတော်တွေထက
ပထမဆုံးပုဂ္ဂိုလ်လွှာဆိုရတဲ့ ဆရာတော်ကြီး
ဦးသော်လနဲ့ ပတ်သက်တဲ့အကြောင်းအရာ
ဖြစ်ပါတယ်၊ ဆရာတော်ကြီးဦးသော်လဟာ
ပိဋကဓာပေ နှဲစ်ကျမ်းကျင်ပြီး အင်လိပ်
လည်း အတော်ကြီးတတ်ကျမ်းတဲ့ ဆရာတော်
တစ်ပါး ဖြစ်ပါတယ်။

အင်လန်မှာ နှစ်ပေါင်း(၂၀)လောက်
သိတင်းသုံးခဲ့ပြီး အနောက်နိုင်ငံတွေမှာ အထူး
ထင်ရှားခဲ့သူလည်းဖြစ်ပါတယ်၊ စာရေးဆရာ
က ဆရာတော်ကြီးသီသွားတဲ့ အခါမှာ
အသက်(၉၀)ကျော် ဆရာတော်ကြီးက
အင်လိပ်စာအုပ်ကြည့် နေတယ်လို့ဆိုပါ
တယ်၊ ဆရာတော်ကြီးက အင်လိပ်စာ
ကျယ်ပြန့်တယ်ကျား ခုထိကိုလိုက်လို့မကုန်ဘူး
လို့မိန့်ပြီး "I am always a student.(ငါဟာ
အမြဲတစ်းကျောင်းသားပါ)လို့ အမိန့်ရှိတဲ့

အကြောင်း ဖော်ပြထားပါတယ်၊ အဲဒီအချိန်
မှာ ကျွန်ုပ်ကအင်လိုင်စာပေထဲ မရောက်သေး
ပါဘူး။

ဒါပေမဲ့ ကျွန်ုပ်ညာက်မီသလောက်
စဉ်းစားကြည့်တာက ဆရာတော်ကြီးဟာ
အင်လန်မှာတောင် နှစ်ပေါင်း(၂၀)ကျော်
နေလာခဲ့ပြီးပြီ၊ အင်လိုင်လိုကျမ်းပေါင်း
များစွာလည်း ပြုစွဲဖြေဖြိုး အင်လိုင်ဘာသာမှာ
သူမသိတာ အတော်ရှားမယ်လို့ ထင်ခဲ့ပါပါ
တယ်၊ ဒါကြောင့် ဆရာတော်ကြီးမိန့်ခဲ့တဲ့
“ငါတာ အမြတ်မီ ကျောင်းသားပါ”ဆိုတာကို
နားမလည်နိုင်အောင် ဖြစ်ခဲ့ရပါတယ်။

ဒီလိုနဲ့ ၁၉၉၈-ခုနှစ်မှာ ကျွန်ုပ် ဓမ္မာ
စရိယဘွဲ့ရရှိခဲ့ပြီး အင်လိုင်စာပေနဲ့ စတင်
ထိတွေ့လို့ အတော်အသင့် သဘောပေါက်
လာခါမှ ဆရာတော်ကြီး ဘာကိုဆိုလိုသလဲ
ဆိုတာကို စဉ်းစားလို့ရခဲ့ပါတယ်၊ ကျွန်ုပ်

အင်လိုင်စာနဲ့ စတင်ထိတွေ့တဲ့ အချိန်မှာ
အသက်(၂၅) နှစ် ရှိနေပါပြီ၊ ကျွန်ုပ်ခန့်မှုန်းခဲ့
တာက (၂)နှစ်တိတိ မနားမနေကြေးစားရင်
အသက်(၃၀) လောက်မှာ ပညာရှင်အဆင့်
ရောက်မယ်လို့ တွက်ဆမိခဲ့ ပါတယ်၊ တကယ်
လည်း လုပ်ဖြစ်ခဲ့ပါတယ်။

တကယ် အသက်(၃၀)ရောက်တဲ့
အခါမှာ ကမ္မားအဆင့်မပြောပါနဲ့ မိမိရင်ထဲမှာ
ရှိနေတဲ့ ဓမ္မာဓမ္မတွေကို အားရပါးရ စကားလုံး
ကြယ်ဝွာပြောနိုင်တဲ့အဆင့်တောင် မရောက်
ခဲ့ပါဘူး၊ ခုဒီစာရေးနေတဲ့ အချိန်မှာ ကျွန်ုပ်(၃၄)
ထဲရောက်နေပါပြီ၊ အင်လိုင်စာပေ လေ့လာ
ထားတာလဲ (၁၀)နှစ်လောက် ရှိနေပါပြီ။

ဒါပေမဲ့ မိမိကိုယ်ကို အင်ဂါရိစာ
တတ်ကျမ်းတယ်လို့ ဝန်မခံရပါဘူး၊ ကျွန်ုပ်
ပြောလေ့ရှိတဲ့ စကားတစ်ခုန်းက ကျွန်ုပ်ရဲ့
တစ်သက် အင်လိုင်စာတတ်ကျမ်းတယ်လို့

ပြောဖြစ်မှာ မဟုတ်တော့ဘူးဆိုတာပါပဲ၊ အဆိုပါ “ငါဟာ အမြဲတမ်း ကျောင်းသားပါ” ဆိုတဲ့စကားလေးကို နားလည်ပြီးတဲ့နောက် မှာတော့ ကျွန်ုပ်ခဲ့ကားပြီး စဉ်းစားကြည့်ပါတယ်။

အင်း . . လောကကြီးမှာ အများက လေးစားလောက်တဲ့ အဆင့်အတန်း တစ်ခု ထိန္ဒိတဲ့ ပညာရေး၊ စီးပွားရေးနယ်ပယ်တွေ ဟာ လိုက်လိုမကုန်ဘူးဆိုတာပါပဲ၊ သင်ဟာ ပညာရေးနယ်ပယ်မှာ ရှိချင်ရှိမယ်၊ စီးပွားရေးနယ်ပယ်မှာ ရှိချင်ရှိမယ်၊ သင့်ကိုယ်သင် သိရ ကို အထင်ကြီးလွန်းစွာနဲ့ သင်ရရှိတဲ့ အောင် မြင်မှုတွေပေါ်မှာ သဘောကျေပြီး ငါဟာ ငါ့ရဲ့ ဒေါ်ယာမှာတော့ ဆရာကြီးပဲ၊ ပြည့်စုံသွားပြီ နောက်ထပ် လေ့လာစရာတွေ ဘာမှုမရှိတော့ ဘူးလို့ လက်ခံလိုက်ရင် သတ်မှတ်လိုက်ရင် သင်ယခုလောလောဆယ် ရှိနေတဲ့ အသိ

ပညာ ဗဟိုသုတေသနပြင် တစ်ခြားနောက်ထပ် ပဟုသုတေသွေရရှိ မလွယ်တော့ဘူး။

ယခုလောက်ရှိ အခြေအနေထက်ရှိ ကောင်းတဲ့နေရာ (better place) ကိုသွားနေတဲ့ သင့်အတွက် အကြံပြုလိုတာကတော့ ငါဟာ ကျောင်းသားတစ်ယောက်ပါလို့ ကျေနှစ်စွာခံယူပါ၊ အဲဒါဆိုရင် ကျောင်းကြီးက ဘယ်ဟာလဲ၊ သင်နေထိုင်တဲ့ လောကကြီးပေါ့၊ သင် နိစ္စဓူဝေ တွေ့ကြုံနေရတဲ့ အကောင်းအဆိုး အဖြစ်အပျက်များစွာ ကတော့ သိမ်းစာတွေပဲပေါ့။

သင့်လိုပဲ ဘဝခနီးလမ်းမှာ ပါဝင်ပတ် သက်နေသူတွေ အားလုံးကတော့ သင့်ခဲ့အတန်းဖော်တွေပဲပေါ့၊ သင် ပါဝင်ပတ်သက် နေရတဲ့ စီးပွားရေး ပညာရေး အစရှိတဲ့ နယ်ပယ်မှာ အမြဲတမ်းမျက်စိဖွင့် နားစွင့်ထားလိုက်ပါ၊ သင်သိစရာတွေ သိသင့်သိထိုက်တာ

ပြေပါမယ်။

သမိုင်းဘာသာရပ်ဟာ သင်ရဲ့မေဂျာ
မဟုတ်ဘူးဆိုပါတော့၊ သင့်ရဲ့ ဉာဏ်ရည်
ဉာဏ်သွေးကောင်းမွန်လို့ မေဂျာအပြင်
သမိုင်းတွေကိုလည်း သင်သိနိုင်ပါတယ်၊
လေ့လာထားနိုင်တယ်ဆိုရင် အကောင်းဆုံး
ပါပဲ၊ ဒါပေမဲ့ သင့်ရဲ့ အမိကဘာသာရပ်မှာ
သင်ဟာ နားမလည်ဘူး၊ မလိုက်နိုင်ဘူးဆိုရင်
ရေရှည်မှာ အခက်အခဲ သင်တွေ့ပါလိမ့်မယ်။

ကျွန်ုပ်ဆိုလိုချင်တာက သင့်ရဲ့အရိယာ
သင့်ရဲ့လက်ရှိရောက်နေတဲ့နယ်ပယ်နဲ့ ပတ်
သက်တဲ့ သိသင့်သိတိက်တာတွေကို လေ့လာ
ပါ၊ သင်ယူပါ၊ သင်ရောက်ရှိနေတဲ့ အရိယာမှာ
စူးစူးစိုက်စိုက် သိသင့် သိတိက်တာတွေ
လေ့လာသွား မယ်၊ မိမိထက်တတ်တဲ့သူတွေ
တော်တဲ့သူတွေကို မေးမယ်၊ သူတို့နဲ့ဆွေးနွေး
မယ်ဆိုရင် သင့်အနေနဲ့ ပါဟာ လုံးဝပြည့်စုံ

တွေကို ပိုပိုပြီးသိလာပါလိမ့်မယ်၊ သင့်ရဲ့
အရိယာမှာ သင်ဟာ ပိုသိလာလေ ပိုကောင်း
တဲ့ နေရာ (better place) နဲ့ နီးလာလေပဲပေါ့
တစ်ခုသတိထားရမှာက လောကကျောင်း
ကြီးကပို့ချုတဲ့ ဘယ်ဘာသာရပ်မဆို ငါလေ့
လာသင်ယူမယ်လို့ လောဘတဲ့ကြီး သံနှီးစာ
တွေအားလုံး သင်ယူမယ်ဆိုရင် သင့်ရဲ့တိုး
တက်မှု နေးကျွေးသွားမယ်ဆိုတာပါပဲ၊ ကျွန်ုပ်
ဆိုလိုချင်တာက လက်ရှိတော်လိုလ်တွေမှာ
ကျွန်ုပ်တို့လေ့လာသင်ယူတဲ့ အခါမှာ အမိက
ဘာသာရပ် (major subject)နဲ့ သာမန်
ဘာသာရပ်(minor subject) ခွဲကြပါတယ်၊
နှစ်ခုထဲမှာ သင့်ရဲ့ မေဂျာကတော့ သင်
အမိကလေ့လာရမယ်အရာပဲပေါ့၊ ပြီးတော့
သင့်ရဲ့အထူးပြုက သချာဆိုပါတော့၊ သချာနဲ့
ပတ်သက်တာတွေ တော်တော်များများ သင်
ဂိုဏ်ပြင်ပြင်၊ သိထားဖို့လိုပါတယ်၊ ဒါမှ အဆင်

ပြီလို ပြောလိုမရပေမဲ့ တစ်လန္တတစ်လ တစ်နှစ်
နဲ့တစ်နှစ်မတူဘဲ သင့်ဇူနားလည်သဘော
ပေါက်မှုတွေဟာ ဂိုလိုကျယ်ပြန်လာမယ်၊
သင့်ဇူနားလည်ထားမှုတွေကို ဂိုလိုအသုံးချလို
ရလာတာကို တွေ့ရမှာဖြစ်ပါတယ်။

ဝါယာ အမြတ်းကျောင်းသားပါ
ဆိုတဲ့ စကားလေးကို ကျွန်ုပ်နောက်ထပ်
သဘောပေါက်မိတာက ကျွန်ုပ်တို့ အထက်
တန်းကျောင်း အလယ်တန်းကျောင်း စသည်
မှာ ပညာသင်တဲ့ အခါ ဥပမာ
... သချိုာဆိုပါစို့ ကျွန်ုပ်တို့ သချိုာတွက်တဲ့
အခါမှာ အမြတ်းလည်း မှန်နေဖို့မလွယ်
သလို အမြတ်းလည်းမှားမနေနိုင်ပါဘူး၊
သချိုာချို့မှာ ကိုယ်ကလဲ သချိုာစိတ်ဝင်စား
တော့ ဆရာကရှင်းပြပြီး မိမိဘာသာ ပုံစွဲတွေ
တစ်ပုဒ်စာပြီးတစ်ပုဒ် စတွက်တဲ့ အခါမှာ
အတော်လွယ်ကူနားလည်သဘောပေါက်ပြီး

အားလုံးမှန်နေတဲ့ နှေ့တွေရှိသလို တစ်ခါတ
လေကြီးစားတွက်ပေမဲ့ များပြီးရင်းမှားနေတဲ့
နှေ့တွေလည်းရှိနေမှာပါပဲ၊ မှန်နေတဲ့ မှန်
အောင်တွက်နိုင်တဲ့ ပုံစွဲတစ်ခုကို မိမိက
ပြန်ပြီးကြည့်တဲ့အခါမှာ ဂိုပြီးသဘော ပေါက်
ပြီး ဒါထက်ပိုကောင်းတဲ့ ဒါထက် ဂိုမြန်တဲ့
နည်းတွေလည်း တွေ့နိုင်ပါတယ်၊ မှားသွားတဲ့
ပုံစွဲကို ဆရာကပြန်ရှင်းပြတဲ့ အခါမှာ
သေချာနားထောင်ပြီး ပြန်ကြည့်တဲ့ အခါမှာ
မိမိဘာကြောင့် ဘယ်နေရာမှာ မှားသွားသလဲ
နဲ့ အမှားကိုမြင်ပြီး အဲဒီမှားခဲ့တဲ့ ပုံစွဲကို
လုံးဝသဘောပေါက်သွားပြီး အချိန်မရွေး
ထတွက် အဲဒီပုံစွဲမျိုး ဘယ်တော့မှ မမှား
တော့တာ တွေ့ရှိကြပါတယ်။

ဒီလိုပဲ ဘဝဆိုတဲ့ကျောင်းကြီးမှာ နိစွဲ
ဓာတ်တွေကြုံနေရတဲ့ အဆင်ပြေတဲ့ အဆင်
မပြေတဲ့ အတွေ့အကြုံမှားစွာဟာ တကယ်

တော့ သခိန်းစာတွေလိုပါပဲ၊ မိမိကအလုပ်
တစ်ခု လုပ်ငန်းတစ်ခုကို လုပ်လိုက်တယ်၊
ဘားလုံးအဆင် ပြေချောမွှဲတပ်ဆိုရင် ဒါ
သခိန်းစာကို အမှားအယွင်းမရှိ လုံးဝ
နားလည် သွားတာပါပဲ၊ မိမိ အဆင်ပြေသွား
တဲ့ အခြေအနေလေးကို ပြန်စဉ်းစားရင်
ဘာကြောင့် အဆင်ပြေရသလဲဆိုတာ ပိုပို
သဘောပေါက် လာပြီး ဒါထက် အဆင်
ပြေချောမွှဲဖို့ပို့ကောင်းတဲ့နည်းလမ်းကိုလည်း
တွေ့တတ်ပါတယ်။

တစ်ခါတစ်ရုံမှာကျတော့ ကြိုးစားပြီး
လုပ်ဆောင်တဲ့ ကြားထဲက အမှားအယွင်းတွေ
တွေ့ပြီး အဆင်မပြေမှုတွေ ဆုံးရှုံးမှုတွေ
ကြေရတဲ့ အခါတွေလည်းရှိမှာပါ၊ အဲဒီအခါ
ဆိုရင် ဘာကြောင့်မှားနေတာလဲ ဘာကြောင့်
ထင်သလို မဖြစ်တာလဲ ဘာလိုနေသလဲဆိုတာ
ပြန်စဉ်းစားမယ်၊ မိမိထက်နားလည်တဲ့

သူတွေကိုချဉ်းကပ်ပြီး အကြံ့ဗြာက်ယူမယ်၊
ဆွေးနွေးမယ်ဆိုရင် မှားခဲ့တဲ့အကြောင်း
တရားကိုတွေ့ပြီး ပြုပြင်လိုက်နိုင်တယ်၊ ရှေ့င်
လိုက်နိုင်တယ်ဆိုရင် ဒါဟာ နားမလည်တဲ့
ခက်ခဲနေတဲ့ သခိန်းစာကို နားလည်သဘော
ပေါက်သွားတာပါပဲ။

ဘဝဆိုတဲ့ကျောင်းကြီးမှာ အမြတ်း
ကျောင်းသားအဖြစ်နဲ့ သင်ယူနေတဲ့ သင်နဲ့
ကျွန်ုပ်တို့အတွက် နိစ္စဓမူဝတ္ထုကြုံနေရတဲ့
အတွေ့အကြံ့ဗြားစုံ အဖြစ်အပျက်မျှုပြုစုံ
အခြေအနေမျိုးစုံဟာ အဆင့်မြင့်သခိန်းစာ
တွေပါပဲ၊ ကြိုးစားပြီး မဖြစ်မနေ သင်ယူနေရ^၈
တဲ့ ဘဝသခိန်းစာတွေမှာ သင်ကအမှား
အယွင်းမရှိဘူး၊ အားလုံး OK တဲ့အခါတွေ
မှာ ဘာကြောင့် OK နေရတာလလို့ ပြန်ပြီး
သုံးသပ်ကြည့်လိုက်ရင် အဆင်ပြေနေခြင်းရဲ့
အကြောင်းလေးတွေကို သွားတွေ့မှာပါ။

အဲဒီအခါမှာ ပို့ပြီးအဆင်ပြောအောင် ကြိုးစား
ရင် အခြေအနေကျောင်းလေးကို ဆက်ထိန်း
ရုပ်ပေါ့။

ဟော . . . ကြိုးစားလုပ်ဆောင်တဲ့
ကြားထဲက အခက်အခဲတွေ အနှစ်တွေတွေပြီး
အခြေအနေ အတော်ဆိုရွားသွားတဲ့အခါတွေ
လည်းရှိမှာပါပဲ၊ အဲဒီအခါမှာ သင်ပြန်ပြီး
တစ်ခုချင်း ခေါင်းအေးအေးနဲ့သုံးသပ်မယ
ဆိုရင် မိမိထက်သိတဲ့တတ်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေကို
ချဉ်းကပ်ပြီး တိုင်ပင်နှီးနှော ဆွေးနွေးမယ
ဆိုရင် မှားနေတဲ့ လွှဲနေတဲ့သဘောမပေါက်
တဲ့ အကြောင်းတရားလေးတွေ သွားတွေ.
မှာပါ၊ အဲဒီအခါမှာ မိမိရဲ့အမှားကို ပြန်ပြင်
ဆင်ပြီး နောက်ထပ် ဒီအမှားမျိုးမ ကြုံအောင်
ကြိုးစားရုပ်ပေါ့။

ဒါကြောင့် သင့်အနေနဲ့ ကျောင်းပိတ်
ရက်မရှိတဲ့ သိပ်ကိုရှည်လွှားတဲ့ ကျောင်းဖွင့်

ရက်တွေရှိနေတဲ့ လူပေါင်းစုံ ပညာဆည်းပူး
လေ့လာနေကြတဲ့ ဘဝဆိုတဲ့ကျောင်းမှာ
ငါဟာလည်းပဲ အမြတ်း ကျောင်းသားပါပဲလို့
ခံယူထားပြီး အားလုံး OK နေတဲ့အခါတွေမှာ
ဘာကြောင့် ဆိုတာလေးကို လိုက်ရှာပြီး
ဆက်လက်အဆင်ပြောအောင် ကြိုးစားသွား
မယ်၊ အဆင်မပြောတဲ့အခါတွေမှာ ဘာကြောင့်
ဆိုတာကို လိုက်ရှာပြီး အမြန်ဆုံးအမှန်
ရောက်အောင် အဆင်ပြောသွားအောင်
ကြိုးစားသွားမယ်ဆိုရင် အကောင်းဆုံးပဲပေါ့
ကျောင်းသားကြိုးရယ်။

Never never perfect!

ဘယ်တော့ ဘယ်တော့မှာ မပြည့်ဝပါဘူး။

**Do you not think you need to
practise mental trainings?**

သင် မိတ်စလေကျင့်ခန်းစတွက်
ကျင့်ဖို့လိုတယ်လို့ မထင်ဘူးလား၊

ပို၍ကောင်တဲ့နေရာ (better place)
ကို သွားနေတဲ့သင့်ကို မှာချင်တာက အကြံပြု
ချင်တာက သမထာ ဝိပဿနာတစ်ခုခု လိုက်
စားပါ ဆိုတာပါပဲ။ ဗုဒ္ဓဘာသာ ကျင့်စဉ်ဖြစ်တဲ့
သမထာဝိပဿနာဟာ ဗုဒ္ဓဘာသာတွေရဲ့

နောက်ဆုံးပန်းတိုင်ဖြစ်တဲ့ နိုဗာန်ကိုရောက်
လိုတဲ့ ယောဂါသူတော်စင်တွေတင် ကျင့်သုံး
သင့်တာ ကျင့်သုံးရတာ မဟုတ်ပါဘူး၊ ပညာ
ရေး စီးပွားရေး အစရိတ်နယ်ပယ်အသီးသီး
မှာ ကျင်လည်ပြီးတော့ နိစွဲစွဲ သားရေး
သမီးရေး လောက်ရေးတွေနဲ့ နပ်းလုံးနေတဲ့
ဘယ်သူမဆို ကျင့်သုံးသင့်ပါတယ်။ ဘာ
ကြောင့်လဲ? အဆိုပါကျင့်စဉ်တွေက သင့်ရဲ့
စိတ်ကိုကောင်းကောင်း ရင့်ကျက်သွားအောင်
လေ့ကျင့်ပေးလိုပါပဲ။ သင်နဲ့ကျွန်ုပ်တို့ဟာ ရုပ်
(matter)နဲ့ နာမ်(မိတ်) (mind)တို့နဲ့
ဖွဲ့စည်းထားတာပါ။ ကျန်းမာတယ်လို့ ပြောလို့
ရဖို့ ခန္ဓာကိုယ်ကျန်းမာသနစွမ်းဖို့ နေ့စဉ်နဲ့အမျှ
ကာယလေ့ကျင့်ခန်း (physical training)
တွေကို လေ့ကျင့်ကြရပါတယ်၊ ဒါပေမဲ့ ကျွန်ုပ်
တို့က စိတ်ကျင့်စဉ်တွေကို ကျင့်ဖို့မေ့နေတတ်
ပါတယ်။ ကျန်းမာရေး ကောင်းမွန်ခြင်းဟာ

မိတ်လေ့ကျင့်ခန်းတွေကို လေ့ကျင့်ဖို့ပါတယ်
၁၉၀

ဘဝမှာ လုံးဝလိုအပ်ပါတယ်။

ကျေန်းမာရေးကောင်းမှ မိမိဖြစ်ချင်
တာတွေကို လက်တွေ့လုပ်ဆောင်ဖို့ လွယ်မှာ
ဖြစ်ပါတယ်။ ဒါပေမယ့် ခန္ဓာကိုယ်ကျေန်းမာ
နေရဲ့နဲ့ မလုံလောက်ပါဘူး၊ မိတ်ကျေန်းမာနေဖို့
လည်းလိုအပ်ပါတယ်။ ဘာဖြစ်လိုလဲ၊ ဘဝမှာ
ဟို .. သေးငယ်တဲ့ကိစ္စရပ်လေးတွေကနေ
ကြီးမားတဲ့ကိစ္စရပ်တွေအထိ ဆုံးဖြတ်ချက်တွေ
ချတဲ့အခါမှာ၊ မိတ်နဲ့ပဲ ဆုံးဖြတ်ရလိုဖြစ်ပါ
တယ် မိတ်ဓာတ်ကြုံနှင့်မှန်နေပါမှ အကြောင်း
အရာတစ်ခုကို တည်တည်ဖြစ်ဖြစ် အေးအေး
ဆေးဆေးနဲ့ စဉ်းစားပြီး မှန်မှန်ကန်ကန်
ဆုံးဖြတ်နိုင်မှာ ဖြစ်ပါတယ် ပြီးတော့ လောက
ဆိုတဲ့ ပင်လယ်ထဲမှာနေလို့ အကောင်းအဆိုး
အနိမ့် အမြင့်စတဲ့ လောကခံလိုင်းတွေရဲ့
ရိုက်ခတ်မှုဒဏ်ကိုလည်း ခဲ့နိုင်မှာဖြစ်ပါတယ်။
ကွွန်းရိုးလိုလိုချင်တာက လူတွေက

မိတ်လေ့ကျင့်ခန်းတွေကို လေ့ကျင့်ဖို့ပါတယ်
၁၉၁

အဆင်ပြေခြင်း ချိုးမွမ်းခံရခြင်း အားလုံးက
လေးစားနေခြင်းစတဲ့ ကောင်းတဲ့အခြေအနေ
တွေနဲ့ ကြုံနေရရင် လောကရဲ့လိုင်းတံ့ပိုးတွေ
ရိုက်ခတ်နေတယ်လို့ မယူဆတော့ဘူး။

ဟော .. ဆန့်ကျင်ဘက် အဆင်
မပြေခြင်းတွေ ဝေဖန်ကဲရဲ့မှုတွေ၊ အထိုးကျေန်
ဆန်ခြင်း တွေကြုံရမှ လောကခံတွေ ခံနေရ^၅
တယ်လို့ နာမည်တပ်ကြပါတယ်။ တကယ်
တော့ လောကထဲမှာ ပါဝင်ပတ်သက်နေရတဲ့
အရာရာတိုင်းဟာ မရွှေ့မသွေ့ လောကရဲ့
အနိမ့်အမြင့် အကောင်းအဆိုးဆိုတဲ့ လိုင်းတွေ
ရဲ့ ရိုက်ခတ်မှု ဒဏ်ကိုခံရမှာဖြစ်ပါတယ်။

မိတ်ကျင့်စဉ်တွေကို သင်ဟာ လေ့
ကျင့် မထားဘူးဆိုရင် အကောင်းတွေနဲ့ ကြုံတဲ့
အခါမှာ တပြုးပြုးနဲ့ အထိန်းအကွပ်မရှိ
သင်ဟာ ပျော်စွဲနေမိပြီး အဆိုးလောကခံနဲ့
ကြုံရတဲ့အခါမှာတော့ ခြေမကိုင်မိ လက်

မကိုင်မီ ဘာလုပ်လို့လုပ်ရမှန်း မသိတော့ဘဲ
အဲ့အကျယ် စိတ်ထိခိုက်ပြီး ဘုန်းဘုန်း
လကျသွားမှာ ဖြစ်ပါ တယ်။

အဒါဆိုရင် ဘဝမှာ အခြေအနေ
ကောင်းသည်ထက် ကောင်းဖို့ ဤဲ့အားနောက်
တာ မိမိလို့ချင်တဲ့ အနေအထား အခြေအနေ
ကို ရောက်သွားတဲ့အခါမှာ ပျော်ခွင်းမှုကို
မခံစားရတော့ဘူးလားလို့ သင်ကမေးပါ
လိမ့်မယ်။ ပျော်ပါလို့ ကျွန်ုပ်ဖြေပါရတော်
ဒါပေမယ့် ရင့်ကျက်တည်ပြစ်ခြင်းဆိုတဲ့
အထိန်းအကွပ်လေးနဲ့ ပျော်သင့်ပါတယ်။
ဘာဖြစ်လို့လဲ၊ ဘဝဆုံးတာက တစ်ခါမှ
မသွားဖူးတဲ့ ရေလမ်းခရီးတစ်ခုနဲ့ တူလိုပါ။
သင်ဟာ စက်လျော်တစ်စင်းနဲ့ သင် တစ်ခါမှ
မရောက်ဖူးတဲ့ ရေလမ်းတစ်ခုကို သွား
တယ်ဆိုပါစို့။ တစ်ခါမှ မသွားဖူးသေးတဲ့ ခရီး
စဉ်ဖြစ်လို့ စတွက်ကတည်းကနေ သင်သတိ

စိတ်လေ့ကျင့်ခုံးတွေကို လေ့ကျင့်နိုင်ပါတယ် ၁၄၃

ထားနေရပါလိမ့်မယ်။

ရေးလေးတွေ ည်းည် သာသာ
သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်က လူလှပပနဲ့တွေ့
လည်း သတိလွတ်ပြီး ပြိုမ်းညောင်းတဲ့
ရေအယဉ်မှာ သင် အသာလေး မျှောလိုက်ရဲ
မှာ မဟုတ်ပါဘူး။ ဘာဖြစ်လို့လဲဆိုတော့
ရှတ်တရက် ပဲတွေတွေ့နိုင်တယ်၊ ကျောက်
ဆောင်တွေ တွေ့နိုင်တယ်၊ ရှတ်တရက်
ရေးစီးကြမ်းကြမ်းထဲရောက်သွားနိုင်တယ်
အစုန္တသည်ပေါ့လေ။ ဘာဖြစ်မလဲဆိုတာ
ခန့်မှန်းဖို့ခက်နေတော့ အမြဲသတိထားနေရ^၁
တာပေါ့။ အမြဲတမ်း အခက်အခဲတွေ တစ်ခုပြီး
တစ်ခု တွေ့နေရမယ်လို့ ကျွန်ုပ်မဆိုလိုပါဘူး။

ဒါပေမယ့် အမြဲတမ်းလည်း သာယာ
ပြိုမ်းညောင်းတဲ့ရေအယဉ်လဲ မတွေ့နိုင်ပါဘူး။
သတိလေးအမြဲကပ်ပါ၊ အခြေအနေကို သုံး
သပ်ပြီး မိမိရဲ့စက်လျော်လေးကို မောင်းသွား

မယ်ဆိုရင် ထိခိုက်မူရှိတောင် အနည်းငယ်ပ
ထိခိုက်ပြီး သင်သွားဖို့ရည်ရွယ်ထားတဲ့
ဦးတည်ရာကို ရောက်သွားမှာပါ။

ဒိုလိုပဲပေါ့ ဘဝဆိုတဲ့ရောမ်း ခနီး
ဟာလည်း ဘာတွေကြံ့တွေမလဲ ဘာတွေဖြစ်
မလဲဆိုတာ အတော်ခန့်မှန်းရောက်တဲ့ လမ်း
ကြောင်းတစ်ခုပါ။ သင်ဖြတ်သန်းခဲ့တဲ့ နှစ်
အပိုင်းအခြား အတွင်းမှာ တွေ့ကြုံခဲ့ရတဲ့
လူတွေကို သတိလေးထားခဲ့မိမယ်ဆိုရင်
ပိုသဘောပေါက်မြှင့်မှာပါ။ သိပ်ကိုမြှင့်မှားနေတဲ့
အခြေအနေတစ်ခုကနေ ရုတ်တရက် နိမ့်ကျ
သွားတာတွေ၊ အသင့်အတင့် တေးနှင့် သောက်
နှင့် အခြေအနေကနေ တောားကြီးပွားသွား
တာတွေ၊ နိမ့်နေတဲ့အခြေအနေကနေ ပိုနိမ့်
သွားတာတွေ၊ မြှင့်နေတဲ့အခြေအနေ တစ်ခု
ကနေ ပိုမြှင့်သွားတာတွေ၊ အားလုံးအဆင်
ပြေချေမွှဲနေကာမှ အဲဒီအခြေအနေကနေ

ထွက်ခွါသွားရမယ့်ရောဂါတစ်ခု မိမိဆီရောက်
လာပြီး မဖြစ်မနေထွက်ခွါသွားရတာတွေ
အစရှိသည်ပေါ့လေး။

ဘဝဆိုတာ အတိအကျ ဘာဖြစ်မလဲ
ဆိုတာ သိမြှို့ခက်တဲ့လမ်းတစ်ခုလို့တော့ သင်
လက်ခံမြှုပါပဲ။

ဘဝမှာ ကောင်းသည်ဖြစ်စေ၊ ဆိုး
သည်ဖြစ်စေ ကြံ့တွေလာရတဲ့ အခြေအနေ
တစ်ခုခုကို တည်တည်ပြုပြုပြုနဲ့ ရင်ဆိုင်နိုင်
တာကတော့ အကောင်းဆုံးပါပဲ။ အကောင်း
ကြံ့တဲ့အခါမှာ ပုံထဲလှုံတွေပိုပို ကျွန်ုပ်တို့
ဝမ်းသာကြေတာပါပဲ။ ကလေး တစ်ယောက်လို့
စိတ်လွတ်ကိုယ်လွတ် ဝမ်းသာမှုနောက် ပါမ
သွားဘဲနဲ့ ဒီလိုအခြေအနေ ကောင်းတာဟာ
ဘာကြောင့်လဲ၊ သူကို ဘယ်လိုဆက်ထိမဲ့
ရမလဲစဉ်းစားပြီး ဝမ်းတော့ဝမ်းသာတာ
ပေါ့နော်။ တည်တည်ပြုပြုနဲ့ ဝမ်းသာပြီး

ကောင်းနေတဲ့ အခြေအနေကို ဆက်လက်
ထိန်းသိမ်းရပါမယ်။

ဥပမာ . . . ရင့်ကျက်တဲ့ဘေးလုံး
သမားတွေပါတဲ့ ဘေးလုံးအသင်း တစ်သင်း
ဟာ မိမိက ဂိုးတစ်ဂိုးပြောဆိုရင် တစ်အားကြီး
ဖျော်ဆွင်မသွားဘဲနဲ့ ဒီဇိုင်ကို ဘယ်လိုဆက်ထိန်း
မလဲ နိုင်ဖို့သေချာအောင် ဘယ်လိုဂိုး ထပ်
သွေးမလဲ ဆိုတဲ့စိတ်နဲ့ ရရှိတဲ့ဂိုးနောက် မျှေပါ
မသွားဘဲနဲ့ တည်တည်ပြုပြုမြင်နဲ့ ပွဲကိုပြန်စသလို
ပေါ့။

ဆိုးရွားတဲ့ အခြေအနေတွေလည်း
မတွေ့ချင်ဘူးဆိုရင်တောင် တွေ့တော့ တွေ့နေ့
ရမှာပါပဲ။ တွေ့လိုက်တဲ့အပါမှာလည်း ကလေး
တစ်ယောက်လို့ တအားကြီးဝမ်းနည်း မသွား
ဘဲနဲ့ အတိုင်းအတာတစ်ခုအထိ စိတ်တော့
ထိခိုက်မှာပေါ့နော်။ ဒီအခြေအနေ ဆိုးကနေ
ငါ ဘယ်လိုလွှတ်အောင် ကြိုးစား မလဲဆိုတာ

စဉ်းစားစီစဉ်ပြီး လုပ်ဆောင်ကြရမှာပဲ။

တည်ပြုပြုရင့်ကျက်တဲ့ ဘေးလုံး
သမားတွေ အများစုပါဝင်နေတဲ့ ဘေးလုံး
အသင်းတစ်သင်း မိမိဘက်ကို ဂိုးသွေးခဲလိုက်
ရတဲ့အပါ စိတ်ဓာတ်ကျမသွား စိတ်ပျက်မသွား
ဘဲနဲ့ ပုံမှန်တည်တည်ပြုပြုမြင်နဲ့ ပွဲပြီးတဲ့အထိ
မလျော့တမ်း ပျောယာမခတ်ဘဲ ကန်သွားကြ
သလိုပဲပေါ့။

ဘဝမှာ ကောင်းသည်ဖြစ်စေ
ဆိုးသည်ဖြစ်စေ တည်တည်ပြုပြုမြင်နဲ့ ရင်ဆိုင်
ပြီး 'အေးဆေးပါပဲ' ဆိုတဲ့စကားလေး ပြောနိုင်
ချင်တယ်ဆိုရင် သမထ ဝိပဿာတရားတွေ
လိုက်စား ဖို့လိုပါလိမ့်မယ်။ မြန်မာပြည်မှာ
နာမည် ထင်ရှားပြီး အများကလက်ခံထားကြ
တဲ့ နည်းစနစ်တွေ အဆိုပါနည်းစနစ်တွေကို
စနစ်တကျ ပြသပေးနေတဲ့ ရိုရ်သာတွေ
တရားစခန်းတွေ တရားပတ်တွေ အတော်ပေါ့

ပါတယ။ တရားနိုင်သာတစ်ခုခုမှာ တရားပတ်တစ်ပတ်လောက် ဝင်ပြီးတဲ့နောက် ဆက်လက်ပြီး ပုံမှန်လေ့ကျင့် ပေးသွားမယ် ဆိုရင် တည်ပြိုမြတ်အေးချမ်း ရင့်ကျက်တဲ့ မိတ်ဓမ္မတ် အခြေအနေတစ်ခု သင်ရရှိလာမှာဖြစ်ပါတယ။

အဲဒီတည်ပြိုမြတ်အေးချမ်းရင့်ကျက်နေတဲ့ မိတ်အခြေအနေတစ်ခုဟာ သင့်ရဲ့ ယခုလက်ရှိအခြေအနေထက် ပိုကောင်းတဲ့ နေရာ (better place) ကိုသွားနေတဲ့ သင့်အတွက် အကောင်းဆုံး မောင်းနှင်အားဖြစ်ပါလိမ့်မယ်။

သမထ ဝိပဿနာ အားထုတ်နည်း တွေ အဖိုးမိုးရှိကြရာမှာ သင်နည်းတစ်ခုခုကို လေ့လာကျင့်သုံးနေတယ်ဆိုရင်OK ပါပဲ။ အဲဒီနည်းအတိုင်း ဆက်လက်ကျင့်သုံးပါလို တိုက်တွန်းပါရမေး။ မိတ်လေ့ကျင့်ခန်းလေးလို့ မလေ့လာကျင့်ရသေးတဲ့ မိတ်ကလေးက လုံးဝ မလေ့လာကျင့်ရသေးတဲ့ နွားလေးပေါ့။ သတိဆိုတာကတော့ အဲဒီနွားလေးဆိုတဲ့ မိတ်ကို ချည်ထားမယ့်ကြေးလေးပေါ့။

နာမည် ပေးထားတဲ့ အဆိုပါ သမထ ဝိပဿနာတရားတွေကို သင်မကျင့်သုံးဖူး သေးဘူး။ စမ်းကြည့်ချင်ပါတယ် ဆိုရင် လွယ်ကုတဲ့နည်းလေးတစ်ခု အကျဉ်းချုပ်ပြီး တင်ပြပေးပါရမေး။

“ထိသိတဲ့မှာ အကုန်ပါ လိုရာကိစ္စပြီး” ဝေဘူးဆရာတော်ကြီး ကျင့်သုံးခဲ့တဲ့နည်းပါ။ ဆိုလိုတာက သင့်မှာ ဝင်လေနဲ့ ထွက်လေ ဆိုတာ အမြဲတမ်းရှိနေပါတယ်။ အဲဒီ သဘာဝရင်းမြှင့်ကို အသုံးချဖိုပါပဲ။

ဗုဒ္ဓပေးခဲ့တဲ့ ဥပမာလေးကို သုံးရမယ် ဆိုရင် သင့်ရဲ့ နှာခေါင်းမှာ အမြဲဝင်ထွက်နေတဲ့ ဝင်လေ ထွက်လေက ချည်တိုင်၊ သင့်ရဲ့ မလေ့လာကျင့်ရသေးတဲ့ မိတ်ကလေးက လုံးဝ မလေ့လာကျင့်ရသေးတဲ့ နွားလေးပေါ့။ သတိဆိုတာကတော့ အဲဒီနွားလေးဆိုတဲ့ မိတ်ကို ချည်ထားမယ့်ကြေးလေးပေါ့။

ဝင်သွားတာ၊ ထွက်လေလေးက နှာခေါင်း
လေးကို ထိပြီးထွက်သွားတာကို တွေပါလိမ့်
မယ်။ အဲဒီ ဝင်လေထွက်လေ ထိထိသွားတဲ့
နေရာလေးမှာ သတိလေးက်ထားပြီး
‘ဝင်တယ်’ ‘ထွက်တယ်’ လို့ မှတ်နေရုပါပေါ့။
အစတော့ သင့်ရဲ့နိတ်က တခြားကို ထွက်သွား
ပါလိမ့်မယ်။

ဒါမှုမဟုတ် တစ်ခုခုကို သတိရ^၁
နေလိမ့်မယ်။ အဲဒီအခါမှာ သင့်ရဲ့နိတ်လေးကို
ဝင်လေထွက်လေပေါ်ကို ပြန်ပြန်တင်ပေး
လိုက်ရုပါပေါ့။ တဖြည်းဖြည်း ကြာလာတာနဲ့
အမျှ သင့်ရဲ့နိတ်လေးဟာ အဝေးကိုပြေး
ထွက်သွားတာကို တဖြည်းဖြည်း လျှော့နည်း
လာပြီး ဝင်လေထွက်လေပေါ်မှာပဲ ရူးစိုက်မိ
နေပါလိမ့်မယ်။

တော်တော်လေး စူးစိုက်မိတဲ့ အခါမှာ
‘ဝင်တယ်’ ‘ထွက်တယ်’ လို့ သီးသန့်မှတ်မနေ

သတိဆိုတဲ့ကြိုးလေးနဲ့ ဝင်လေ ထွက်
လေဆိုတဲ့ချဉ်ကိုင်မှာ သင့်ရဲ့နိတ်ဆိုတဲ့ နှား
လေးကို ချဉ်ထားလိုက်ရုပါပေါ့။ အစတော့
တစ်ခါမှုမလေ့ကျင့်ရသေးလို့ အလေ့ကျင့်
မခံလိုတဲ့ ရိုင်းနေတဲ့ သင့်ရဲ့နိတ်ဆိုတဲ့နှားလေး
ဟာ ပြေးဖိုကြိုးစားမှာပါပဲ။

ဒါပေမယ့် သတိဆိုတဲ့ကြိုးက အား
ကောင်းတယ်ဆိုရင် စိတ်လေးပြေးပေမယ့်လဲ
ဟိုးအဝေးကြိုးကို ပြေးနိုင်မှာ မဟုတ်ပါဘူး။
ပြေးလိုက် သတိဆိုတဲ့ကြိုးက ချဉ်တိုင်ကို
ပြန်ခွဲခြားလိုက်နဲ့ နောက်တော့ သင့်ရဲ့နိတ်
လေးပြိုမ်သွားပြီး ချဉ်တိုင်မှာပဲ နေတော့
မှာပါ။

ကျွန်ုပ်ဆိုလိုတာက မျက်လုံးလေး
မြှတ်ထားပြီး နှာခေါင်းလေးမှာ စိတ်ကိုစုံဆိုက်
လိုက်ပါ။ မိနစ်အနည်းငယ်ကြာပြီးတဲ့ နောက်
မှာ ဝင်လေလေးက နှာခေါင်းလေးကို ထိပြီး

ဘန္ဒဗီပြီးဝင်လာတဲ့အခါမှာထိပြီး ထွက်သွား
တဲ့အခါတွေမှာ သတိလေးနဲ့ကပ်ပြီး သိသိနေ
ရုပါပဲ။ ဒါကိုပဲ ဆရာတော်ကြီးက 'ထိသိထဲမှာ
အကုန်ပါ လို့ရာကိုစွာပြီး' လို့ မိန့်ဆိုခြင်းဖြစ်ပါ
တယ်။

နောက်ကျွန်ုပ်ပေးလိုတဲ့ လွယ်ကူတဲ့
နည်းတစ်ခုက 'မေတ္တာကမ္မာနာန်း'ပါပဲ။ မေတ္တာ
ဆိုတာ သတ္တဝါအားလုံးကို ဖြေဖြေစင်စင်နဲ့
ချစ်တာ၊ ဖြေဖြေစင်စင်နဲ့ ကောင်းစားစေလိုတာ၊
ဖြေဖြေစင်စင်နဲ့ အဆင်ပြေခြောမွေစေချင်တဲ့
မိတ်လေးတစ်မျိုးပါပဲ။

ဒီတော့ မေတ္တာကမ္မာန်းကို မိတ်
လေ့ကျင့်ခန်းအနေနဲ့ ကျင့်သုံးကြည့်ချင်တယ်
ဆိုရင် သတ္တဝါတွေအားလုံး သင်ရဲ့ မျက်စိရွှေ
ကို ရောက်နေပြီလို့ မိတ်ကူးကြည့်လိုက်ပါ။

ပြီးတော့ အဲဒီ သင့်ရဲ့ မျက်စိရွှေကို
ရောက်နေတဲ့ သတ္တဝါတွေကို အာရုံပြုပြီး

'သတ္တဝါအားလုံး ကျွန်ုံးမာပါစေ၊ ချမ်းသာ
ပါစေ'လို့ ထပ်ပါ ထပ်ပါ မိတ်ထဲက လိုက်လိုက်
လှဲလှဲ ခွတ်ဆို နေရုပ်ပေါ့။ တစ်ခါတရဲလည်း
ငါနေတဲ့နေရာမှာရှိကြတဲ့ သတ္တဝါတွေ အား
လုံး၊ ငါနေတဲ့ မြို့မှာ ရှိကြတဲ့ သတ္တဝါတွေ
အားလုံး အစရှိသည်ပေါ့။

မြို့ပြီး တိုင်း၊ တိုင်းပြီး နိုင်ငံ၊ နိုင်ငံပြီး
ကမ္မာ တဖြည်းဖြည်းနဲ့ အဓားထိုသွားလို့
ရပါတယ်။ ဒါမှာဟုတ် အရပ်ဆယ်မျက်နှာ
နဲ့ပို့မယ်ဆိုရင်လည်း အရှေ့အရပ်၌ ရှိကြကုန်
သော သတ္တဝါအားလုံး၊ အနောက်၊ တောင်
မြောက် အစရှိသည်ပေါ့။

မေတ္တာကမ္မာန်းက အတော်လွယ်
ကူပါတယ်။ သွားလေရာမှာ တွေ့တဲ့လူတိုင်း
သတ္တဝါတိုင်းကို သင့်ရဲ့ မေတ္တာအာရုံ အနေနဲ့
သဘောထားပြီး ပို့နေရုပ်ပေါ့။ မိတ်ထဲမှာ
တဖက်လူကို အဆင်ပြေစေချင်တဲ့ မိတ်ကို

ထပ်ခါထပ်ခါ ဖြစ်ပေါ် နေစေတဲ့ သဘောပါပဲ။
 အားလုံးကို မြှင့်သုံးသပ်လိုက်မယ်ဆို
 ရင် လက်ရှိဘဝပေး အခြေအနေထက်
 ကောင်းမွန်တဲ့ ပိုကောင်းတဲ့နေရာ (better
 place) ကို သွားနေတဲ့သင့်အတွက် ကိုယ်
 ကျန်းမာဖို့ လုံးဝလိုအပ်သလို စိတ်ဓာတ်ကြံ့
 နိုင်ကျန်းမာနေဖို့လည်း လိုအပ်ပါတယ်။

အဲဒီအတွက် သမထာ ဝိပဿနာ
 ဒိမိအားသန်တဲ့ ကျင့်စဉ်တွေကို ကျင့်သုံး
 နေမယ်ဆိုရင် တည်ဌြစ်အေးချမ်းပော်ခြင်
 လာမှာဖြစ်သလို သင်လုပ်ဆောင်နေတဲ့
 လုပ်ငန်းတွေပေါ်မှာ အေးအေးဆေးဆေး
 တည်တည်ဌြစ်ဌြစ်နဲ့ လုပ်တတ်လာမှာဖြစ်
 သလို အရေးကြီးတဲ့ ဆုံးဖြတ်ချက်တွေကို
 လည်း တည်တည်ဌြစ်ဌြစ်နဲ့ ချမှတ်နိုင်မှာ
 ဖြစ်ပါတယ်။

စိတ်လျော့တွင်ခုံးတွေတဲ့ လျော့တွင့်ဖို့ပါတယ် ၂၀၅

ကျွဲ့နှင့်ရဲ့ စွဲ့စွဲ့တင်ပြုချက် စွဲ့ကို
 ပတ်မီဘားတဲ့ ညီငယ်ညီမငယ်စွာအေး လုံး
 ပို့ဆောင်းတဲ့ ဆန်ရာ (better place) ကို
 အမြန်ဆရာက်နှိမ်ပြောပါစေကွယ်။
 (ကောင်းဆုံး)

I do wish you were at peace with the
 world!

သင့်ကိုလောက်ကြီးနဲ့
 အဆင်ပြောဆောင်ပါတယ်။

ကကာင်းဆုခေမြန်မာသားတဲ့ "လက်ဆောင်"

စာမျက်နှားထွက်နှင့်ရန်
ဓမ္မဒါနအလူရှင်များ

- (၁) ဂျပန်ဆရာတော် ဦးကောသည့်
အမေရိကန် ၆၇၈၁၊ ၃၀၀
- (၂) ဒေါ်လှထွေးမီသားရု အမှတ်-၁၄၁
လိပ်ကန်လမ်း (၂)ရပ်ကွက် ၄ ၀၀၀၀၀ကျပ်
- (၃) ဦးကျော်ရှိန်+ (ဒေါ်မြစ်နှု)
- သမီး ဒေါ်အေးအေးမြင့်
(နိုင်လင်းဆေးဆိုင်ရန်ပယ်ရွေးထဲ)
- မကွေးမြို့၊ ၂၀၀၀၀၀ကျပ်
- (၄) ဦးဟန်ရှိန်+ဒေါ်သန်းနှင့်ယ
တော်ဉာဏ်လာ ရန်ကုန် ၂၀၀၀၀၀ကျပ်
- (၅) ဦးအောင်ကျော်ကျော်+ဒေါ်မော်မော်
မြန်မာ့ဂုဏ်ရည်အိမ်ရာ
- မင်္ဂလာတော်ဉာဏ်မြို့နယ်၊ ရန်ကုန်
၁၀၀၀၀၀ကျပ်

ဓမ္မဒါနလျှောက်နှုန်းလိုလျှင်ဖြစ်စေ ...
လက်ဆောင်စာစဉ်များ
ဖြန့်ဝေလိုလျှင်ဖြစ်စေ
အောက်ပါလိပ်စာသို့
ဆက်သွယ်နိုင်ပါသည်။

ဦးကိစ္စခဇောတီ (ကောင်းဆုခေ)
အခန်း(၂၀၁)၊ အဆောင်(ဘီ)၊ ဂိတ် (၆)
အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ
ထေရဝါဒပုံစွဲသာသနာပြုတွေ့သို့လ်
မရမ်းကုန်းမြို့နယ်၊ ရန်ကုန်
ဖုန်း- ၀၉၅၀၄၄၈၆၃

Email: ven.kavidhajajeti@gmail.com